

Rekenkamer(commissie)s

Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen,
West Maas en Waal en Wijchen

BIJLAGENBOEK

Grip krijgen op Veilig Thuis

23 april 2018

COLOFON

Dit rapport is op basis van een gezamenlijk onderzoek opgesteld door de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen. Hieronder vindt u de contactgegevens per rekenkamer(commissie):

Telefoon	Website	E-mail
Berg en Dal		
06 51 51 77 53	www.bergendal.nl	griffie@bergendal.nl
Beuningen		
X	https://gemeentebestuur.beuningen.nl/gemeentebestuur/rekenkamer/	
Heumen		
024-3588467	www.heumen.nl	griffie@heumen.nl
Nijmegen		
024 - 3292338	www.nijmegen.nl/rekenkamer	rekenkamer@nijmegen.nl
West Maas en Waal		
14 0487	X	griffie@westmaasenwaal.nl
Wijchen		
024 - 7517203	www.wijchen.nl	griffie@wijchen.nl

INHOUDSOPGAVE BIJLAGENBOEK

1 Historisch overzicht

Medio 2013 – medio 2014: Totstandkoming besluit onderbrenging AMHK bij GGD GZ

1 juli 2014 – 1 januari 2015: Voorbereiding inrichting VTGZ

1 januari 2015 – oktober 2015: Opstartfase VTGZ

Oktober 2015 – 28 april 2016: Periode van geïntensiveerd toezicht

28 april 2016 – 4 april 2017 Periode van verscherpt toezicht

2 Overzicht (verbeter)plannen in chronologische volgorde

3 Bestuurlijke en ambtelijke organisatie rond (voorbereiding) VTGZ

4 Betrokkenheid gemeenteraden bij begrotingen, begrotingswijzigingen en jaarstukken GGD GZ

5 Betrokkenheid gemeenteraden bij beleidsplannen en beleidsprogramma's GGD GZ

6 Normenkader

7 Reacties van de colleges van burgemeester en wethouders op het rapport

8 Verklaring van gebruikte afkortingen

BIJLAGE 1**HISTORISCH OVERZICHT VEILIG THUIS GELDERLAND ZUID**

In deze bijlage is voor de periode die het regionaal rekenkameronderzoek beslaat, beschreven hoe de bestuurlijke besluitvorming is verlopen. Er is onderscheid gemaakt naar vijf fasen:

- Medio 2013 – medio 2014: Totstandkoming besluit onderbrenging AMHK bij GGD GZ blz. 1
- 1 juli 2014 – 1 januari 2015: Voorbereiding inrichting VTGZ 7
- 1 januari 2015 – oktober 2015: Opstartfase VTGZ 15
- Oktober 2015 – 28 april 2016: Periode van geïntensiveerd toezicht 22
- 28 april 2016 – 4 april 2017 Periode van verscherpt toezicht 34

De bijlage start met een samenvattende tijdlijn van de belangrijkste gebeurtenissen per fase.

In de bijlage is gebruik gemaakt van de volgende kleurcoderingen:

Colleges:	Stuk vastgesteld .	Stuk voor kennisgeving	Stuk niet (zichtbaar) aan
Raden:	Stuk besproken .	aangenomen.	de orde geweest ¹ .

Voor het overzicht in één oogopslag is ervoor gekozen om tekst in **rode letters** weer te geven, als het gaat om stukken of acties die zijn aangekondigd, maar niet zijn uitgevoerd.

In voorliggend historisch overzicht wordt een aantal keren geschreven dat iets niet zichtbaar besproken en/of gedeeld is met het DB, het AB, de colleges en/of de raden. Dit wil niet per definitie zeggen dat dit ook niet gebeurd is; het is alleen niet waarneembaar (want niet traceerbaar (dus genoemd) in de formele stukken). Wij hebben dit dan expliciet benoemd, omdat wij het voor een transparante besluitvorming van belang achten dat dit soort zaken wel zichtbaar zijn (en bij voorkeur eenvoudig traceerbaar). Dat kan op verschillende manieren, waarbij (een verwijzing daarnaar) op de agenda of in het verslag van een vergadering het meest voor de hand liggen.

Voor een toelichting op de verschillende gremia die in deze bijlage aan de orde komen, verwijzen wij naar [bijlage 3](#): bestuurlijke en ambtelijke organisatie rond (voorbereiding) VTGZ.

¹ De raden van West Maas en Waal en Wijchen ontvangen standaard het verslag van het AB nadat het is vastgesteld. Als dit de enige manier was waarop de raden kennis hadden kunnen nemen van het door het AB genomen besluit, hebben wij de kleurcode rood gebruikt. Ook in het geval stukken alleen naar een selectie van raadsleden (fractiespecialisten of woordvoerders zorg) zijn gestuurd en/of alleen met een selectie van raadsleden is besproken, hebben wij de kleurcode rood gebruikt.

Samenvattende tijdlijn besluitvorming Veilig Thuis (inclusief jaarbudgetten in € x 1.000)

Voorbereidende besluitvorming over Veilig Thuis	2013	Kw 4	- In Gelderland wordt onderzoek gedaan naar mogelijke organisatievorm en schaalgrootte van AMHK: rapport 'Verkenning AMHK in Gelderland'. Op dat moment worden de verschillende taken in Gelderland Zuid uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg, Moviera en het Meldpunt Bijzondere zorg van de GGD. - PFO Zorg en Welzijn spreekt voorkeur uit voor onderbrengen AMHK bij GGD.
	2014	Kw 1	AB GGD GZ vindt dat AMHK goed past bij taken GGD.
		Kw 2	- Ambtelijke inventarisatie onder stakeholders naar organisatievorm AMHK; stakeholders reageren summier. - Functioneel Programma van Eisen (FPvE) vastgesteld door colleges en deels ter informatie verstuurd naar gemeenteraden. - In FPvE staat o.a. dat AMHK wordt ondergebracht bij GGD (was geen expliciet beslispunt colleges).
		Kw 3	- PFO Zorg en Welzijn geeft GGD, vooruitlopend op besluitvorming door colleges, opdracht AMHK gefaseerd te realiseren; vanaf 1 juli is directeur GGD hiervoor verantwoordelijk. - Programma van Eisen (PvE) vastgesteld door colleges deelnemende gemeenten regio Nijmegen en deels ter informatie verstuurd naar gemeenteraden. Onderbrenging AMHK bij GGD was expliciet beslispunt.
Voorbereidingsfase Veilig Thuis		Kw 4	- AB GGD GZ besluit nieuwe taak Veilig Thuis toe te voegen aan gemeenschappelijke regeling GGD; AB besluit tot eenvoudige procedure; raden worden niet om zienswijzen gevraagd, en zijn ook niet geïnformeerd over dit besluit. - PFO Zorg en Welzijn bespreekt exploitatiebegroting 2015 Veilig Thuis; begroting niet in AB aan de orde geweest en niet voor zienswijzen voorgelegd aan gemeenteraden.
Opstartfase Veilig Thuis	2015 (€2.099)	Kw 1	1 jan: start Veilig Thuis (VT / VTGZ) - Vrij snel blijkt dat het aantal meldingen groter is dan verwacht, werkdruk bij medewerkers hoog is en nieuwe manier van werken niet van de grond komt.
		Kw 2	- Problemen bij VT komen ter sprake in DB, AB en PFO Zorg en Welzijn. - GGD vraagt om extra middelen om problemen op te lossen. - AB bespreekt Notitie 'Financiering Veilig Thuis' en verstrekt extra middelen.
		Kw 3	- DB legt notitie 'Plan van Aanpak Veilig Thuis 2016/2017' voor aan AB. - DB besluit VT voor begroting 2016 als risico te benoemen en (nog) geen begrotingswijziging voor te stellen.
Veilig Thuis onder geïntensiveerd toezicht		Kw 4	- AB stemt in met PvA VT 2016/2017 en met risicomelding VT inzake begroting 2016. - PFO bespreekt stand van zaken VT. Gemeld wordt dat proces bij VT moeizaam verloopt. De afbouw van de wachtlijst verloopt trager dan verwacht. - Toets stap 1 door inspecties: VTGZ scoort op 16 van de 24 criteria onvoldoende. Inspecties besluiten het toezicht op VT te intensiveren. - VT levert Verbeterplan aan bij inspecties, gemeenteraden ontvangen en bespreken dit (muv Beuningen). - Uit Voortgangsaudit VT blijkt dat na eerste kwartaal 2016 zal worden voldaan aan eisen inspecties. - AB stemt in met extra middelen voor VT voor 1^e helft 2016; begrotingswijziging voor zienswijzen voorgelegd aan de raden met daarbij memo met meer informatie en stand van zaken bij VT.

Veilig Thuis onder verscherpt toezicht	2016 (€4.478)	Kw 1	• Voortgangsbezoek inspecties aan VT; wachtlijst nog 'substantieel'. Constatering inspecties niet zichtbaar aan de orde in DB, AB en raden. • Tweede voortgangsaudit VT verschijnt: er is verdere vooruitgang geboekt. • DB spreekt zijn vertrouwen in GGD uit naar AB: GGD kan door gaan met de huidige koers inzake VT. • Informatieavonden voor gemeenteraden regio Gelderland Zuid. • DB besluit begrotingswijziging voor 2^e helft 2016 aan AB voor te leggen.
		Kw 2	• AB wil betere onderbouwing voor begrotingswijziging tweede halfjaar 2016 van DB. • Anonieme brief: geheime wachtlijst bij VT en veel casussen nog niet overgedragen aan de hulpverlening. • Onaangekondigd bezoek inspecties aan VT naar aanleiding van anonieme brief. • DB besluit begrotingswijziging 2^e halfjaar van 2016 op te plussen. • DB stelt een interimmanager aan voor Veilig Thuis voor een half jaar. • Bevindingen tijdens onaangekondigd bezoek aanleiding voor inspecties om VT onder verscherpt toezicht te stellen. • AB stemt in met Aanvalsplan Veilig Thuis en informeert raden over Veilig Thuis. Deze bespreken de situatie. • Informatieavonden voor de gemeenteraden in Gelderland Zuid. • AB stelt begrotingswijziging tweede halfjaar 2016 vast en stuurt deze voor zienswijzen naar de gemeenteraden.
		Kw 3	• Tijdens verscherpt toezicht bezoeken inspecties meermaals VT. De raden worden niet of nauwelijks geïnformeerd over de gesprekken en briefwisseling over de voortgang van het verbetertraject. • DB verlengt contract met interimmanager. • Interimmanager stelt op verzoek van AB Feitenrelaas op: wat is er misgegaan? DB geeft hier conform verzoek AB duiding aan. AB neemt Feitenrelaas voor kennisgeving aan en verstuurt het naar de raden. Ook de raden nemen het voor kennisgeving aan.
		Kw 4	• Inspecties verlengen verscherpt toezicht met half jaar in verband met de 'fragiele organisatieontwikkeling'. De afname van de wachtlijsten is positief. • AB stelt de begrotingswijziging Veilig Thuis 2017 vast. • DB neemt afscheid van interim-manager en benoemt een nieuwe die samenwerking in de keten moet verbeteren. • AB informeert raden over nieuwe interimmanager en over besluit dat Veiligheidshuis procesregie over zorgmeldingen van de politie overneemt van Veilig Thuis. • Informatieavonden voor de gemeenteraden in de regio Gelderland Zuid.
	2017 (€4.252)	Kw 1	• In brief aan DB geven inspecties aan dat grote stappen gezet zijn in goede richting. • DB verlengt interimmanagement tot 1 juli 2018. • Eind maart voeren inspecties hertoets uit; inspecties heffen het verscherpt toezicht op Veilig Thuis op.

MEDIO 2013 – MEDIO 2014:

TOTSTANDKOMING BESLUIT ONDERBRENGING AMHK BIJ GGD GZ

In de loop van 2013 werd bekend dat gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk zouden worden voor de organisatie van het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK). In dit AMHK dienden het op dat moment bestaande Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) te worden samengevoegd. De gedachte achter de samenvoeging is dat één benadering voor alle slachtoffers effectiever en efficiënter zal zijn. Huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen dan in samenhang aangepakt worden, waarbij de expertise die voor de afzonderlijke doelgroepen noodzakelijk is in stand kan blijven. Gemeenten zijn verplicht samen te werken met andere gemeenten bij de organisatie van het AMHK. Zij zijn vrij te kiezen met welke gemeenten zij samenwerken en hoe zij het AMHK organisatorisch vormgeven. In de regio Gelderland Zuid werd het AMK tot 2015 uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg; de taken van het SHG werden tot 2015 uitgevoerd door Moviera (bemensing burgermeldpunt) en de GGD Gelderland Zuid (Meldpunt Bijzondere Zorg). In dit deel van deze bijlage is een chronologisch overzicht opgenomen van de totstandkoming van de keuze om in de regio Gelderland Zuid het AMHK onder te brengen bij de GGD.

September 2013: Verkenning AMHK in Gelderland

De vier centrumgemeenten vrouwenopvang in Gelderland (Apeldoorn, Arnhem, Ede en Nijmegen) hebben een extern adviesbureau opdracht gegeven onderzoek te doen naar:

- de kansen en mogelijkheden om AMHK's op het niveau van de veiligheidsregio's¹ te realiseren.
 - de kansen en mogelijkheden van AMHK's op het niveau van de vrouwenopvang centrumgemeenten Apeldoorn, Arnhem, Ede en Nijmegen, als tussenstap naar AMHK's op het niveau van de veiligheidsregio's.
- Het organiseren van het AMHK op het niveau van de veiligheidsregio's heeft de 'uitgesproken voorkeur' van de portefeuillehouders. Uit de stukken wordt niet duidelijk welke argumenten zij daarvoor hadden. In het gesprek dat wij voerden met de portefeuillehouder van de gemeente Nijmegen is aangegeven dat aanhaking bij de veiligheidsregio werd gepromoot op voorlichtingsbijeenkomsten van de VNG. Er is geen nadere afweging van alternatieven gemaakt, zo werd aangegeven.

Het onderzoek resulteerde in het rapport [Verkenning AMHK in Gelderland](#). Daaruit blijkt dat de overige betrokkenen een 'lichte voorkeur' hebben voor organisatie van het AMHK op het niveau van de veiligheidsregio, direct gevolgd door een AMHK op provinciaal niveau. In de Verkenning zijn voor het AMHK op veiligheidsregioniveau en op provinciaal niveau scenario's uitgewerkt. Voor het niveau van de vrouwenopvang is dat niet gedaan, omdat de onderzoekers deze variant afraden. Daarnaast wordt in de Verkenning ingegaan op prestatiecijfers, aandachtspunten bij de verdere vormgeving van het AMHK en de planning op hoofdlijnen. In het licht van de problemen die later bij VTGZ zouden ontstaan (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage), valt een aantal punten op:

- de 'SHG-contacten' en de 'uitvoeringen huisverbod' liggen in Gelderland Zuid lager dan in de andere Gelderse regio's. Waarom het aantal meldingen lager is, is niet bekend. Wel zijn in de Verkenning enkele mogelijke verklaringen geopperd. **In de verdere voorbereiding van het AMHK is geen nader onderzoek gedaan naar de oorzaken van het lagere aantal meldingen;**

¹ Met 'op het niveau van de veiligheidsregio's' wordt niet bedoeld 'ondergebracht bij de Veiligheidsregio's', maar 'georganiseerd op de schaal van de Veiligheidsregio's, dat wil zeggen Gelderland Zuid, Gelderland Midden en Noord- en Oost-Gelderland'.

- de onderzoekers die de Verkenning hebben opgesteld, merken op dat de ideeën die leven in Gelderland Zuid om de werkzaamheden van het AMHK los te zien van een organisatie en te integreren in de zorgnetwerkstructuren niet passen in de opdracht van het rijk;
- het aanbod van voorlichting en training voor medewerkers is in Gelderland Zuid lager dan in de andere regio's.
- een aantal acties uit de planning is uiteindelijk niet uitgevoerd (of kon niet meer gevonden worden):
 - **besluit op provinciaal niveau** over het niveau waarop het AMHK georganiseerd wordt;
 - **intentieverklaring tussen BJz/AMK en SHG's** over vorming van de AMHK's;
 - **samenwerkingsexperimenten tussen BJz/AMK en de SHG's** (vanaf 1 januari 2014).

28 november 2013: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

De Verkenning AMHK in Gelderland stond, voorzien van een toelichtende en samenvattende memo, op de agenda van het PFO op 28 november 2013. Volgens het verslag besloot het PFO het AMHK onder te brengen bij GGD GZ: 'AMHK gaat naar MBZ²'. In de contacten tussen de rekenkamers en ambtenaren is aangegeven dat het verslag de indruk wekt dat dit een besluit van het PFO was. Dat was het volgens hen echter niet; het PFO zou alleen een voorkeur hebben uitgesproken voor de uitwerking van de variant van het AMHK bij de GGD.

13 maart 2014: Vergadering AB GGD Gelderland Zuid

Bij de agendapunten 'Transities en GGD Gelderland Zuid' en 'Samenvoeging AMK – SHG – AMHK' is aangegeven dat het AMHK goed zou passen bij de GGD. Besloten is dat in de volgende vergadering gesproken zal worden over de wensen van de AB leden ten aanzien van de GGD en de GGD-producten in het licht van de transities. De daarvoor benoemde benodigde acties en stukken blijken uiteindelijk niet uitgevoerd te zijn:

- de GGD **inventariseert de wensen bij de regiogemeenten³**;
- een **notitie AMHK** wordt aan alle gemeenten toegestuurd⁴.

April 2014: Ambtelijke inventarisatie naar gewenste organisatievorm AMHK

In april 2014 is een ambtelijke inventarisatie uitgevoerd naar de gewenste organisatievorm van het AMHK. Hierbij is gebruik gemaakt van de [VNG handreiking 'De keuze voor de organisatievorm van het AMHK'](#) (zomer 2013). De VNG onderscheid zes organisatievormen voor het AMHK:

1. GGD;
2. nieuwe gemeenschappelijke regeling (niet zijnde de GGD);
3. (Moederorganisatie van) het huidige SHG;
4. gecertificeerde Instelling;
5. Veiligheidshuis;
6. nieuwe zelfstandige organisatie, doorgaans een stichting.

Om het keuzeproces te structureren adviseert de VNG deze organisatievormen te scoren (1 – 5 punten te geven) op de mate waarin een aantal argumenten⁵ past op die organisatievorm én om gewichten (1 - 3) toe te kennen aan de argumenten.

² MBZ: Meldpunt Bijzondere Zorg; het MBZ maakt onderdeel uit van de GGD.

³ In het kader van ambtelijk hoor- en wederhoor is opgemerkt dat geen brede inventarisatie is uitgevoerd, maar dat ten behoeve van de decentralisaties met een aantal gemeenten is gesproken.

⁴ Bij navraag werd aangegeven dat men dit stuk niet kon vinden.

⁵ De argumenten zijn in de VNG handreiking uitgebreid toegelicht. Wie daarin geïnteresseerd is wordt verwezen naar de [handreiking](#).

In de regio Gelderland Zuid is ervoor gekozen de organisatievormen en argumenten uit de handreiking te gebruiken, maar geen gewichten toe te kennen aan de argumenten en geen punten te scoren. In plaats daarvan is aan 'stakeholders' (ambtenaren regiogemeenten, medewerkers GGD, BJJ, Moviera en Veiligheidshuis) gevraagd aan te geven of men voor het betreffende argument voor- of nadelen ziet bij de verschillende organisatievormen. Om te bepalen of een bepaald argument een voor- of een nadeel is, konden de ambtenaren 'zich laten inspireren door het definitief concept Functioneel Programma van Eisen'. Opvallend is dat de variant van een AMHK op provinciaal niveau - die als goede tweede uit de Verkenning naar voren kwam - niet in deze ambtelijke inventarisatie is betrokken.

Voor het invullen van de voor- en nadelen was maar beperkt tijd beschikbaar: de stakeholders is gevraagd om binnen een paar dagen te reageren, zodat in de al geplande werkgroep juridisch / organisatie de informatie verwerkt kon worden. Op het score-overzicht dat wij ontvingen zijn alleen de reacties van de gemeenten Nijmegen, Heumen en Groesbeek opgenomen en die van BJJ en het Veiligheidshuis. De scores van de andere gemeenten, Moviera en de GGD ontbreken. Uit de toelichting bij het score-overzicht blijkt dat de GGD heeft aangegeven de inventarisatie niet in te vullen 'omdat het schema met het zetten van kruisjes veel ruimte over laat voor interpretatie en het maken van een nieuwe gemeenschappelijke regeling, niet zijde de GGD vrij onzinnig is (kosten en tijd)'. Bij de bespreking van het Functioneel Programma van Eisen in het PFO (17 april 2014) wordt duidelijk dat de Regio Rivierenland nog geen uitspraak wil doen over aanhaking bij een organisatie, maar eerst een Programma van Eisen wil vaststellen. Desalniettemin wordt in een memo dat op de agenda van het PFO van 10 juli 2014 stond, gesteld dat de ambtelijke verkenning 'de uitwerkingsrichting aanhaking bij de GGD heeft opgeleverd'.

17 april 2014: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

Op de agenda staat het [Functioneel Programma van Eisen](#) (FPvE). In het FPvE is uitgebreid ingegaan op de aanleiding, de uitgangspunten en de functionele eisen voor het project om te komen tot een AMHK en voor het uiteindelijke AMHK zelf. In het FPvE is onder meer aangegeven dat het AMHK wordt ondergebracht bij de GGD. Er wordt afgesloten met een korte beschrijving van de eerstvolgende momenten in de planning en de wijze waarop tussentijds verantwoording wordt afgelegd over de voortgang van de voorbereidingen voor het AMHK. In een begeleidend memo is een nadere toelichting gegeven op de beslispunten. In het verslag van de vergadering wordt niet ingegaan op deze beslispunten. Conform voorstel is het FPvE daarna wel doorgezet voor vaststelling door de colleges en het informeren van de raden door hen met een begeleidende brief. In het licht van de problemen die uiteindelijk bij VTGZ zijn ontstaan (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage), valt een aantal punten uit het FPvE (en bijbehorende memo en raadsinformatiebrief) op:

- de aangekondigde **besluitvorming door de raad over definitieve bedragen** heeft nooit plaatsgevonden. Eind 2014 / begin 2015 concludeert het PFO dat het niet nodig is de begroting voor te leggen aan de colleges (en raden);
- de **omgevingsanalyse** die inzicht geeft in welke partijen in het proces van invloed zijn en welke rol zij in het proces spelen en die steeds zal worden aangevuld, kon men niet vinden;
- de **schriftelijk maandrapportages** 'om de ambtelijke opdrachtgevers, projectleiders transitie regio Rivierenland en regio Nijmegen en de bestuurlijke opdrachtgevers regio Rivierenland en regio Nijmegen op de hoogte te houden van de voortgang' zijn niet opgesteld. Aangegeven is dat het PFO (en later DB en AB van de GGD) ad-hoc en meestal mondeling geïnformeerd is over de voortgang.

Verder vinden wij het opvallend dat onder de risico's alleen risico's zijn vermeld voor de voortgang en uitvoering van het project zelf en niet die voor de onderbrenging van de AMHK-taken bij de GGD.

April – Juli 2014: Functioneel Programma van Eisen vastgesteld door alle colleges, ter informatie verstuurd aan twee gemeenteraden

In de volgende tabel is te zien dat:

- of de colleges van Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen het [Functioneel Programma van Eisen](#) hebben vastgesteld en met een informatiebrief aan de gemeenteraad hebben verstuurd.
- hoe de gemeenteraden hiermee zijn omgegaan.

	Berg en Dal ⁶	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Colleges						
Raden						

19 juni 2014: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

Op de agenda van het PFO staat onder meer een memo over de voortgang van het AMHK. In het licht van de problemen die later bij Veilig Thuis zouden ontstaan zijn (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage) vallen onder meer de volgende punten op:

- de voorbereidingen voor het realiseren van het AMHK hebben ongeveer een maand vertraging opgelopen door een discussie over waar de meldingen moeten binnenkomen en waar triage⁷ moet plaatsvinden. Hiervoor is inmiddels tot een pragmatische oplossing gekomen, waarvan overigens ook is aangegeven dat die in het transformatieproces na 1 januari 2015 nog aangepast kan worden.
- er is te weinig capaciteit beschikbaar voor het scherp krijgen van de financiële consequenties, waardoor het niet meer lukt nog voor de zomer een exploitatiebegroting op te stellen. Aangegeven is dat de te **hanteren methodiek voor het opstellen van de exploitatiebegroting** zal worden uitgewerkt in het Programma van Eisen. Dat is overigens niet gebeurd. De exploitatiebegroting zelf is uiteindelijk in december 2014 aan het PFO voorgelegd.

26 juni 2014: Vergadering AB GGD Gelderland Zuid

De voorgenomen **bespreking van de wensen van de AB leden ten aanzien van de GGD en GGD producten in relatie tot de transities** heeft niet plaatsgevonden. Voor wat betreft het AMHK is aangegeven dat de laatste stand van zaken is dat dit organisatorisch ondergebracht gaat worden bij de GGD GZ. Een regionale aanpak op het niveau van Gelderland Zuid werd essentieel genoemd.

⁶ De gemeente Berg en Dal is per 1 januari 2015 ontstaan uit de voormalige gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen. Waar het gaat om de besluitvorming in 2014 is gekeken naar de behandeling in de gemeente Groesbeek.

⁷ Triage is een werkwijze voor het bepalen van de urgentie en expertise die nodig is om het geweld te stoppen bij meldingen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

10 juli 2014: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

In het PFO zijn voor wat betreft het AMHK drie besluiten genomen:

- het Programma van Eisen (PvE) wordt doorgeleid naar de colleges van B&W
- het AMHK wordt ondergebracht bij de GGD

Voor deze keuze wordt verwezen naar de ambtelijke inventarisatie uit april 2014 (die de leden van het PFO overigens niet bij de stukken hebben ontvangen). Aangegeven is dat de GGD daaruit naar voren kwam als partij waarbij het AMHK het beste zou passen. Hiervoor maakten wij al een aantal kritische opmerkingen bij die inventarisatie, onder meer dat slechts 3 van de 17 gemeenten⁸ het scoreformulier (zichtbaar) hebben ingevuld. Besloten is de taken van Veilig Thuis toe te voegen aan de gemeenschappelijke regeling GGD GZ.

- vooruitlopend op besluitvorming door de colleges wordt de GGD opdracht gegeven het AMHK gefaseerd te gaan realiseren

De DPG⁹ wordt vanaf 1 juli 2014 verantwoordelijk gemaakt voor het realiseren van de uitvoeringspraktijk en het vormgeven van het AMHK binnen de gestelde kaders. Op deze manier kunnen medewerkers worden voorbereid op de nieuwe situatie en kunnen werkprocessen tijdig worden ingeregeld, zo is de gedachte. Wat in het licht van de problemen die later bij Veilig Thuis zouden ontstaan opvalt is dat de volgende (opgedragen) zaken niet zijn uitgevoerd:

- uitwerking van PvE tot een **PvE 2.0**, inclusief exploitatiebegroting [*rekenkamers: de exploitatiebegroting is wel opgesteld en in december 2014 aan het PFO voorgelegd*];
- **afstemming over de haalbaarheid van het AMHK binnen de gestelde kaders in relatie tot het beschikbare budget; daarbij zullen de risico's, onzekerheden en sturingsmogelijkheden in beeld gebracht worden;**
- verantwoording over de voortgang via **verslaglegging**;
- uitwerking van de **THEFD-criteria**¹⁰; omdat die criteria niet zijn uitgewerkt, zijn ook de **voortgangsrapportages** die aan de hand daarvan gemaakt zouden worden nooit opgesteld;

Ook het **monitoringsinstrument** dat door de opdrachtgever ontwikkeld zou worden, is niet van de grond gekomen. Uit de stukken blijkt verder dat het **nog niet gelukt is de beschikbare financiën op 31 december 2014 in beeld te brengen**.

In de stukken is ook aangegeven dat aan de uitvoering van de voorbereidende werkzaamheden door de GGD vanaf 1 juli 2014 extra kosten verbonden zijn. Uit het verslag van het PFO wordt duidelijk dat de drie betrokken organisaties (GGD, JBG en Moviera) in totaal € 230.000 vragen en dat de portefeuillehouders bereid zijn hier maximaal € 150.00 – € 160.000 voor uit te trekken.

⁸ In de GGD GZ participeren de gemeenten Berg en Dal (toen nog de gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen), Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Nederbetuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. Daarnaast neemt de gemeente Mook en Middelaar de diensten en producten Veilig Thuis af bij de GGD GZ.

⁹ DPG: directeur publieke gezondheid (aanduiding voor de directeur van de GGD).

¹⁰ THEFD-criteria: Tempo, Haalbaarheid, Efficiency, Flexibiliteit en Doelgerichtheid.

Sept. – Nov. 2014 Programma van Eisen vastgesteld door colleges, ter informatie verstuurd aan de meeste (4) gemeenteraden en door die gemeenteraden voor kennisgeving aangenomen

In de volgende tabel is te zien dat:

- of de colleges van Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen het [Programma van Eisen](#) hebben vastgesteld en met een informatiebrief aan de gemeenteraad hebben verstuurd. In het licht van de problemen die later bij Veilig Thuis zouden ontstaan (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage) vallen de volgende punten uit de informatiebrief aan de raad op:
 - de aangekondigde **confrontatie tussen de beschikbare budgetten en de ambities** (zodat duidelijk wordt of de huidige budgetten toereikend zijn) heeft nooit plaatsgevonden. Eind 2014 heeft het AB besloten uit te gaan van de huidige budgetten. Aangegeven was dat het college hier bij **de besluitvorming over het financiële kader** inhoudelijk op terug zou komen. Beslispunt van de meeste colleges was het PvE vast te stellen, onder voorbehoud van financiële kaderstelling door de raad¹¹. Eind 2014 en begin 2015 besloot het PFO echter dat het niet nodig was de begroting voor Veilig Thuis voor te leggen aan de colleges (en raden) (zie onder PFO vergadering 17 december 2014).
 - aangegeven is dat inwoners in het najaar via een landelijke campagne geïnformeerd zullen worden over Veilig Thuis en het nieuwe landelijke telefoonnummer om kindermishandeling of huiselijk geweld te melden. Ook is aangegeven dat de regiogemeenten hun 'inwoners eerder op de hoogte gaan stellen van de nieuwe werkwijze en daarmee aansluiten (inhoud en timing) op de landelijke campagne'.
 - genoemd is dat in het najaar een risicoanalyse wordt opgesteld en dat daaruit moet blijken of er aanleiding is voor een **vervolgopdracht** en dat de **raad** daarover **tijdig geïnformeerd** wordt. De raden (maar ook het DB, AB en de colleges) zijn echter nooit geïnformeerd over of en zo ja, waarom een vervolgopdracht (niet) nodig is.
- hoe de gemeenteraden hiermee zijn omgegaan.

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Colleges						
Raden			12		13	

¹¹ De colleges van Berg en Dal en Beuningen hebben dit voorbehoud niet gemaakt.

¹² De gemeenteraad van Heumen is wel geïnformeerd over onderbrenging van het AMHK bij de GGD via paragraaf verbonden partijen in de begroting 2015.

¹³ De gemeenteraad van West Maas en Waal is wel geïnformeerd over onderbrenging van het AMHK bij de GGD via de concept begroting 2015.

1 JULI 2014 – 1 JANUARI 2015: VOORBEREIDING INRICHTING VTGZ

Vanaf 1 juli 2014 is de GGD verantwoordelijk gemaakt voor het realiseren van de uitvoeringspraktijk en het vormgeven van het AMHK binnen de gestelde kaders (zie PFO besluit 10 juli 2014). Veilig Thuis staat vanaf 1 juli 2014 twee keer op de agenda van zowel het DB als het AB van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland Zuid. De belangrijkste stukken betreffende (de voortgang van) de voorbereiding zijn alleen (zichtbaar) in het PFO aan de orde. De colleges en gemeenteraden zijn in deze fase niet betrokken of actief geïnformeerd over de voortgang van de voorbereidingen en de aanvullend genomen besluiten.

Juli 2014: Start samenwerking onder verantwoordelijkheid van de GGD

Ook na navraag hebben wij geen stukken gezien waaruit duidelijk wordt op welke wijze de **samenwerking van de partijen die VTGZ gaan vormen vanaf 1 juli 2014** is vormgegeven en wat deze heeft opgeleverd.

10 september 2014: Vergadering DB GGD GZ

In deze vergadering heeft het DB besloten om aan het AB voor te stellen aan artikel 5 van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid toe te voegen, dat de GGD voorziet in een advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling en deze aanvulling te zien als een wijziging van ondergeschikt belang. Een wijziging van ondergeschikt belang kan door het AB worden vastgesteld; het is dan niet nodig eerst zienswijzen van de raden of colleges te vragen.

Een voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling moet worden voorgelegd aan de colleges en gemeenteraden van alle deelnemende gemeenten. Indien twee derde van het aantal deelnemende gemeenten instemt, is de wijziging vastgesteld (artikel 36 van de gemeenschappelijke regeling (GR)). Artikel 8 van de GR voorziet echter in een eenvoudiger wijzigingsprocedure, als wordt voorgesteld om de taken zoals opgesomd in artikel 5 te wijzigen:

'De taken en bevoegdheden van de GGD Gelderland Zuid, genoemd in artikel 5 en 6 van deze regeling, kunnen worden gewijzigd indien zij van ondergeschikt belang zijn en het algemeen bestuur met een meerderheid van tenminste twee derden van het aantal stemmen daartoe besluit'. Een wijziging is – blijkens de toelichting bij dit artikel - van ondergeschikt belang: 'indien die leidt tot een geringe uitbreiding of aanpassing van de taken of bevoegdheden en de wijziging passend is, gelet op de belangen die de GGD Gelderland Zuid op grond van artikel 4 nastreeft. Het algemeen bestuur dient overigens zelf - bij gewone meerderheid - te bepalen of een wijziging van ondergeschikt belang is (...). Een wijziging van bevoegdheden kan financiële consequenties hebben, maar dat hoeft niet noodzakelijk altijd het geval te zijn. Als dit wel aan de orde is, dient dit door het algemeen bestuur te worden meegewogen bij de afweging of wijziging wel of niet gewenst is'.

Het DB besloot tevens om de besluitvorming over de daadwerkelijke wijziging in de AB vergadering van 11 december 2014 te agenderen, omdat ervan uitgegaan werd dat de colleges en raden dan met het (vooral nog tijdelijk) onderbrengen van het AMHK bij de GGD zullen hebben ingestemd [*rekenkamers: in het uiteindelijke besluit van het AB op 11 december 2014 wordt die tijdelijkheid niet genoemd*].

Overigens werd op andere momenten gesproken van een substantiële taak als het ging om het onderbrengen van de AMHK-taken bij de GGD (begroting GGD 2015, AB vergadering 2 oktober 2014).

Oktober 2014: Ambtelijk projectplan Veilig Thuis Gelderland Zuid

In het Projectplan zijn de projectopdracht tot 31 juli 2014 én de projectopdracht tussen 31 juli 2014 en 1 januari 2015 beschreven. Tevens is ingegaan op de projectorganisatie, het te bereiken projectresultaat, de stappen die zijn afgerond en nog gezet moeten worden, de risico's die zich kunnen voordoen bij de uitvoering van het project [*rekenkamers: dus niet voor de uitvoering van het AMHK zelf*] en de lijn die gevolgd wordt bij de monitoring op basis van de THEFD-methode [*rekenkamers: de beschrijvingen zijn beknopt, de tekst van het hele projectplan beslaat 12 pagina's*]. Het projectplan was volgens de kaft alleen bedoeld voor intern gebruik door de ambtelijke opdrachtgevers van de subregio's, de projectleider (gemeente Nijmegen) en de ambtelijke opdrachtnemer (gemeente Nijmegen) en heeft de classificatie vertrouwelijk. Op bladzijde 11 van het Projectplan is te lezen dat het ook gedeeld is met de leden van het regionaal bestuursteam¹⁴.

Wat opvalt rond de projectorganisatie in de voorbereidingsperiode is dat noch de raden, noch de colleges, noch het management rechtstreekse opdrachten kunnen geven aan de projectorganisatie. Aangegeven is dat zij het projectresultaat als volgt kunnen beïnvloeden:

- de raden via besluitvorming over raadsvoorstellen [*rekenkamers: er zijn in de voorbereidingsfase nooit voorstellen aan de raden voorgelegd; een deel van de raden heeft wel informatiebrieven ontvangen*];
- de colleges in de subregio Nijmegen via het bestuursteam Transitie AWBZ en Jeugd en het PFO Zorg en Welzijn [*rekenkamers: dit zijn gremia zonder beslissingsbevoegdheid*];
- de colleges in de subregio Rivierenland via de Stuurgroep Wmo/Jeugd en de Tijdelijke Programmaraad Sociale ontwikkeling [*rekenkamers: ook dit zijn gremia zonder beslissingsbevoegdheid*];
- het management via de transitimanagers van de subregio's.

2 oktober 2014: Vergadering AB GGD Gelderland Zuid

Op de agenda stonden onder andere:

- de managementrapportage t/m juni 2014. Over de vorming van het AMHK is hierin opgemerkt: 'Dit is een substantiële taak waarover de gemeenten hebben besloten om die bij de GGD te beleggen, (...)';
- de wijziging van de gemeenschappelijk regeling GGD voor de nieuwe taak Veilig Thuis. Hierover is conform het voorstel van het DB (10 september 2014) besloten dat het gaat om het vooralsnog tijdelijk onderbrengen van de AMHK-taak bij de GGD en dat in 2016 definitief wordt besloten over de positionering van het AMHK. Verder is het AB meegegaan in het voorstel van het DB de gemeenschappelijke regeling te wijzigen met een eenvoudige procedure, omdat de toevoeging van de AMHK-taak als wijziging van 'ondergeschikt belang' wordt gezien. Dit betekent dat de raden niet om zienswijzen gevraagd hoeven te worden. Als overwegingen daarvoor zijn naar voren gebracht:
 - er is sprake van een relatief geringe uitbreiding van taken van de GGD;
 - de wijziging past goed bij de overige taken die de GGD uitvoert;
 - de gemeenten hebben budget van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van deze taak.

In enkele van de door ons gevoerde gesprekken in het kader van het rekenkameronderzoek werd aangegeven dat het onderbrengen van het AMHK bij de GGD ook als taak van ondergeschikt belang werd gezien, omdat het om een tijdelijke onderbrenging ging.

De colleges en raden zijn over dit AB besluit niet expliciet geïnformeerd.

Eerder hebben de colleges en raden wel (impliciet)¹⁵ ingestemd met onderbrenging van de AMHK-taken bij de GGD. Dat gebeurde bij vaststelling van het PvE door de colleges en het ter kennisgeving aannemen van de

¹⁴ Het regionaal bestuursteam bestond uit vier wethouders, één gemeentesecretaris en drie afdelingshoofden uit de regio Nijmegen. In [bijlage 3](#) is een uitgebreidere toelichting opgenomen op het regionaal bestuursteam.

¹⁵ Met impliciet wordt bedoeld dat dit geen expliciet beslispunt was, maar het punt wel genoemd is in de achterliggende stukken.

informatiebrief daarover door de raden (voor zover zij die ontvingen)¹⁶. Een van de besluiten van de colleges was toen 'Het Advies en Meldpunt Huiselijke geweld en Kindermishandeling organisatorisch onder te brengen bij de Gemeenschappelijke Regeling van de GGD'. In de informatiebrief aan de raden staat daarover: 'Ten aanzien van de organisatorische verankering van Veilig Thuis is ervoor gekozen om het onder te brengen bij de Gemeenschappelijke Regeling van de GGD (meldpunt Bijzondere Zorg). (...) Daarmee is de organisatorische en juridische verantwoordelijkheid / aansprakelijkheid geregeld' *[rekenkamers: in deze collegebesluiten en raadsinformatiebrief wordt niet genoemd dat de AMHK-taken tijdelijk bij de GGD worden ondergebracht]*.

Overigens is deze wijziging van de gemeenschappelijke regeling in strijd met de regels niet gepubliceerd en niet toegezonden aan Gedeputeerde Staten en daarmee niet per 1 januari 2015 in werking getreden. De toevoeging van de AMHK-taak is verwerkt bij de eerstvolgende wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD GZ - die was nodig door wijzigingen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen - en is ingegaan per 1 januari 2016.

24 oktober 2014: Ambtelijke risicoanalyse

In oktober 2014 is ambtelijk een risicoanalyse uitgevoerd. Die risicoanalyse is als volgt tot stand gekomen:

- er is uitvraag gedaan naar risico's bij betrokkenen bij het project. Er zijn zeven inzendingen ontvangen (een enkele keer van meerdere betrokkenen samen). Bij elk genoemd risico moest ook worden aangegeven: hoe het risico kan ontstaan, waar het risico toe kan leiden, wat er nodig is om het risico te beheersen en wie in staat is om het risico te beheersen.
- er is een bijeenkomst georganiseerd waarbij 15 bij het project betrokken medewerkers van onder andere de gemeenten, GGD, Moviera, JBG, Veiligheidshuizen en sociale wijkteams aanwezig waren: de geïnventariseerde risico's zijn besproken, waar nodig verduidelijkt en zo nodig aangevuld. Vervolgens is een rangorde aangebracht in de genoemde risico's. Daarvoor heeft iedere deelnemer eerst zijn of haar top 5 van risico's aangegeven. Vervolgens hebben alle deelnemers punten gegeven aan de top 5 risico's (5 voor het grootste risico, 4 voor het daarop grootste risico, etc.) *[rekenkamers: wat de betekenis was van de punten is niet toegelicht: hoe meer punten hoe groter de kans dat risico zich voor doet? Of hoe groter de impact? Of een combinatie van die twee? Of ...?]*

In totaal zijn 48 risico's benoemd; 16 daarvan zijn door tenminste één deelnemer aangemerkt als een top 5 risico (en dus van punten voorzien). De overige 32 risico's zijn door géén deelnemer aangemerkt als een top 5 risico (en dus niet van punten voorzien). In het licht van de problemen die later bij Veilig Thuis zouden ontstaan (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage), valt op dat bijvoorbeeld 'meer meldingen dan verwacht' en 'cultuurverschillen tussen organisaties waaruit medewerkers komen' niet expliciet als risico genoemd zijn. Er is wel een risico genoemd dat raakt aan meer meldingen dan verwacht, nl. 'te veel meldingen doordat er decentraal te weinig wordt afgehandeld', maar deze werd door geen van de deelnemers aan de bijeenkomst als top 5 risico gezien. Ook voor de cultuurverschillen zijn er enkele risico's genoemd die hier aan raken, maar ook die zijn door niemand als top 5 risico aangemerkt. De top 10 risico's ziet er volgens de deelnemers aan de bijeenkomst als volgt uit:

1. Door de nog in ontwikkeling zijnde werkprocessen is het VTGZ niet in staat om snel, integraal en adequaat handelen te bewerkstelligen
2. Onvoldoende (duidelijke) afspraken tussen het lokale veld en de dwangnetwerken en het Veiligheidshuis
3. Verstopping bij VTGZ omdat zij niet kunnen afschalen
4. Onduidelijkheid over afspraken en te laat opschaling in het lokale veld

¹⁶ Zoals hiervoor aangegeven hebben de raden van Beuningen, Heumen en West Maas en Waal die informatiebrief niet ontvangen.

5. Privacywetgeving staat een goede gegevensuitwisseling in de weg tussen de samenwerkingspartners en VTGZ
6. Budget tekort (samenvoeging van functies door de bezuinigingsopdracht)
7. Overkill aan protocollen
8. Onvoldoende laagdrempeligheid
9. Verbinding sociale wijkteams komt onvoldoende tot stand
10. ICT is niet georganiseerd

In het rapport is aangegeven dat in vervolg op deze bijeenkomst een sessie is belegd met de projectleider VTGZ en de opdrachtgevers VTGZ uit de regio's Nijmegen en Rivierenland. De resultaten van de risicoanalyse zijn daar besproken en aangevuld voor het thema organisatie en sturing dat tot nu toe buiten beschouwing was gelaten. Dat heeft nog eens vijf risico's opgeleverd. Welke dat zijn wordt niet benoemd. Verder is aangegeven dat het geheel is besproken met de DPG. Wat dat opgeleverd heeft, wordt echter ook niet vermeld.

3 november 2014: Vergadering PFO Zorg en Welzijn Regio Rijk van Nijmegen

Navraag heeft opgeleverd dat er geen **memo** is opgesteld (zoals op de agenda stond), maar er dat een mondelinge toelichting is gegeven op de stand van zaken. Uit het verslag blijkt dat:

- de pilot goed loopt *[rekenkamers: om welke pilot het gaat wordt uit het verslag niet duidelijk]*
- er verschil van inzicht is over de hoogte van het gegarandeerde budget *[rekenkamers: uit het verslag wordt niet duidelijk tussen wie dat verschil van inzicht bestaat]*. De portefeuillehouders zijn akkoord gegaan met het voorstel van de voorzitter om zich te richten op het uitvoeren van de taken met het beschikbare budget.
- dat er nog zaken rond de btw-problematiek worden uitgezocht.

20 november 2014: Vergadering DB GGD GZ

Bij het agendapunt stand van zaken VTGZ heeft de DPG teruggekoppeld dat het project op de werkvloer, met steun van de VNG, positief verloopt. **Opvallend is dat de Risicoanalyse dd. 24 oktober 2014, het (concept) Implementatieplan dd. 28 november 2014 en het (concept) Voorstel Monitoring en Beheer dd. 3 december 2014 niet (zichtbaar) aan de orde waren in deze DB vergadering.**

28 november 2014: Implementatieplan VTGZ 2014 – 2015 - 2016 opgesteld door GGD GZ

Op 10 juli 2014 besloot het PFO de DPG opdracht te geven voor 1 oktober 2014 een Implementatieplan inclusief exploitatiebegroting op te stellen. Het Implementatieplan is eind november opgeleverd; de exploitatiebegroting in december. **Het Implementatieplan is als zodanig niet aan de orde geweest in het PFO, DB of AB.** Het is wel genoemd in de stand van zaken melding in het AB van 11 december 2014. In het licht van de problemen die zich later bij Veilig Thuis zouden voordoen (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage) valt een aantal punten uit het Implementatieplan op:

- er zijn verschillende deelprojecten (uitvoeringspraktijk, externe werkafspraken, juridische zaken, financiën, ICT, P&O, communicatie en facilitair) gestart om aan de verschillende onderdelen van VT te kunnen werken: (...). Per deelproject is een verantwoordelijke binnen de GGD aangewezen die zorgt voor het behalen van de resultaten en samenwerkt met de betrokkenen die hiervoor nodig zijn.
- er hebben op dit moment inmiddels vier leerbijeenkomsten met de toekomstige VTGZ medewerkers plaatsgevonden. Dit heeft veel praktische werkafspraken opgeleverd, maar ook een solide team dat wil gaan voor VTGZ.

- vanaf 8 september 2014 zijn op diverse locaties gemeenschappelijke flexwerkplekken ingericht waar de teamleden al vast kennis kunnen maken met elkaars werkzaamheden en processen.
- in december worden twee informatiebijeenkomsten gehouden voor alle betrokken ketenpartners.
- op ICT gebied wordt op dit moment uitgezocht welke systemen er draaien bij de verschillende bloedgroepen en hoe alles startklaar gemaakt kan worden per 1 januari 2015. (...). Het nieuwe registratiesysteem bevindt zich nog in de testfase; voorlopig wordt gewerkt met de (twee) bestaande programma's. De medewerkers worden geïnstrueerd hoe hiermee om te gaan.
- ook ten aanzien van de huisvesting wordt momenteel een en ander uitgezocht.
- op 1 januari 2015 zijn de **werkprocessen** van de frontoffice **beschreven**.
- om alles in goede banen te leiden en in goede afstemming te kunnen ontwikkelen en uitvoeren vindt twee wekelijks overleg plaats tussen opdrachtgever (gemeenten) en opdrachtnemer (GGD).

3 december 2014: Voorstel Monitoring en Beheer

In dit stuk doet de ambtelijke projectleider verslag van het verloop van het project en is de overdracht naar de reguliere organisaties geconcretiseerd. Tevens is de top 10 van risico's uit de ambtelijke Risicoanalyse opgenomen (zie onder 24 oktober 2014). In het licht van de problemen die later bij Veilig Thuis zouden ontstaan (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage) valt de eindconclusie op: 'het projectresultaat is bereikt. **Periodieke monitoring door de VNG** leidde tot dezelfde conclusie; de regio wordt landelijk aangemerkt als voorloper'. Navraag naar de rapportage(s) van de VNG waaruit dit blijkt, leverde op dat men deze niet kon vinden; ook niet via de VNG. Verder valt in het licht van de latere problemen op dat diverse voorgenomen acties niet zijn uitgevoerd:

- al bij de start van het project bleek het lastig **voldoende capaciteit beschikbaar te krijgen om bij te dragen aan het project**, met name voor de werkgroepen juridisch en financiën. Uiteindelijk is dit opgepakt door deskundigen van de gemeente Nijmegen;
- vanwege het ontbreken van voldoende capaciteit op de inhoud is het niet gelukt om **tweemaandelijks** volgens het ontwikkelde format te **rapporteren over de voortgang**. Aangegeven is dat de ambtelijke en bestuurlijke opdrachtgevers gedurende het project wel regelmatig mondeling en schriftelijk op de hoogte zijn gehouden van de voortgang en besispunten. Navraag door ons naar die **schriftelijke voortgangsrapportages** heeft echter opgeleverd dat die niet gemaakt zijn.
- over het **PvE 2.0** is aangegeven, dat deze moet worden gezien als **tussentijdse evaluatie**, en tevens dat bij het opstellen daarvan een negental uitgangspunten toegevoegd, danwel heroverwogen moet worden. Het gaat onder meer om financiële uitgangspunten, de samenwerking met politie en justitie en het maken van afspraken over op- en afschalen van zorgmeldingen (triage door Veilig Thuis) en zorgsignalen (afhandeling door pluriforme toegangspoort). PvE 2.0 is uiteindelijk nooit opgesteld.
- op het gebied van monitoring zou medio 2015 onder meer beschikbaar zijn: een set van **prestatie-indicatoren**, een **monitoringsinstrument voor de productie** en een **module die de kwaliteit van de doorontwikkeling van Veilig Thuis meet**. Aangegeven is dat de inhoud door de GGD tijdig met de gemeenten dient te worden **afgestemd** om na te gaan of het in ontwikkeling zijnde instrumentarium past in de verwachtingen (onder andere benchmarking) die de gemeenten hebben.
- aangekondigd is dat door de subregio's een **voorstel** wordt gedaan om vanaf januari 2015 te voorzien in de **opvolging van het opdrachtgeverschap richting de GGD**. 'De belangrijkste reden hiervoor is dat de sturing door de gemeenten op de GGD nog onvoldoende is uitgekristalliseerd. In de praktijk heeft dit al werkende weg een vorm gekregen, maar deze vorm vraagt om een **nadere analyse** van de ambtelijke accountsturing en de bestuurlijke sturingslijnen (AB GGD en Stuurgroep Integrale Veiligheid)'.

Wat in het licht van de latere problemen bij Veilig Thuis ook opvalt is dat in het Voorstel Monitoring en Beheer *niets* wordt gezegd over:

- het niet uitvoeren van het **onderzoek naar de uitvoerbaarheid van het PvE en het model Handelingsprotocol (inclusief regionaal addendum)** dat was aangekondigd in het PvE;
- het niet uitvoeren van een **toets** om na te gaan of en in hoeverre de resultaten van de deelprojecten op 1 januari 2015 daadwerkelijk gerealiseerd waren. Hierna enkele zaken die volgens het Implementatieplan op 1 januari 2015 gereed zouden zijn, maar waarvan achteraf is gebleken dat dit niet het geval was:
 - **Veilig Thuis is 24/7 bereikbaar;**
 - **Er zijn werkafspraken met de belangrijkste ketenpartners over toeleiding, op- en afschaling (die bekend zijn bij de medewerkers);**
 - **Uit de registratiesystemen kan managementinformatie gehaald worden;**
 - **Er kan monitoring op casuïstiek plaatsvinden;**
 - **Er ligt een huisvestingsplan.**

11 december 2014: Vergadering AB GGD GZ

In deze vergadering van het AB is mondeling teruggekoppeld over de stand van zaken rond Veilig Thuis. In het licht van de problemen die later bij Veilig Thuis zouden ontstaan (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage) valt een aantal punten op:

- er is wekelijks overleg tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer;
- er zijn vier leerbijeenvakkomsten georganiseerd voor toekomstige Veilig Thuis medewerkers, dit heeft geleid tot veel werkafspraken en een solide team;
- in december zijn er twee informatiebijeenvakkomsten voor ketenpartners;
- de laatste puntjes worden op de i gezet voor de exploitatiebegroting 2015.

Wat ook opvalt is dat de **Risicoanalyse, het Voorstel voor monitoring en beheer en de Exploitatiebegroting niet aan de orde zijn geweest in deze AB vergadering**, te meer daar deze wel aan de orde waren in het PFO een week later (zie PFO 17 december 2014).

Het AB heeft conform voorstel van het DB in deze vergadering definitief besloten tot aanpassing van artikel 5 van de gemeenschappelijke regeling en daarmee de AMHK taak toegevoegd aan het takenpakket van de GGD. Over de tijdelijkheid van het onderbrengen van deze taak en definitieve besluitvorming in 2016 wordt niet meer gesproken.

16 december 2014: Besluiten College van B&W van de gemeente Nijmegen betreffende financiële bijdragen aan Veilig Thuis

Het college van B&W van de gemeente Nijmegen heeft in deze vergadering twee besluiten genomen over een financiële bijdrage aan Veilig Thuis:

1. Als centrumgemeente subsidieert de gemeente Nijmegen diverse activiteiten op het gebied van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg. Een deel van die taken wordt uitgevoerd door de GGD Gelderland Zuid. Met dit [besluit](#) verleent het college voor 2015 een budgetsubsidie aan de GGD GZ voor Veilig Thuis op het onderdeel Steunpunt Huiselijk Geweld, dat de GGD reeds uitvoerde. Het collegebesluit vermeldt dat bij de onderhandelingen met de instellingen is ingezet op handhaving van de subsidie op het niveau van 2014.
2. Het tweede [besluit](#) van het college van B&W van de gemeente Nijmegen betreft het verlenen van een financiële regionale bijdrage aan de GGD voor de exploitatie van Veilig Thuis. Deze bijdrage is samengesteld uit de decentralisatiemiddelen jeugd van de regiogemeenten in de Jeugdzorgregio Nijmegen, welke geoormerkt zijn voor Veilig Thuis. De bijdrage wordt verleend onder het voorbehoud van formele besluitvorming over de mandaatregeling in alle deelnemende gemeenten.

In het collegebesluit staat dat de GGD een exploitatiebegroting heeft opgesteld en dat deze exploitatiebegroting past binnen de eisen die de colleges in Gelderland Zuid hebben vastgesteld. Hierbij wordt verwezen naar het FPvE en het PvE. Bij het collegebesluit is een raadsvoorstel gevoegd met een begrotingswijziging inzake compensabele btw en het verwerken van een deel van de regionale bijdrage in de begroting van de gemeente Nijmegen. De raad van Nijmegen heeft deze als hamerstuk vastgesteld. *[rekenkamers: opmerkelijk is dat het college niet terugkomt op de toezegging uit de brief aan de raad bij het FPvE: 'Ons college heeft het FPvE dan ook goedgekeurd onder voorbehoud van goedkeuring door uw Raad van het bijbehorende budget'. Daarnaast valt op dat het college op 16 december 2014 de financiële bijdrage vaststelt aan de exploitatiebegroting, terwijl die exploitatiebegroting dan nog niet in een regionaal bestuurlijk overleg aan de orde is geweest. De eerste en enige keer dat de exploitatiebegroting van Veilig Thuis in een regionaal bestuurlijk overleg aan de orde is, is op 17 december 2014 in het PFO (zie hierna)].*

17 december 2014: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

Op de agenda van de PFO vergadering stond een samenvattend memo bij de Exploitatiebegroting 2015 en het Voorstel Monitoring en Beheer (zie onder 3 december 2014). Het Voorstel Monitoring en Beheer zelf was als bijlage bijgevoegd.

In het licht van de latere problemen die bij Veilig Thuis zouden ontstaan (zie blauw gekleurde kaders verderop in deze bijlage) vallen de volgende punten uit het memo op:

- 'de GGD heeft voor 2015 inmiddels een sluitende exploitatiebegroting opgesteld. Hierbij is er rekening mee gehouden dat het samenvoegen van de twee functies een efficiencywinst oplevert, maar het bouwen aan een nieuw organisatieonderdeel ook een voorinvestering. Deze twee bewegingen zijn voor 2015 als communicerende vaten aangemerkt. Voor 2016 dient de situatie op basis van ervaringsgegevens opnieuw te worden afgewogen'.
- 'het door de GGD opgestelde Implementatieplan (zie hiervoor onder 28 november 2014) geeft veel vertrouwen in de aanpak, maar er zijn wel zorgen over de ambitieuze planning. Dit is echter een directe doorvertaling uit het PvE. Met de GGD is afgesproken dat zij **tijdig signaleren als ambities niet waargemaakt kunnen worden**, zodat de opdrachtgevers tijdig in staat zijn gesteld om bij te sturen'.
- 'eind november is de stand van zaken beoordeeld, zijn openstaande acties geïnventariseerd en vervolgstappen benoemd'. Wij hebben geen onderleggers hiervan gezien. Navraag naar een **toets van in hoeverre geplande zaken op 1 januari 2015 gereed waren**, leverde op dat die niet is uitgevoerd.

Verder valt op dat in het memo naar aanleiding van de risicoanalyse als enige naar voren is gebracht dat de samenwerking in de keten het meest genoemde risico is¹⁷. Dit risico staat echter niet in de top 10 (zie onder 24 oktober 2014).

Uit het verslag blijkt niet dat het PFO de exploitatiebegroting 2015 op 17 december 2014 heeft vastgesteld; dit was wel als besispunt opgenomen in het memo. Een van de wethouders merkt op dat het PFO geen budgetten vaststelt *[rekenkamers: dat klopt: het PFO heeft geen beslissingsbevoegdheid]* en dat dit loopt via de colleges en het AB/DB van de GGD en dat hiervoor een separaat collegevoorstel moet worden gemaakt. **De exploitatiebegroting 2015 is niet in het AB aan de orde geweest en niet voor zienswijzen voorgelegd aan de gemeenten.** In een annotatie bij het agendapunt mededelingen in de PFO vergadering van 12 februari 2015 wordt teruggekomen op de opmerking van de wethouder. Aangegeven is dat de exploitatiebegroting niet ter vaststelling aan de colleges is aangeboden en dit ook niet nodig is, omdat:

¹⁷ In de bijlage Voorstel Monitoring en Beheer is de top 10 van de genoemde risico's opgenomen, in het memo wordt daar echter niet naar verwezen.

- Veilig Thuis formeel onder de GR GGD GZ valt en de exploitatiebegroting wordt vastgesteld door het AB van de GR GGD GZ *[rekenkamers: een wijziging van de begroting van de GGD (waarvan hier sprake is) moet door het AB worden vastgesteld nadat de gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijzen naar voren te brengen (artikel 31, lid 7 GR GGD GZ); bovendien is bij het vaststellen van het PvE door de meeste colleges ook besloten en toegezegd dat de financiën nog aan de raad voorgelegd zouden worden (zie hiervoor in deze bijlage)]*.
- gemeenten in de regio hebben Nijmegen gemandateerd om de BJZ budgetten, waaronder AMK uit te zetten naar instellingen.

Vervolgd wordt dat 'de begroting in de regio Rivierenland ook niet naar de afzonderlijke colleges gaan en ze dus niet (opnieuw) door afzonderlijke gemeenten hoeven te worden vastgesteld'.

1 JANUARI 2015 – OKTOBER 2015: OPSTARTFASE VEILIG THUIS

Op 1 januari 2015 gaat Veilig Thuis formeel van start. Al vrijwel direct na de start bleek dat het aantal meldingen groter was dan verwacht, daardoor de werkdruk bij de medewerkers hoog was en de nieuwe manier van werken niet van de grond kwam. De problemen komen zichtbaar op de vergadertafels van het DB, AB en PFO vanaf juni 2015. De gemeenteraden zijn in deze periode niet (zichtbaar) geïnformeerd over de problemen bij Veilig Thuis.

2 april 2015: Vergadering AB GGD GZ

Op 2 april 2015 heeft het AB de [Nota Risicomanagement, voorzieningen en weerstandvermogen](#) vastgesteld. De hierin vastgestelde spelregels voor het kwalificeren en melden van risico's zijn voor Veilig Thuis niet gevolgd.

4 juni 2015: Vergadering DB GGD GZ

Bij het agendapunt Financieel blijkt dat het negatieve resultaat niet zoals begroot € 75.000 te worden, maar naar verwachting € 523.000 (op basis van managementinformatie maart 2015) en dat de post onvoorzien volledig is uitgeput. Het zwaartepunt van het negatieve resultaat ligt bij Veilig Thuis. Hierbij is opgemerkt dat het acquirierend vermogen van de GGD uitstekend is, en dat er alleen tijdelijk een probleem is door het overkomen van nieuwe taken en de inzet die daarvoor nodig is. Verder is besproken met JBG¹⁸ te gaan praten over (tijdelijke) substitutie omdat daar sprake is van onderproductie. Besloten is de stukken door te sturen naar het AB, zodat daar op 25 juni 2015 besluitvorming kan plaatsvinden.

15 juni 2015: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

In het PFO is de stand van zaken Veilig Thuis teruggekoppeld aan de hand van een memo. De toelichting op het agendapunt en het memo geven aan dat er steeds meer signalen zijn dat Veilig Thuis tegen (opstart)problemen aanloopt en dat er wachtlijsten zijn ontstaan voor zaken met midden en lage prioriteit. De GGD vraagt om extra middelen om de problemen op te lossen. Tevens is aangegeven dat er inmiddels meerdere ambtelijke gesprekken zijn gevoerd door de regio's Nijmegen en Rivierenland met Veilig Thuis. Afgesproken is dat Veilig Thuis een analyse opstelt van de huidige situatie en de knelpunten. Uit het verslag komt verder naar voren dat er 'sinds het opstellen van het memo nog verdere ontwikkelingen zijn geweest' [*rekenkamers: waar op bedoeld wordt, wordt uit het verslag niet duidelijk*] en dat het 'moeilijk blijkt om de juiste aantallen en cijfers boven water te krijgen'.

Juni 2015: Notitie Financiering Veilig Thuis

In de [Notitie Financiering Veilig Thuis](#)¹⁹ is een voorstel gedaan voor de inzet van extra middelen voor Veilig Thuis. Uit die Notitie: 'Om een efficiëncyslag en ontwikkeling te kunnen maken en om het hoofd te bieden aan de hoge werkdruk is in ieder geval uitbreiding van capaciteit nodig bij VT in het eerste jaar (2015) en zeer waarschijnlijk ook structureel in de jaren erna. Hiermee is geen rekening gehouden in de begroting 2015, maar ook nog niet in de concept begroting 2016 van de GGD. (...). Op basis van de huidige inschattingen gaat het om 2,5 fte structureel en 6,55 fte incidenteel'.

¹⁸ JBG: Jeugdbescherming Gelderland

¹⁹ Het gaat om het voorblad / de oplegnotitie bij de nagezonden vergaderstukken voor het AB dd. 25 juni 2015 betreffende agendapunt 4.1 Financiering Veilig Thuis

Verder wordt in de Notitie gesteld 'dat gemeenten ook voor 2016 rekening dienen te houden met hogere kosten voor VT; in het najaar van 2015 kan een inschatting worden gegeven van de omvang daarvan en het aandeel incidenteel / structureel'. Aangegeven is ook dat de komende tijd wordt gewerkt aan een structureel plan voor VT met begroting en inventarisatie van risico's, waarbij VT in de context van de gehele keten wordt gezien.

Als bijlage bij de Notitie Financiering Veilig Thuis is de notitie [Probleemanalyse en voorstel tot oplossing](#) (dd. 12 juni 2015) gevoegd. In de Probleemanalyse worden de volgende problemen genoemd²⁰:

- er komen veel telefoontjes en meldingen binnen bij VT
- in het eerste kwartaal van 2015 ging het om 2.600 meldingen en telefoontjes
- het aantal meldingen met midden en lage prioriteit loopt op (55 meldingen bij 18-). Dit brengt maatschappelijke risico's met zich mee.
- er is sprake van registratieachterstand door de hoge werkdruk
- een eenduidig totaaloverzicht maken van alle meldingen en telefoontjes is niet mogelijk doordat in vier verschillende systemen wordt geregistreerd
- de werklocatie is te krap waardoor interne samenwerking optimaliseren stagneert
- de werkdruk is hoog, er is geen tijd voor efficiëncyslag en kwaliteitsontwikkeling
- het ziekteverzuim is hoog (7,5%) als gevolg van hoge werkdruk gedurende te lange tijd
- de verwerkingstijden lopen op, de norm wordt overschreden
- door de hoge werkdruk bij VT begint ook de verwerkingstijd bij MBZ op te lopen
- er wordt in vier systemen geregistreerd, dit levert naar schatting 15% productiviteitsverlies op
- de benodigde informatie voor CBS kan niet worden aangeleverd
- de cultuurverandering binnen VT kost tijd
- er moeten nieuwe werkprocessen voor VT worden gedefinieerd passend bij het handelingsprotocol. Hier is onvoldoende tijd voor door de hoge werkdruk
- de werkprocessen staan continu onder druk door ontwikkelen van de nieuwe werkwijze, hierdoor treedt registratie-achterstand op
- het lukt VT niet om alle zaken tijdig en goed aan te leveren voor het screeningsoverleg.
- er is nog geen goede omschrijving van de onderlinge afstemming van de werkprocessen en de taakafbakening tussen het Veiligheidshuis en VT
- er bestaat onduidelijkheid op welke wijze de processen in de keten worden doorlopen
 - hierdoor gaat veel tijd op aan het 'zoeken en vinden' van de samenwerking tussen VT en de sociale wijkteams
 - hierdoor (1) weet het sociale wijkteam VT onvoldoende te vinden voor tijdig advies en ondersteuning en (2) wordt het afschalen van VT naar het sociaal wijkteam bemoeilijkt

In de Probleemanalyse wordt verder aangegeven dat 'er 101 meldingen zijn die nog moeten worden opgepakt (stand 26 mei 2015). Er is geen achterstand bij de meldingen met hoge prioriteit: de spoed en crisissaken. We zien wel een achterstand bij de 18- casussen. (...). De verwerkingstijd bij de 55 18- meldingen bedraagt 2 à 3 maanden. We overschrijden hier dus ruimschoots de norm van maximaal 3 weken' [*rekenkamers: hoe groot de overschrijding van de norm bij de 18+ zaken is, wordt niet vermeld*].

²⁰ In het blauw gekleurde kader zijn de problemen opgenomen die zijn genoemd in hoofdstuk 2 van de Probleemanalyse en aangevuld met problemen genoemd in hoofdstuk 3 voor zover die al niet in hoofdstuk 2 waren opgenomen.

Op het voorblad bij de Probleemanalyse zijn, zonder verdere toelichting, de volgende risico's benoemd:

- verdere groei in meldingen en werkdruk voor VT
- knelpunten rondom het samenvoegen van de vier verschillende registratiesystemen
- knelpunten ten behoeve van het verkrijgen van eenduidige gegevens en betrouwbare analyses
- in dienst nemen van personeel vanuit Jeugd Bescherming Gelderland
- mogelijke claims voor de GGD vanuit de uitvoeringspraktijk

In de Probleemanalyse zelf is een overzicht opgenomen van (incidenteel en structureel) extra benodigde capaciteit. Deze is geordend naar de volgende risico's:

- werkdruk en doorlooptijden
- registratiesystemen
- samenwerking met Veiligheidshuis
- samenwerking met sociale wijkteams
- cultuur- en werkprocessen

25 juni 2015: Vergadering AB GGD GZ

Voor de vergadering van het AB is de Notitie Financiering Veilig Thuis nagezonden. Naar aanleiding van deze Notitie heeft het AB volgens het verslag besloten:

1. kennis te nemen van de stand van zaken.
2. akkoord te gaan met personele uitbreiding van Veilig Thuis in 2015: totaal € 748.006.
3. in te stemmen dat een deel van de resultaatbestemming GGD Gelderland Zuid 2014 ad € 342.744 ingezet wordt voor de dekking van de extra kosten Veilig Thuis 2015.
4. in te stemmen met een verwacht negatief resultaat Veilig Thuis van minimaal € 277.097.
5. in te stemmen met het ontwikkelen van een structureel plan voor Veilig Thuis met begroting en inventarisatie van risico's, waarbij Veilig Thuis in de context van de gehele keten wordt gezien en dit plan te agenderen voor de AB vergadering van 1 oktober a.s.
6. voor een structurele oplossing in de gehele keten naar mogelijkheden te zoeken (substitutiemogelijkheid).
7. met spoed een verkorte memo aan te leveren, welke de portefeuillehouders aan de raad kunnen voorleggen. Hierin zal tevens worden vermeld, de toezegging van de voorzitter om de gehanteerde handelwijze (wijzigen van winstbestemmingen om tekorten in een lopend boekjaar te dekken) voortaan niet meer toe te passen.

Het verkorte [memo](#) is opgesteld. Met uitzondering van de gemeenteraad van Beuningen, hebben de gemeenteraden deze niet (zichtbaar) ontvangen. In de raden van Berg en Dal en Heumen is de inhoud van het memo wel teruggekoppeld.

	Berg en Dal ²¹	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden	²²		²³			

²¹ De gemeente Berg en Dal is per 1 januari 2015 ontstaan uit de voormalige gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen. In het eerste jaar heette de gemeente formeel Groesbeek, voor de leesbaarheid is hier ook voor 2015 de huidige gemeentenaam gebruikt: Berg en Dal.

²² De inhoud van het verkorte memo is mondeling besproken in de gemeenteraadsvergadering van 25 juni 2015 bij het agendapunt betreffende de vaststelling van de jaarstukken 2014 van de GGD. Of het memo zelf achteraf aan de raad(sleden) is toegestuurd, is niet bekend.

²³ De raad heeft het memo zelf niet ontvangen, wel heeft het college een mededeling 'stand van zaken Veilig Thuis' aan de raad gedaan dd. 14 juli 2015, waarin de besluiten van het AB dd. 25 juni 2015 zijn teruggekoppeld.

Of de Probleemanalyse door het AB is besproken, wordt uit het verslag van deze vergadering niet duidelijk. Niet uit het verslag van deze AB vergadering, maar uit het Plan van Aanpak 2016 / 2017 dd. 17 september 2015 komt naar voren dat deze AB vergadering tevens is besloten om de overleggen tussen Veilig Thuis, JBG en de opdrachtgever voorlopig op te schroeven tot 1x per week. Tijdens deze overleggen wordt de stand van zaken besproken per knelpunt, evenals de meest recente cijfers (aantal telefoontjes en meldingen, aantal meldingen dat nog moet worden afgehandeld).

1 juli 2015: Vergadering DB GGD GZ

In het DB op 1 juli 2015 is gesproken over de programmabegroting 2016 en oplossingen voor het voorkomen van een tekort vanaf 2016 en volgende jaren (dat veroorzaakt wordt door Veilig Thuis).

10 september 2015: Vergadering DB GGD GZ

In het DB waren aan de orde:

- Managementrapportage tot en met juni 2015
Besloten is kennis te nemen van de managementrapportage, deze voor te leggen aan het AB in haar vergadering van 1 oktober en daarna te versturen aan de gemeenteraden. Bij dit punt is ook specifiek stil gestaan bij Veilig Thuis. Aangegeven is dat de GGD ervanuit gaat dat de werkvoorraad bij Veilig Thuis eind november 2015 is weggewerkt. Afgesproken is dat aan het AB voor de vergadering van 1 oktober de actuele cijfers over de lopende dossiers toegestuurd worden en melding zal worden gemaakt van het tijdelijk overschrijden van de wettelijke termijnen *[rekenkamers: die notitie is niet vooraf toegestuurd, maar tijdens de vergadering uitgereikt]*.
- Plan van Aanpak Veilig Thuis 2016 / 2017
Besloten is het AB te verzoeken in te stemmen met het Plan van Aanpak, om hiermee te bewerkstelligen dat Veilig Thuis per 1 januari 2017 wordt opgenomen in het reguliere proces van de GGD *[rekenkamers: eerder (DB 10 september 2014 en AB 2 oktober 2014) was aan de orde dat in 2016 definitieve besluitvorming over de positionering van Veilig Thuis zou plaatsvinden]*.
- Begrotingswijziging 2016
Besloten is dat Veilig Thuis als risico wordt benoemd, maar nu niet meegenomen wordt in de begrotingswijziging voor 2016

17 september 2015: Plan van Aanpak 2016/2017

In het [Plan van Aanpak 2016 / 2017](#) is de voorgeschiedenis geschetst, wordt ingegaan op de aanvraag voor extra capaciteit in 2016 en wordt tot slot ingegaan op de concrete acties en tijdsplanning die nodig zijn om Veilig Thuis per 1 januari 2017 op te nemen in het reguliere proces van de GGD. Daarbij is een onderverdeling gemaakt naar deelproject, zoals gedefinieerd in het Implementatieplan Veilig Thuis: werkvloer, externe werkspraken, personeel en HRM, juridische zaken, financiën, informatiemanagement, communicatie en facilitaire zaken en ICT. Onder risico's is opgemerkt dat nagenoeg alle risico's genoemd in de risico-analyse van oktober 2014 nog steeds van kracht zijn. Aangegeven is dat daar nog een aantal risico's bij is gekomen:

- de balans tussen uurtarief en de inwonerbijdrage is verstoord geraakt als gevolg van de uitbreiding in fte van Veilig Thuis
- er is momenteel geen goede inschatting te maken van het aantal meldingen in 2016 en 2017
- de effecten van de omschakeling van de huidige vier registratiesystemen naar één registratiesysteem zijn onbekend
- de omvang en de kosten van de conversie van de oude bestanden zijn onbekend
- in het proces van het in dienst nemen van personeel bestaat het risico dat partijen hierover in bezwaar gaan
- de nieuwe huisvesting van Veilig Thuis is nog niet bekend

1 oktober 2015:**Vergadering AB GGD GZ**

Op de agenda stond onder andere de [Managementrapportage tot en met juni 2015](#). In de samenvatting is ingegaan op het besluit van het AB dd. 25 juni 2015 op Veilig Thuis extra personeel in te zetten en op de wijze waarop toen is besloten de extra benodigde middelen te dekken. Voor het tekort van € 277.000 op Veilig Thuis blijkt nog geen dekking voorhanden. Het AB heeft naar aanleiding van de managementrapportage besloten:

- hier kennis van te nemen;
- deze vast te stellen en met bijgevoegde begeleidende brief te versturen naar de deelnemende gemeenten;
- het DB opdracht te geven zich in te spannen om het negatief resultaat van € 190.000 op de totale begroting terug te dringen naar 0 en hier in de decembervergadering op terug te komen *[rekenkamers: op de AB vergadering van 17 december 2015 lag dit niet voor, wel was toen een voorstel aan de orde voor uitbreiding van de begroting van ruim € 1.000.000 voor Veilig Thuis (waarbij het DB de opdracht heeft gekregen een maximale inspanning te doen om een dekkingsbron voor de meerkosten van 2016 via substitutie bij de partners te vinden)]*.

Op de agenda's van geen van de gemeenteraden is de managementrapportage tot en met juni 2015 met begeleidende brief terug te vinden:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

Los van de Managementrapportage is in deze AB vergadering ook specifiek stil gestaan bij de stand van zaken bij Veilig Thuis en de consequenties voor de begroting 2016. De DPG heeft tijdens de AB vergadering een mondelinge toelichting gegeven op de laatste stand van zaken. De mondelinge toelichting is in het verslag als volgt samengevat: 'De directeur van de GGD geeft een korte toelichting op de cijfers. De personele capaciteit is per 1 september op volle sterkte, wat het terugdringen van de wachtlijsten mogelijk maakt. Veel meldingen horen niet bij Veilig Thuis en worden bij de eerste triage uitgesorteerd. Alle acute zaken worden onmiddellijk opgepakt en zijn dan ook niet in de lijst opgenomen. De casussen die er liggen worden waar mogelijk versneld afgeschaald naar de sociale wijkteams. Met Jeugdbescherming Gelderland is afgesproken dat wij waar nodig voor nadere begeleiding en advies ingeschakeld kunnen worden. Meerdere gemeenten geven te kennen dat het nog niet goed loopt. Er is geen vertrouwen dat de wachtlijst per eind november is weggewerkt *[rekenkamers: niet duidelijk is wie dat vertrouwen volgens de DPG niet heeft. Overigens is in het PFO op 15 oktober 2015 (zie hierna) gemeld dat de verwachting is dat de wachtlijst eind november verdampt is]*. Dit heeft te maken met diverse factoren die de nodige tijd vragen. Veilig Thuis heeft te maken gehad met een herschikking van capaciteit / overdracht van personeel JBG, het opplussen van bestaande dienstverbanden en het inwerken van mensen die nog niet voldoende bekend waren met de materie, cultuurverschillen enz.'. Vervolgens deelt de voorzitter mee 'dat VT Gelderland Zuid een werkbezoek heeft gehad van twee ministeries en het blijkt dat onze problemen ook in andere regio's gelden. In de ranglijst vallen wij in de middenmoot, maar wat bestuurlijke actie betreft ten aanzien van het opplussen om de stuwmeer aan wachtlijstproblematiek weg te werken staan we boven in de lijst. Er wordt nu wekelijks gemonitord en hard gewerkt en gestreefd om eind november de wachtlijst op 0 te krijgen'. Eén portefeuillehouder heeft zich afgevraagd hoe reëel het is te verwachten dat de wachtlijst eind november is weggewerkt, terwijl het nieuwe registratiesysteem pas half november wordt ingevoerd. De overige portefeuillehouders die het woord hebben gevoerd, zijn positief over de aanpak. Geconcludeerd is dat het triage-systeem goed werkt, omdat zich in geen van de deelnemende gemeenten een incident heeft voorgedaan.

Deze terugkoppeling is niet (zichtbaar) gedeeld met de gemeenteraden:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

In de tijdens de vergadering besproken [Notitie Stand van zaken en inzet extra capaciteit](#) is onder meer ingegaan op de oorzaken van de problemen bij Veilig Thuis:

- Veilig Thuis had al achterstallige meldingen vanuit het AMK die nog moest worden opgepakt *[rekenkamers: dit punt verbaast ons, omdat dit nooit eerder (zichtbaar) is gemeld]*
- het aantal meldingen is hoog (toename tussen 10 en 25 procent)
- samenwerking met de lokale teams staat nog in de kinderschoenen
- berekening budget is gebaseerd op aannames, niet op feiten *[rekenkamers: uitgangspunt voor de begroting 2015 waren de beschikbare middelen eind 2014 (zie onder PFO 3 november 2014); de begroting is niet opgesteld op basis van aannames]*
- de werkprocessen zijn nog niet gestroomlijnd
- vaak gaat het om een stapeling van bovenstaande oorzaken.

In het stuk wordt vervolgens beschreven welke acties zijn en worden ondernomen om Veilig Thuis op orde te krijgen. Er is onder meer ingegaan op de wijze van registreren tot het nieuwe registratiesysteem er is, de ronde die gemaakt is en wordt langs de sociale wijkteams en het beschrijven van werkprocessen. Er wordt in de notitie ook een doorkijk gemaakt naar 2016 en 2017: 'In de notitie van juni jl. is een inschatting gemaakt van hoeveel extra fte nodig zou moeten zijn in 2016 en 2017. Op dit moment kunnen we concluderen dat het aantal meldingen en telefoontjes onverminderd hoog is en dat ook het aantal op te pakken meldingen hoog blijft als gevolg van tijdelijke afwezigheid van een deel van het personeel tijdens de zomervakantie. We zien hierdoor nog onvoldoende effect van de extra ingezette capaciteit. Ook het effect van een versnelde afschaling naar wijkteams is nog niet aan de orde'.

Het AB besloot naar aanleiding van de Notitie stand van zaken en inzet extra capaciteit:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken van Veilig Thuis.
2. Het eerdere capaciteitsvoorstel (6,94 fte, € 732.564) voor 2016 voorlopig als risico aan te houden tot er meer zicht is op de trend van het aantal aanmeldingen in relatie tot de werkvoorraad en de inzet van capaciteit. Dit is conform de begrotingswijziging 2016, die op 22 september jl. is toegestuurd aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Tot slot stond in de AB vergadering van 1 oktober 2015 het Plan van Aanpak 2016 / 2017 Veilig Thuis (zie onder 17 september 2015) op de agenda. Het AB heeft conform voorstel van het DB ingestemd met het Plan van Aanpak om daarmee te bewerkstelligen dat VT per 1 januari 2017 wordt opgenomen in het reguliere proces van de GGD *[rekenkamers: eerder (AB 2 oktober 2014) was aan de orde dat in 2016 definitieve besluitvorming over de positionering van Veilig Thuis zou plaatsvinden]*.

De gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit besluit:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

15 oktober 2015:**Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen**

Op de agenda van het PFO van 15 oktober 2015 stond onder meer een memo betreffende de stand van zaken bij Veilig Thuis op de agenda. In het memo wordt ingegaan op wat bereikt is met de extra middelen die het AB op 25 juni 2015 beschikbaar stelde en welke problemen er nog zijn. Hieronder is de tekst uit het memo overgenomen:

‘Wat is er bereikt:

- er wordt door de medewerkers van VTGZ nog steeds in 4 systemen gewerkt waardoor er tijd verloren gaat aan het registreren en controleren van de meldingen. Dit betekent tevens dat dat er een vergroot risico op fouten is. Wel is inmiddels iedereen gemachtigd om in elkaars systemen te kijken. Daarbij heeft VTGZ de keus gemaakt voor een registratiesysteem dat 01 november ingevoerd wordt waardoor bovenstaande problemen zijn opgelost.
- VTGZ is bij de meeste lokale toegangspoorten geweest om voorlichting te geven over haar dienstverlening.
- de extra middelen zijn zo goed als ingezet voor extra personeel.
- VTGZ heeft een plan van aanpak ontwikkeld dat het afschalen van lichte zorgmeldingen naar de lokale toegangspoort moet bespoedigen. Dit plan is goed ontvangen door de lokale toegangspoorten.

Welke problemen zijn er nog:

- een cumulatieve wachtlijst 18+ en 18-. Waar 18- zaken zijn onder te verdelen in zorgmeldingen en onderzoeken. Nu VT de extra capaciteit op orde heeft is de verwachting dat eind november de wachtlijst verdampt is. De wachtlijst wordt structureel gemonitord en waar nodig (multidisciplinair) gescreend. VTGZ garandeert dat alle hoog risico zaken direct worden opgepakt.
- wettelijke termijnen ten aanzien van de 18- onderzoeken worden overschreden. Waarbij het spoedig afronden van deze casussen hoge prioriteit heeft voor het managementteam van VTGZ.
- werkprocessen zijn verbeterd, maar het primaire proces van de backoffice voldoet niet volledig aan het handelingsprotocol en addendum. De frontoffice (waar de meldingen binnenkomen en gescreend worden) werkt wel volgens het handelingsprotocol.
- er ligt een plan van aanpak Veilig Thuis 2016-2017 dat meer koppeling nodig heeft naar het programma van eisen.
- zoals eerder benoemd heeft VTGZ voorlichting gegeven over haar dienstverlening aan de lokale toegangspoorten. De vervolgstap zal zijn om deze samenwerking te intensiveren.
- VTGZ en het Veiligheidshuis zullen in het vierde kwartaal het werkproces rondom het screenen van meldingen evalueren en waar nodig u als bestuurder om een verzoek tot aanpassing vragen’.

Uit het verslag komt naar voren dat de voorzitter van het opdrachtgevers - opdrachtnemersoverleg (programmamanager gemeente Nijmegen) na vragen heeft aangegeven dat het proces bij Veilig Thuis moeizaam verloopt. De afbouw van de wachtlijst verloopt trager dan verwacht, ook al zitten het management en de gemeente Nijmegen er bovenop. De voorzitter van het PFO heeft aangegeven dat dit voor hem aanleiding is om in gesprek te gaan met zijn medebestuurders. *[rekenkamers: 1) uit het verslag wordt niet duidelijk wie met ‘medebestuurders’ worden bedoeld. 2) het lijkt erop dat de verwachting dat de wachtlijst eind november verdampt is (uitgesproken in het AB dd. 1 oktober 2015 en genoemd in het memo), wordt tegengesproken].*

Deze terugkoppeling is niet (zichtbaar) gedeeld met de gemeenteraden:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

OKTOBER 2015 – 28 APRIL 2016:**PERIODE VAN GEÏNTENSIVEERD TOEZICHT DOOR INSPECTIES OP VEILIG THUIS GELDERLAND ZUID**

In oktober voeren de inspecties stap 1 van het toezicht op alle Veilig Thuis organisaties uit. Dit toezicht richtte zich op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Veilig Thuis Gelderland Zuid scoort onvoldoende op 16 van de 24 criteria. Reden voor de inspecties om het toezicht op Veilig Thuis Gelderland Zuid te intensiveren. Aan de hand van het in opdracht van de inspecties opgestelde Verbeterplan, gaat Veilig Thuis Gelderland Zuid aan de slag om ervoor te zorgen dat uiterlijk in het voorjaar van 2016 op alle criteria van het toetsingskader een voldoende gescoord wordt. De begrotingswijziging die mede uit het verscherpt toezicht volgt, is in alle bijna alle raden aanleiding voor bespreking van de problemen.

Oktober 2015**Toets stap 1 door inspecties**

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (verder: de inspecties) onderzoeken de kwaliteit van Veilig Thuis stapsgewijs, omdat de Veilig Thuis organisaties nog in ontwikkeling zijn. In de tweede helft van 2015 hebben de inspecties stap 1 van het toezicht uitgevoerd bij alle 26 Veilig Thuis organisaties. Dit toezicht richtte zich op basiseisen op het gebied van randvoorwaarden, veiligheid en organisatie.

November 2015**Inspecties intensiveren toezicht op VTGZ naar aanleiding van resultaten uit toets stap 1**

Uit het [rapport](#) naar aanleiding van de toets bleek dat Veilig Thuis Gelderland Zuid op 16 van de 24 toetsingscriteria een onvoldoende scoorde. In onderstaand kader zijn de oordelen van de inspecties op de hoofdcriteria opgenomen. Op een aantal plaatsen is ook (een deel van) de onderbouwing van het oordeel overgenomen.

=====	
Scores Veilig Thuis Gelderland Zuid op hoofdcriteria toetsingskader inspecties	
V = Voldoende / M = matig / O = onvoldoende	
M	Veilig Thuis is te allen tijde bereikbaar en beschikbaar
O	Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel
O	Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende materieel
	Bij de onderbouwing van het oordeel wordt onder meer ingegaan op het registratiesysteem: VTGZ beschikte ten tijde van het inspectieonderzoek nog niet over één registratiesysteem voor alle werkzaamheden, zowel op het gebied van kindermishandeling als huiselijk geweld. Positief is dat een registratiesysteem is aangeschaft en begin november 2015 wordt ingevoerd. Aandachtspunt hierbij is echter dat de medewerkers aangeven door de hoge werkdruk geen ruimte te ervaren om zich in te werken in het nieuwe systeem. Ten tijde van het inspectiebezoek werkt VTGZ nog met vier verschillende systemen, die het werkproces onvoldoende ondersteunen.
O	Professionals houden goed zicht op de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens
M	Professionals zorgen ervoor dat acuut onveilige situaties worden opgeheven

Scores Veilig Thuis Gelderland Zuid op hoofdcriteria toetsingskader inspecties (vervolg)

V = Voldoende / M = matig / O = onvoldoende

- O Veilig Thuis zet gekwalificeerde professionals in
VTGZ beschikt over ervaren en in de basis goed geschoolde medewerkers. De medewerkers hebben echter onvoldoende (bij)scholing gevolgd specifiek gericht op de taken van Veilig Thuis. Zij werken nog volgens de werkwijze van hun oude organisaties en hebben door de hoge werkdruk onvoldoende mogelijkheden om hun kennis en vaardigheden actueel te houden. (...). Een verbeterpunt is verder het vaststellen van richtlijnen en procedures voor het eenduidig handelen van de medewerkers. (...). De medewerkers werken naast elkaar, in plaats van dat zij één organisatie vormen.
- O Veilig Thuis zorgt voor jeugdhulp in samenwerking met andere hulp
VTGZ heeft samenwerkingsafspraken met ketenpartners vastgelegd, met name met de politie, binnen de GGD en binnen het Veiligheidshuis. Aandachtspunt zijn de samenwerkingsafspraken met de wijkteams. (...). Door de gebrekkige randvoorwaarden, de hoge werkdruk en het ontbreken van een eenduidige werkwijze binnen VTGZ staat de samenwerking onder druk, zowel die met ketenpartners als de samenwerking intern. Medewerkers hebben onvoldoende tijd en ruimte om te investeren in de samenwerking met het lokale veld.

Op basis van de resultaten hebben de inspecties besloten het toezicht op VTGZ te intensiveren. De inspecties hebben VTGZ opgedragen voor 19 november 2015 een verbeterplan met concrete maatregelen en termijnen aan te leveren. Tevens verwachten de inspecties dat VTGZ voor 28 februari 2016 rapporteert over de resultaten van een interne audit, waarbij in elk geval de door de inspecties gesignaleerde verbeterpunten moeten worden meegenomen.

Hoe het DB en AB hebben gesproken over het Inspectierapport wordt niet duidelijk uit de vergaderverslagen.

18 november 2015: Verbeterplan VTGZ

In het door de inspecties gevraagde [Verbeterplan](#) worden per criterium van het toetsingskader beschreven: doel (inclusief datum start en/of realisatie), uitwerking en verantwoordelijke. Het Verbeterplan geeft aan dat een aantal acties nog in 2015 gerealiseerd kan worden, en de meeste andere uiterlijk in het voorjaar van 2016. *[rekenkamers: wij vinden het opvallend dat het Verbeterplan voordat het verzonden is aan de inspecties (en de raden) niet (zichtbaar) is besproken in het DB en AB].* In vijf van de zes gemeenteraden is het Verbeterplan aan de orde geweest:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden			24		25	26

²⁴ In de gemeenteraad van Heumen is het Verbeterplan besproken aan de hand van een raadsmededeling.

²⁵ Naar aanleiding van het Verbeterplan (verwerkt in een Informatienota vanuit het college aan de raad) zijn in januari 2016 schriftelijke vragen aan het college gesteld. Deze zijn door het college schriftelijk beantwoord. Het Verbeterplan (of de antwoorden op de vragen) zijn verder niet behandeld of besproken door de raad.

²⁶ Het college heeft de gemeenteraad een Informatienota gestuurd waarin het de raad informeert over alle ontwikkelingen tot dan toe bij Veilig Thuis. Deze nota is behandeld door de raad.

23 november 2015: Vergadering AB GGD GZ

Voor deze vergadering van het AB was er geen agenda. Uit het verslag blijkt dat het AB kennis heeft genomen van het Inspectierapport en het Verbeterplan dat naar de inspecties is verstuurd.

25 november 2015: Media over intensivering toezicht op Veilig Thuis Gelderland Zuid

Op 25 november berichtten [omroep Gelderland](#) en [De Gelderlander](#) over het opleggen van geïntensiveerd toezicht op Veilig Thuis door de inspecties.

26 november 2015: Vergadering DB GGD GZ

In deze vergadering van het DB is onder het agendapunt Financieel het nodige over Veilig Thuis gewisseld en besloten. Naar aanleiding van het agendapunt Stand van zaken Veilig Thuis en consequenties voor de begroting 2016 is besloten (selectie door rekenkamers):

- dat aan het AB terug gerapporteerd wordt in de vorm van twee audits;
- dat het AB proactief geïnformeerd wordt als het Verbeterplan niet tot resultaten leidt.

16 december 2015: Eerste voortgangsaudit Verbeterplan

In de [eerste voortgangsaudit](#) is een overzicht opgenomen van de punten die verbeterd zijn, aandachtspunten en actiepunten. Per criterium uit het toetsingskader van de inspecties is de stand van zaken beschreven en aangegeven of acties al dan niet gereed zijn, en zo niet wanneer dat dan wel het geval is. Het beeld dat naar voren komt uit de eerste voortgangsaudit is dat voortgang geboekt is op alle punten waarop de inspecties de uitvoering als onvoldoende beoordeelde. Op alle criteria zal aan het einde van het eerste kwartaal van 2016 worden voldaan aan de eisen van de inspecties voor stap 1. In de begeleidende brief bij de eerste voortgangsrapportage aan het AB schrijft de DPG (samengevat door rekenkamers):

- er zijn goede stappen gezet, maar het ingeslagen traject is ambitieus (veel veranderingen, meenemen medewerkers om een en ander duurzaam te borgen, inrichting van het registratiesysteem vraagt de nodige inspanning);
- er is een nieuwe afdelingsmanager ingezet, deze zet in op punten die niet goed liepen: eenduidige werkwijze, blik naar buiten. Deze heeft ook verbetermaatregelen opgehaald bij medewerkers;
- er wordt geïnvesteerd in een managementrapportagetool, waardoor onder andere rapportages over meldingen per gemeente geleverd kunnen gaan worden en gemonitord kan worden op de realisatie in verhouding tot de productieafspraken *[rekenkamers: wanneer gemeenten hier eind april 2016 om vragen, blijkt het nog niet mogelijk cijfers per gemeente te leveren]*.

De eerste voortgangsaudit is behandeld in het DB op 21 december 2015 (zie hierna). Daar is besloten deze, na de verwerking van enkele aanpassingen, aan het AB toe te sturen. Dat is gebeurd op 8 januari 2016. In de brief van de DPG is aangekondigd dat de voortgangsaudit in een informele vergadering van het AB medio februari 2016 behandeld zal worden. Of en hoe het AB de voortgangsaudit heeft behandeld is niet duidelijk; van deze informele vergadering zijn geen agenda en verslag beschikbaar.

17 december 2015: Vergadering AB GGD GZ

Op de agenda van deze AB vergadering stond onder meer de stand van zaken rond Veilig Thuis en de consequenties voor de begroting. Bij dit agendapunt hoort de notitie '[Veilig Thuis Gelderland Zuid: stand van zaken en inzet extra capaciteit](#)'. In die notitie wordt de stand van zaken met betrekking tot de werkvoorraad omschreven, in relatie tot de uitbreiding van de capaciteit waartoe het AB in juni 2015 besloot. Toegelicht is dat 'in juni 2015 een inschatting is gemaakt van hoeveel extra fte nodig zou moeten zijn in 2016 en 2017.

Geconcludeerd wordt dat het aantal meldingen en telefoontjes onverminderd hoog zijn (en daarmee ook de werkdruk bij de medewerkers) en dat ook het aantal op te pakken meldingen hoog blijft. Gezien alle ontwikkelingen die spelen en aandachtspunten die moeten worden opgepakt (zie hoofdstuk 2 in de notitie), wordt voorgesteld om in te stemmen met het eerdere capaciteitsvoorstel, waarvoor de basis is gelegd in 2015, voor 2016: in totaal 6,94 fte = € 732.564 (zie tabel 4 in de notitie). Dit ondanks het feit dat door de extra capaciteit de wachtlijst fors is gedaald en deze eind november weggewerkt is'. Verder is toegelicht dat daarnaast aan diverse acties uit het Verbeterplan kosten zijn verbonden. Het gaat om personele meerkosten (€ 249.147) en materiële meerkosten (€ 82.837). De totale meerkosten komen daarmee voor 2016 op € 1.064.548.

Het AB heeft ingestemd met extra middelen voor Veilig Thuis voor het eerste halfjaar ad. € 532.274, zijnde de helft van de gevraagde middelen. In het voorjaar van 2016 zal een inschatting worden gemaakt van de benodigde additionele middelen voor de tweede helft van 2016. Verder is besloten aan de raden twee opties voor te leggen: 1) de volledige meerkosten op te nemen in de begroting en deze eventueel lopende 2016 bij te stellen en 2) 50% van de meerkosten in de begroting op te nemen en de resterende 50% op te nemen als risicomelding. De gemeenten zal tevens gevraagd worden voor 2017 ook rekening te houden met extra structurele middelen voor Veilig Thuis. Het AB heeft tevens besloten het DB een maximale inspanning te laten doen om een dekkingsbron voor de meerkosten van 2016 via substitutie bij de partners te vinden. Uit verslag blijkt dat bij bespreking van dit agendapunt ook een terugkoppeling is gegeven door de leden van het AB naar aanleiding van de bespreking van het inspectierapport in de raden. In het verslag wordt die terugkoppeling als volgt samengevat: 'Op basis van de opmerkingen per gemeente kan geconcludeerd worden dat de vergadering van mening is dat er begin februari sprake moet zijn van een nadrukkelijke verbetering'. In het verslag is een terugkoppeling uit *alle* raden opgenomen; in de raadsagenda van Beuningen is de behandeling van het inspectierapport echter niet terug te vinden:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

Op de agenda stond tevens de samenwerking tussen Veilig Thuis en het Veiligheidshuis. Toegelicht is dat in de AB vergadering van 23 november 2015 onder meer ook is gesproken over het addendum bij het handelingsprotocol. De stuurgroep Veiligheidshuis heeft in zijn vergadering van 24 november 2015 voorwaardelijk ingestemd met de door Veilig Thuis voorgestelde nieuwe werkwijze [*rekenkamers: in het verslag van die AB vergadering is hier niets over terug te vinden*]. De nieuwe werkwijze stapt af van de door de colleges vastgestelde handelswijze, zoals vastgelegd in het addendum op het handelingsprotocol. In februari 2016 zal vanuit twee invalshoeken worden ge-audit: een audit volgens het toetsingskader van de inspecties, en een audit vanuit de bril van de veiligheidsketen/het veiligheidshuis op de nieuwe werkwijze. Het AB heeft besloten kennis te nemen van de informatie over de audits Veilig Thuis naar aanleiding van de vergadering van de Stuurgroep Veiligheidshuis. De gemeenteraden zijn over dit besluit niet geïnformeerd.

Rond Veilig Thuis was tot slot nog een brief van Burgemeesters en Wethouders van Zaltbommel dd. 25 november 2015 aan de orde. In de brief wordt gevraagd om voor de uitvoering van het Verbeterplan op korte termijn een crisismanager met verregaande bevoegdheden aan te stellen. Uit het voorblad blijkt dat het DB adviseert hier niet voor te kiezen, 'met als argumentatie dat bij het informeel overleg dd. 23 november 2015, de aanwezige AB leden met goedkeuring hebben kennisgenomen van het verbeterplan, de trajectafspraken hebben aangescherpt en hun vertrouwen hebben uitgesproken in dit traject'. Het AB heeft conform het advies van het DB besloten.

21 december 2015: Vergadering DB GGD GZ

Op de agenda van het DB stond de [eerste voortgangsaudit van het Verbeterplan](#). Behalve dat besloten is kennis te nemen van deze rapportage, is besloten de directie opdracht te geven de rapportage tekstueel bij te stellen en de bijgestelde rapportage zo spoedig mogelijk aan het AB te sturen. Tevens is in deze DB vergadering gesproken over een informatiebrief aan de raden (via het DB). Het DB heeft aandachtspunten meegegeven aan de directie van de GGD voor het herschrijven van de conceptbrief (benadrukken van het belang van de cultuuromslag, helder maken dat inspectierapport een technisch verhaal is, tekst zodanig formuleren dat perspectief geboden wordt en aangeven dat waar al groene vinken zijn gezet, ook nog een flink verbeterproces te gaan is). Voor wat betreft de dekking voor het jaarbedrag Veilig Thuis 2016 is afgesproken dat zowel vanuit regio Nijmegen als vanuit regio Rivierenland bestuurlijk overleg met JBG zal plaatsvinden over substitutie.

22 december 2015: Brief met verzoek om zienswijzen bij begrotingswijziging 2016 (en meer) aan de raden

Op 22 december 2015 is vanuit de GGD een e-mail verstuurd aan de griffies voor de raden met daarbij als bijlagen:

- een brief waarmee de raden in de gelegenheid worden gesteld zienswijzen in te brengen bij begrotingswijziging Veilig Thuis 2016 (zie AB vergadering 17 december 2015 en [bijlage 4](#))

De begrotingswijziging is in bijna alle raden aan de orde geweest:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden			27			

- een memo met achtergrondinformatie bij de begrotingswijziging Veilig Thuis 2016. In het memo wordt verwezen naar de [notitie Veilig Thuis GZ stand van zaken en inzet extra capaciteit](#) dd. 1 december 2015. In het memo wordt ingegaan op het inspectierapport en verbeterplan, op de financiële consequenties van het verbeterplan en op de stand van zaken en inzet van de extra capaciteit (naar aanleiding van de Notitie Financiering Veilig Thuis en bijbehorende Probleemanalyse en voorstel tot oplossing (zie hiervoor onder juni 2015)). De hoofdpunten hieruit zijn:

- aantal meldingen en telefoontjes onverminderd hoog.
- wachtlijst daalt flink en zal per 30 november een acceptabel niveau hebben
- volledige capaciteitsinzet vanaf 1 september
- inspectiebezoek leidt tot verbeterplan en extra investeringen
- Regas is geïmplementeerd, iedereen werkt in Regas en de oude systemen worden uitgefaseerd
- door de hoge werkdruk en alle gestelde prioriteiten is het investeren in de afstemming met de keten (swt's) beperkt gebleven; de afspraken op hoofdlijnen staan – wat echter telt is de dagelijkse praktijk
- addendum *[rekenkamers: regionale toevoeging aan het Handelingsprotocol, uit het inspectierapport blijkt dat de beschreven werkwijze uit het addendum wettelijk niet is toegestaan]*
- implementatie nieuwe werkprocessen VT per 16 november 2015
- huisvesting geborgd voor één jaar
- aansturing tijdelijk verdubbeld
- consequenties inspectierapport voor benodigde capaciteit

Opmerkelijk is dat (de inhoud van) deze memo niet (zichtbaar) in het AB aan de orde is geweest.

²⁷

Het college heeft namens de raad een zienswijze ingediend. De raad is daarover actief geïnformeerd.

De memo is in bijna alle gemeenteraden betrokken bij de bespreking van de begrotingswijziging:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden			28			

- een overzicht met jaarbudgetten van Veilig Thuis organisaties in 2016

In deze lijst zijn de VT regio's geanonimiseerd en hebben een nummer gekregen, de bedragen zijn oplopend van VT-organisatie 1 tot en met 10 gepresenteerd. *[rekenkamers: Overzichtelijker was het geweest wanneer de lijst naar hoogte van de bedragen was geordend. Dat hebben wij gedaan. Het gaat om de bedragen voor 2016 per 550.000 inwoners. Aangetekend moet worden dat het om een grove indicatie gaat, omdat de takenpakketten van de VTorganisaties verschillen].*

1. 2,3 mln.
2. 2,5 mln.
3. 2,6 mln.
4. 2,8 mln.
5. 3,1 mln. (Veilig Thuis Gelderland Zuid)
6. 3,2 mln.
7. 3,5 mln.
8. 3,7 mln.
9. 4,3 mln.
10. 4,8 mln.
11. 5,0 mln.

6 januari 2016: Voortgangsbezoek inspecties

Op 6 januari 2016 hebben de inspecties een voortgangsbezoek gebracht aan VTGZ. Dit blijkt uit de brief dd. 28 april 2016 waarmee de inspecties verscherpt toezicht opleggen. Hierin staat onder meer: 'In [het] Verbeterplan werd genoemd dat extra capaciteit is ingezet en dat op 30 november 2015 de wachtlijsten zijn weggewerkt en dat gewerkt kon worden aan het verkleinen van de caseload van medewerkers. Op 10 december 2015 hebben de inspecties u in hun schriftelijke reactie op het Verbeterplan verzocht om actuele cijfers over de formatie en realisatie van de caseloadverlaging bij de medewerkers en om de inspecties iedere maand een overzicht van de actuele stand van zaken ten aanzien van de wachtlijst te sturen. Op 6 januari 2016 hebben de inspecties een voortgangsbezoek gebracht aan Veilig Thuis Gelderland Zuid. Tijdens dit bezoek werd duidelijk dat er toch nog sprake was van een substantiële wachtlijst'. Deze constatering van de inspecties is niet (zichtbaar) in het DB, AB of raden aan de orde geweest.

27 januari 2016: Jaarplan Veilig Thuis 2016

Het Jaarplan 2016 betreft een A3 waarop voor de GGD breed en specifiek voor Veilig Thuis wordt ingegaan op onderdelen van de plan – do – check – act cyclus. Dit gebeurt in algemene termen; en naar ons oordeel tamelijk optimistisch gezien de situatie op dat moment. Het jaarplan is niet (zichtbaar) aan de orde geweest in het DB, AB of de raden.

²⁸ Er bestaat een mededeling van het college dd. 3 maart 2016 over de ingebrachte zienswijze op de begrotingswijziging. Deze staat echter niet op een agenda van de raad en is niet benoemd in een besluitenlijst of vergadernotulen.

18 februari 2016: Tweede voortgangsaudit Verbeterplan

De tweede voortgangsaudit kent dezelfde opzet als de eerste. Deze voortgangsaudit laat zien dat verdere vooruitgang is geboekt en het voldoen aan de eisen van de inspecties voor stap 1 weer dichterbij is gekomen. De tweede voortgangsaudit is behandeld in het DB op 19 februari 2016. In tegenstelling tot de eerste voortgangsaudit is de tweede wel zichtbaar behandeld in het AB (22 februari 2016). Ook in de raden van Nijmegen en Wijchen was dat het geval; de andere raden hebben de tweede voortgangsaudit voor kennisgeving aangenomen.

16 en 18 februari 2016: Informatieavonden voor gemeenteraden regio Gelderland Zuid

Tijdens informatieavonden zijn raadsleden door de DPG, verschillende medewerkers van Veilig Thuis en deskundigen op het werkterrein van Veilig Thuis geïnformeerd over wat de taken zijn van Veilig Thuis, hoe Veilig Thuis werkt en hoe het verbetertraject er uit gaat zien.

19 februari 2016: Vergadering DB GGD GZ

Naar aanleiding van de tweede voortgangsaudit heeft het DB afgesproken dat richting AB wordt aangegeven dat 'het DB vertrouwen heeft in de GGD en dat de GGD door kan gaan in de huidige koers. In de bijeenkomst van het AB van 22 februari a.s. zal geconstateerd kunnen worden dat de 2e voortgangsaudit voldoende basis geeft om te besluiten dat verder gegaan zal worden met de doorontwikkeling van Veilig Thuis bij de GGD. Samenvattend richting AB: wij zitten nu op de goede koers en hebben de juiste ontwikkelpunten te pakken. Wij zien de toekomst met vertrouwen tegemoet, onder een aantal voorwaarden:

1. dat doorontwikkeling en professionalisering van Veilig Thuis plaatsvindt, conform de aandachts- en actiepunten van de 2e voortgangsaudit;
2. dat er z.s.m. een bestuurlijk gesprek plaatsvindt met JBG ten behoeve van een versnelde overname;
3. dat de aanbevelingen uit de externe audit Veilig Thuis in relatie tot het Veiligheidshuis worden opgepakt en uitgevoerd'.

Onder de mededelingen is aangegeven dat in Rivierenland de onderproductie betreffende de afspraken met JBG zo groot is, dat de volledige extra gevraagde bijdragen voor 2016 voor het eerste half jaar gedekt kunnen worden met de restanten van 2015. Dit geldt niet voor de regio Nijmegen, hier is sprake van een tekort.

22 februari 2016: Vergadering AB GGD GZ

In deze vergadering was de tweede voortgangsaudit aan de orde. Uit het verslag blijkt dat het AB naar aanleiding daarvan heeft besloten²⁹:

1. Kennis te nemen van de tweede voortgangsaudit Veilig Thuis;
2. Kennis te nemen van de externe audit Veilig Thuis In relatie tot het Veiligheidshuis³⁰;
3. De DPG opdracht te geven om de AB leden zo spoedig mogelijk te voorzien van een informatiebrief over o.a. deze audits, die zij kunnen gebruiken ten behoeve van de informatievoorziening aan raad en college.

²⁹ Uit het verslag blijkt dat één van de niet aanwezige portefeuillehouders zich verbaasd over het feit dat in het informele overleg op 22 februari 2016 (zo was het vooraf volgens het verslag afgesproken) besluiten zijn genomen. De voorzitter heeft hiervoor zijn excuses aangeboden.

³⁰ Rekenkamers: wij hebben deze externe audit niet ontvangen en niet betrokken in ons onderzoek.

De tweede voortgangsaudit is door de raden van Nijmegen en Wijchen behandeld; de andere raden hebben deze voor kennisgeving aangenomen:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

4. De GGD voorlopig groen licht te geven om Veilig Thuis binnen GGD Gelderland Zuid verder door te ontwikkelen en voorbereidingen te treffen voor de overdracht van taken van JBG naar GGD Gelderland Zuid, zodat Veilig Thuis structureel onderdeel gaat uitmaken van de GGD op de kortst mogelijke termijn *[rekenkamers: wij hadden verwacht dat aan het besluit voor definitieve onderbrenging van Veilig Thuis bij de GGD een evaluatie ten grondslag zou liggen]*. De gemeenteraden zijn niet (expliciet) geïnformeerd over dit besluit.
5. De DPG opdracht te geven een notitie voor te bereiden t.b.v. besluitvorming hierover tijdens het AB van 7 april 2016.

17 maart 2016: Vergadering DB GGD GZ

In deze DB vergadering geeft de DPG een mondeling toelichting op het financiële tekort dat voor 2016 bij de GGD dreigt, deze bestaat uit:

- acquisitiedoelstelling ('was voorzien en normaliter geen probleem');
- stijging loonkosten
- niet gedekte capaciteitsinzet ('om Veilig Thuis op orde te krijgen').

Het DB heeft naar aanleiding van de toelichting besloten:

- in het AB van april de doorkijk / begrotingswijziging 2^e helft 2016 te bespreken;
- in het AB van juni de structurele kosten voor VT vanaf 2017 te bespreken;
- de directie van de GGD opdracht te geven om binnen de begroting 2016 oplossingen te vinden om een dreigend te kort op te lossen.

Verder waren deze DB vergadering aan de orde:

- Concept jaarstukken 2015.
Deze zijn vastgesteld met een tekort (€ 173.000, grotendeels veroorzaakt door Veilig Thuis). Besloten is dit ten laste te brengen van de Algemene Reserve. Het AB zal worden gevraagd om de deelnemende gemeenten om extra bijdragen te vragen (€ 290.000) zodat het weerstandsvermogen weer op de norm uitkomt. Besloten is de brief en de jaarstukken aan de raden te versturen na de AB vergadering van 14 april 2016 (zie [bijlage 4](#), betreffende begroting en jaarstukken).
- Begroting 2017
Rond de begroting 2017 is besloten de provincie om uitstel van aanlevering te vragen, gegeven de onduidelijkheden met betrekking tot de financiering van Veilig Thuis in 2017. Aangegeven is dat hierover pas in de AB vergadering van juni 2016 duidelijkheid komt; na die AB vergadering zullen de raden worden geïnformeerd over uitstel, zo is besloten *[rekenkamers: omdat later bleek dat het niet nodig was uitstel aan te vragen, hebben de raden hier geen brief over ontvangen]*. Afgesproken is ook dat voor die AB vergadering de concept begroting aangevuld dient te worden met reële cijfers. De DPG dient te zorgen voor aanvullende opdrachten en/of kosten terug te dringen om te voorkomen dat er vanaf 2017 een tekort ontstaat.

- **Begrotingswijziging 2016**

Over de begrotingswijziging 2016 is besloten die voor de 1^e helft door het AB te laten vaststellen in haar vergadering van 14 april 2016. Voor de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 is geconstateerd dat niet afgeschaald kan worden en dat het aantal meldingen onverminderd hoog is. Aangegeven is dat dit een landelijke trend is en dat vergeleken met andere regio's VTGZ een laag startbudget (2015) had; het budget 2016 wordt meer vergelijkbaar genoemd. Het AB zal verzocht worden om in te stemmen met de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 en deze voor zienswijzen voor te leggen aan de deelnemende gemeenten. De AB leden wordt aangeboden dat de DB leden indien nodig raden bezoeken om de begrotingswijziging 2^e helft 2016 in bestuurlijke zin uit te leggen.

- **Structureel onderbrengen van Veilig Thuis bij de GGD**

Besloten is het AB voor te stellen om Veilig Thuis per 1 januari 2017, maar zo mogelijk eerder, structureel onder te brengen bij de GGD. De DPG krijgt opdracht hiervoor de nodige voorbereidingen te treffen.

- **En verder:**

In deze DB vergadering is verder gesproken en besloten over de huisvesting van onder meer Veilig Thuis binnen de hoofdvestiging van de GGD. Ook besloot het DB in de AB vergadering van 20 juni 2016 nadere besluitvorming over formatie en budget te laten plaatsvinden. Naar aanleiding van een artikel in NRC over wachtlijsten bij VT-organisaties besloot het DB een presentatie aan het AB te geven, 'omdat er sprake is van een wisselende stand van zaken'.

14 april 2016:

Vergadering AB GGD GZ

In deze vergadering stonden voor wat betreft Veilig Thuis onder meer de begrotingswijzigingen voor de 1^e en 2^e helft van 2016, de overdracht van JBG personeel naar de GGD en cijfers rond de werkvoorraad op de agenda. De begrotingswijziging voor de 1^e helft van 2016 is, nadat kennis is genomen van de zienswijzen van de gemeenten, vastgesteld. Met die voor de 2^e helft van 2016 is vooralsnog niet ingestemd; ten behoeve van het inbrengen van zienswijzen door de raden moet eerst een betere cijfermatige en verdiepende onderbouwing worden gegeven, zo besloot het AB. Bij de behandeling van de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 zijn door de AB leden, gevoed door hun raden, diverse kritische geluiden naar voren gebracht. De DPG heeft bij dit agendapunt een sheet uitgereikt 'met de conclusie dat er 3x zoveel meldingen zijn binnengekomen t.o.v. projectbegroting'. Haar toelichting hierbij in het verslag is als volgt: 'De GGD is VT begonnen met een relatief klein startbudget van 2 mln. Er zijn regio's die tweemaal zoveel jaarbudget hadden gecorrigeerd naar inwoneraantal.

Het aantal meldingen is mede door de overheids campagne verdrievoudigd. Gelderland Zuid had tevens te kampen met problemen als huisvesting, privacy-discussies, discontinuïteit aansturing en onderbezetting door uitval personeel en meerdere registratiesystemen. Al langer is duidelijk dat de samenwerking met JBG moeizaam verloopt. Door alle problemen was VT niet in staat om de werkwijze volgens het handelingsprotocol vorm te geven. Er wordt nu keihard gewerkt aan het verbetertraject, waarvan het proces nog in ontwikkeling is. Er is gemeentelijke druk om VT met minder geld vorm te geven, maar er is feitelijk nog steeds capaciteit te weinig. Uit de GGD organisatie is al 4 fte voor VT extra ingezet (= 4 ton). Maar het opplussen vanuit de eigen organisatie heeft zijn grenzen. Ziektevervanging JBG wordt door de GGD opgevangen. De discussie in het AB richting minder financiën, is voor VT niet houdbaar. Ze geeft aan dat momenteel werkvoorraden groot zijn en wettelijke termijnen niet worden gehaald. Er is ingezet op verbetering van processen, maar zonder extra geld/capaciteit zal VT zeker niet aan de normen van de inspectie gaan voldoen in juni. Benoemd wordt dat alleen al op het starten van onderzoek een lijst is van 80 casussen die niet binnen de termijn zullen worden afgerond'. Na enige discussie over de risico's en (doorlooptijd van) mogelijke oplossingen besluit het AB 'dat het DB in overleg met directie gemandateerd wordt, om namens AB naar bevind van zaken keuzes te maken om de werkvoorraden weg te werken, met verantwoording achteraf'.

Tijdens de vergadering is de meest actuele stand van zaken gepresenteerd met betrekking tot de 'front-office-list' en de 'werkvoorraad start onderzoek'. Aanleiding was een artikel in NRC over wachtlijsten bij Veilig Thuis organisaties. Uit het AB verslag wordt duidelijk dat een aantal VT organisaties daarvoor cijfers heeft aangeleverd, maar dat VTGZ dat niet heeft gedaan *[rekenkamers: uit het verslag blijkt niet, waarom dat niet is gedaan; wel is opgemerkt dat het begrip 'wachtlijst' vraagt om een nadere omschrijving en eenduidigheid; aangegeven is welke definities vanaf nu gehanteerd worden]*.

Rond de overdracht van het JBG personeel is besloten:

1. Veilig Thuis structureel onder te brengen binnen GGD Gelderland Zuid per uiterlijk 1 januari 2017, maar zo mogelijk eerder;
De gemeenteraden zijn niet expliciet geïnformeerd over dit besluit.
2. Vast te stellen dat sprake zal zijn van 'overgang van onderneming' (rekenkamers: het gaat hier om de overdracht van personeel van JBG naar de GGD, tot dan toe werd gewerkt op basis van een dienstverleningsovereenkomst tussen JBG en GGD);
3. Aan de DPG opdracht te geven om alle nodige voorbereidingen te treffen die noodzakelijk zijn om deze overgang te realiseren en hierover te rapporteren in de AB vergadering van 30 juni 2016.

April 2016: Anonieme brief aan drie fracties in de gemeenteraad van Nijmegen, inspectie Jeugdzorg en De Gelderlander over situatie bij Veilig Thuis

In een [anonieme brief](#) aan de raadsfracties van Groen Links, SP en PvdA van de gemeente Nijmegen, de inspecties en De Gelderlander, wordt aangegeven dat er binnen Veilig Thuis sprake is van een geheime wachtlijst waarop 150 zaken staan die sinds oktober 2015 zijn binnengekomen en waar nog niets mee is gedaan. Naar buiten toe wordt gecommuniceerd dat er geen wachtlijst meer is, zo staat ook in de brief. Verder is in de brief aangegeven dat er nog 200 zaken zijn die nog niet zijn overgedragen aan hulpverlening en 80, waaronder met een hoge prioriteit, die nog onderzocht moeten worden. Vanaf dag 1, zo wordt geschreven, is Veilig Thuis één grote gok en is de goede werkwijze van AMK en BJZ overboord gegooid zonder dat daar wat voor in de plaats kwam. In de brief wordt verder aangegeven dat deze situatie bij meerdere mensen bekend is, maar dat iedereen zijn mond houdt.

De anonieme brief is gestuurd aan drie fracties uit de gemeenteraad van Nijmegen. Deze raad heeft de brief, inclusief de beantwoording van schriftelijke vragen daarover, ook besproken met de portefeuillehouder. Ook de raad van Heumen heeft de brief ontvangen en besproken. Voor de overige raden geldt dat zij deze niet hebben ontvangen. In een commissievergadering in Wijchen heeft de wethouder wel gerefereerd aan de anonieme brief.

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						31

15 april 2016: Onaangekondigd bezoek aan VTGZ door inspecties

De anonieme brief was voor de inspecties aanleiding voor een onaangekondigd bezoek aan VTGZ. Eerder hadden de aangeleverde cijfers over de wachtlijsten al vragen opgeroepen bij de inspecties, zo blijkt uit de [brief dd. 28 april 2016](#)³² waarmee de inspecties verscherpt toezicht opleggen aan VTGZ: 'De cijfers over de wachtlijst

³¹ De anonieme brief zelf is niet besproken; de portefeuillehouder heeft in een commissievergadering gerefereerd aan de anonieme brief, dat deze is besproken in het DB en dat er een informatiebrief aan alle raden zal komen over de stand van zaken.

³² Een concept van deze brief was al eerder aan het DB verstuurd.

die naar de inspecties gestuurd zijn bedroegen in februari 2016 31 zaken, in maart 17 zaken en in april 74 zaken. Bij het overzicht van de wachtlijst van april viel het de inspecties op dat de wachtlijst significant gestegen was en dat zaken op de wachtlijst stonden uit januari en februari, die niet vermeld waren op de eerder aan de inspecties gerapporteerde wachtlijsten. Op woensdag 13 april 2016 ontvingen de inspecties een anoniem signaal waaruit naar voren kwam dat Veilig Thuis Gelderland Zuid de inspecties niet volledig geïnformeerd zou hebben over de wachtlijst. De inspecties hebben vervolgens een onaangekondigd bezoek gebracht aan Veilig Thuis Gelderland Zuid op vrijdag 15 april 2016. Naar aanleiding van dit onaangekondigd toezicht concluderen de inspecties dat Veilig Thuis Gelderland Zuid de afgelopen maanden een vertekend beeld over de wachtlijst aan de inspecties heeft gegeven. De inspecties zijn niet geïnformeerd over een achterstand van ongeveer 160 zaken die nog beoordeeld moesten worden en niet over ongeveer 235 zaken die nog overgedragen moeten worden aan het lokale veld'.

In zijn reactiebrief dd. 28 april 2016 aan de inspecties schrijft het DB: 'Momenteel zijn de werkprocessen en managementinformatie dusdanig gestroomlijnd dat er vanaf april 2016 op meerdere plekken in het proces de in- door- en uitstroom van meldingen in beeld is. Met de huidige beschikbare managementinformatie zal Veilig Thuis Gelderland Zuid voortaan adequaat inspectie en bestuur informeren over werkvoorraden in het gehele proces, caseload en wettelijke termijnen'.

21 april 2016: Vergadering DB GGD GZ

De voorzitter heeft gemeld dat een anonieme brief is gestuurd aan drie fracties uit de raad van Nijmegen en dat een verslaggever van De Gelderlander de briefschrijver heeft geïnterviewd.

Verder is in deze vergadering opnieuw gesproken over de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016, omdat het AB in haar vergadering van 14 april 2016 heeft aangegeven dat de onderbouwing van de noodzaak van de begrotingswijziging onvoldoende was. Aangegeven is dat dit nu mogelijk is, omdat er inmiddels drie maanden eenduidig geregistreerd is. De DPG heeft aangegeven dat er de afgelopen maanden veel gedaan is, maar dat er structureel te weinig capaciteit is. Bij onderzoek is een werkvoorraad van circa 80 en er liggen ruim 200 dossiers te wachten op een vervoltraject (zorgtraject, overdracht naar sociaal wijkteam of veiligheidshuis). De voorzitter heeft opgemerkt dat de directie eerder aan de bel had moeten trekken. Om de werkvoorraden weg te werken heeft het DB besloten – gemandateerd door het AB – eenmalig € 250.000 beschikbaar te stellen. Besloten is verder de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 op te plussen naar reëel begrote cijfers en uit te gaan van de effectieve uren betreffende Veilig Thuis (aangegeven is dat die lager zijn dan waarvan standaard binnen de GGD vanuit wordt gegaan in verband met de jaarlijkse verplichte nascholing). Het DB wil dat ook de raden goed meegenomen worden in het proces en besluit daarom:

1. Dat vanuit de GGD een aanbod voor ondersteuning gedaan zal worden aan de raden; waarbij het aan gemeenten/griffies zelf overgelaten zal worden op welke manier de raden ondersteund willen worden.
2. Dat er een informatieavond georganiseerd zal worden voor de raadsleden in regio Nijmegen en één voor regio Rivierenland, waarbij ook een lid van het DB aanwezig zal zijn voor beantwoording van politieke vragen *[rekenkamers: die informatieavonden hebben plaatsgevonden op 30 mei en 1 juni, zie hierna]*.

25 april 2016: Vergadering DB GGD GZ

Het DB heeft het voornemen uitgesproken om voor de duur van een half jaar een interim-manager aan te stellen die de taken en bevoegdheden op het gebied van Veilig Thuis overneemt van de DPG. De overige taken van de DPG staan niet ter discussie. Tevens is besloten een extra AB vergadering te houden op 28 april 2015.

26 april 2016: Vergadering DB GGD GZ

Er zijn in deze DB vergadering afspraken gemaakt over:

- de communicatielijnen: 1) AB, 2) personeel, 3) gemeenteraden en 4) pers;
- de interimmanager wordt aangesteld voor de duur van 6 maanden en krijgt de opdracht ervoor te zorgen dat VTGZ binnen 6 maanden structureel voldoet aan de wettelijke normen en afhandeltermijnen.
- de reactie op de concept brief van de inspecties, de planning is dat de reactie 27 april uitgaat;
- aanvalsplan naar aanleiding van de brief van de inspecties; afgesproken is dat het aanvalsplan zowel acties op casusniveau als op organisatieniveau moet bevatten;
- de begroting van het aanvalsplan:
 - € 250.000 voor extra capaciteit voor het wegwerken van de werkvoorraad (was al besloten in het DB van 21 april 2015);
 - € 80.000 voor de inzet van een interimmanager voor een half jaar;
 - € 15.000 voor procesoptimalisatie;
 - € 20.000 voor een onderzoek naar de positionering van Veilig Thuis.

Totaal € 365.000. De dekking wordt gevonden door extra bijdragen door de gemeenten naar rato van inwonertal.

28 APRIL 2016 – 4 APRIL 2017: PERIODE VAN VERSCHERPT TOEZICHT VAN INSPECTIES OP VTGZ

Naar aanleiding van hetgeen de inspecties aantreffen tijdens het onaangekondigde bezoek op 15 april 2016, hebben zij verscherpt toezicht opgelegd aan Veilig Thuis Gelderland Zuid. De inspecties leggen VTGZ op, dat deze op regelmatige basis overzichten van wachtlijsten, caseload per medewerker en voortgangsrapportages over de bereikte resultaten met de verbetermaatregelen aanlevert. De inspecties brengen regelmatig (onaangekondigde) bezoeken aan VTGZ en spreken ook regelmatig met het management en bestuur. Na een half jaar besluiten de inspecties het verscherpt toezicht een half jaar te verlengen, omdat – ondanks alle doorgevoerde verbeteringen – de situatie zorgelijk blijft. Het DB en AB komen in deze periode vaker bij elkaar dan gebruikelijk. Direct na het instellen van het verscherpt toezicht door de inspecties zijn de raden geïnformeerd en hebben de raden hier ook over gesproken. Dat is ook weer het geval nadat het AB in november 2016 een aantal maatregelen treft en hierover informatiebijeenkomsten voor raadsleden organiseert. Tussentijds is voortgangsinformatie gestuurd naar (een selectie van) raads- en commissieleden. Dit is voor derden niet zichtbaar.

28 april 2016: Verscherpt toezicht opgelegd door inspecties

Naar aanleiding van hetgeen de inspecties aantreffen tijdens het onaangekondigde bezoek op 15 april 2016, hebben zij verscherpt toezicht opgelegd aan VTGZ (zie ook bij onaangekondigd bezoek inspecties op 15 april 2016). Voor de duur van het verscherpt toezicht ontvangen de inspecties elke twee weken de wachtlijsten (triage, onderzoeken en doorzetten lokale veld) en caseload per medewerker. Daarnaast dient Veilig Thuis voortgangsrapportages te leveren over de resultaten bereikt met de ingezette verbetermaatregelen. Deze stukken gebruiken de inspecties, naast gesprekken, voor de monitoring van de voortgang van het verbetertraject. De overzichten van de wachtlijsten die naar de inspecties gaan, worden (buiten de agenda's om) ook verstuurd aan de leden van het DB, AB, en via de griffies van de gemeenten die in de GGD participeren, ook aan (een selectie van) raadsleden.

28 april 2016: Vergadering DB GGD GZ

In deze vergadering heeft het DB het mandaatbesluit voor de interimmanager vastgesteld. Totdat een interimmanager benoemd is, neemt de voorzitter van het DB de taken van de interimmanager waar. Verder zijn de agenda en stukken voor de extra AB vergadering later deze dag besproken. Deze zal in het teken staan van het opgelegde verscherpt toezicht door de inspecties. Twee DB leden hebben aangegeven de AB leden uit de regio Rivierenland te hebben bijgepraat over de situatie sinds 22 april 2016 (toen het DB een bezoek heeft gebracht aan de inspecties). Een DB lid (uit regio Rivierenland) geeft aan de raad te hebben geïnformeerd.

28 april 2016: Aanvalsplan

In het Aanvalsplan zijn acties op casusniveau en acties op organisatieniveau benoemd. De interimmanager krijgt de opdracht deze op te pakken. Bij de acties op casusniveau gaat het om het wegwerken van de werkvoorraad onderzoek door een extern bureau; het wegwerken van de werkvoorraad vervolgtrajecten door procesregisseurs en het monitoren van de veiligheid bij de werkvoorraad onderzoek. Op organisatieniveau gaat het onder meer om het aanstellen van een interimmanager, het optimaliseren van processen, een onderzoek naar de positionering van VTGZ en een onderzoek naar de reële capaciteit en middelen voor invulling van VTGZ. De totale kosten die gemoeid zijn met uitvoering van het Aanvalsplan bedragen € 365.000. De dekking wordt gevonden door extra bijdragen van de deelnemende gemeenten naar rato van inwonertal.

28 april 2016: Vergadering AB GGD GZ

De voorzitter is deze extra AB vergadering gestart met het namens het DB aanbieden van excuses voor het niet inlichten van het AB over de anonieme melding, het onaangekondigde bezoek van de inspecties naar aanleiding daarvan en de daarop volgende persaadacht. Hierna is een rondje gemaakt; hierin zijn zaken teruggekoppeld zoals: we lopen steeds achter de feiten aan, we zijn niet goed geïnformeerd, dit is onbegrijpelijk: uit de 2^e voortgangsaudit kwam naar voren dat we op de goede weg zaten. Er zijn ook vragen opgeroepen: hebben we nu wel voldoende zicht op de oorzaken van de problemen? En: hebben we als opdrachtgevende gemeenten gezorgd voor voldoende waarborgen aan de voorkant? Is het aanvalsplan de juiste oplossing?

Vanuit het DB is aangegeven dat zij 'behoorlijk geschrokken zijn van de punten, waarmee ze in het gesprek met de inspecties geconfronteerd werden en die later in de brief van de inspecties bevestigd zijn:

- het vertekende beeld dat ontstaan was doordat alleen de wachtlijsten voor onderzoek waren gerapporteerd;
- de zorg over de veiligheid van kinderen en kwetsbare volwassenen;
- het geschonden vertrouwen in de werkwijze en de aanpak van de DPG ten aanzien van VT'.

Het AB is akkoord gegaan met het Aanvalsplan (zie hiervoor), met de toevoeging dat de veiligheid van kinderen en kwetsbare volwassenen eerste prioriteit is. Onderdeel van het Aanvalsplan is het verbreden van het onderzoek naar de positie van Veilig Thuis waar de gemeenteraad van Tiel om gevraagd had (moties 16 december 2015 en 23 maart 2016) naar alle deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland Zuid.

Naar aanleiding van het Aanvalsplan is vanuit de AB leden gevraagd om cijfers per gemeente. Geantwoord is dat dit nog niet mogelijk is. Ook is gevraagd naar de voorraad die afgeschaald moet worden naar de sociale wijkteams: is dit een wachtlijst, omdat de wijkteams 'er niet klaar voor zijn?'. Aangegeven is dat de gehanteerde werkwijze door en kwaliteit van de sociale wijkteams verschillen, dat in de praktijk niet of nauwelijks gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid voor ondersteuning door JBG en de ingekochte consultatie en dat daarom safeteams als tussenschakel naar de wijkteams zijn gevormd.

28 april 2016: Brief aan de raden

In een brief aan de raden gaat het AB in op de ontstane situatie en heeft zij als bijlagen meegestuurd:

- de brief van de inspecties betreffende verscherpt toezicht
- de reactie van het DB naar de inspecties
- het Aanvalsplan
- de persberichten van GGD en inspecties betreffende het verscherpt toezicht
- de brief die is verstuurd aan de samenwerkingsrelaties.

[rekenkamers: in de brief wordt niet ingegaan op het besluit een onderzoek te doen naar de positionering van Veilig Thuis].

De brief is in alle raden behandeld:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

28 / 29 april 2016: Media over verscherpt toezicht

Eind april 2016 verschenen [meerdere berichten](#) in de media over het instellen van verscherpt toezicht bij Veilig Thuis Gelderland Zuid.

10 mei 2016: Vergadering DB GGD GZ

Afgesproken is dat het DB regelmatig op de hoogte wordt gehouden van de stand van zaken van uitvoering van het Aanvalsplan en daarmee bereikte resultaten. Tevens is besloten de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 op een aantal punten aan te passen en daarna naar de raden te sturen voor zienswijzen. Vanaf heden zullen de DB verslagen aan de leden van het AB worden gestuurd, met het verzoek deze vertrouwelijk te behandelen *[rekenkamers: omdat de verslagen naar de individuele AB leden zijn gestuurd, is dit voor derden niet zichtbaar]*.

25 mei 2016: Vergadering DB GGD GZ

De interimmanager is deze week gestart, heeft een eerste bijeenkomst met het team van Veilig Thuis gehad en geeft zijn indrukken weer:

- team zit in slachtofferrol
- gevoel is 'Aanvalsplan is over ons gekomen'
- de maatregelen zijn incidentele ad hoc maatregelen en men heeft behoefte aan structurele maatregelen
- er zijn meer VT-organisaties die niet op orde zijn, niet alleen Gelderland Zuid

Ook één van de DB leden heeft gesproken met het team van Veilig Thuis en heeft teruggekoppeld:

- de groep is inmiddels homogeen, geen sprake van twee kampen
- er is veel oud-zeer
- er heersen veel vragen over praktische (o.a. ICT, urencompensatie) en inhoudelijke zaken (24-uursbereikbaarheid, twijfels over kennis/kunde)
- men heeft weinig vertrouwen in de GGD als goed werkgever
- men heeft behoefte aan duidelijkheid over de arbeidspositie
- men heeft een opvatting over 'vreemde vogels invliegen', niet over de extra handjes
- in de frontoffice vindt men het knellen in uren
- er heerst commitment om het goed te doen en mee te denken
- men verdient aandacht en extra handjes
- het is een lastige maar betrokken groep medewerkers die hunkert naar duidelijkheid

Er zijn deze vergadering nadere afspraken gemaakt over de informatievoorziening aan het DB over de voortgang van het verbetertraject. Verder is afgesproken dat aan het AB de volgende stukken worden gemaïld, voorzien van een toelichting door de interimmanager:

- de 2e rapportage werkvoorraad d.d. 13 mei 2016
- de 1e rapportage Voortgang Aanvalsplan d.d. 13 mei 2016

Het is de aan elk AB lid afzonderlijk om zorg te dragen voor doorzending in eigen kring *[rekenkamers: de doorzending is niet waarneembaar voor derden: de stukken zijn niet naar de gemeenteraad gestuurd, maar naar (een selectie van) raads- en commissieleden]*.

30 mei en 1 juni 2016: Informatieavonden voor gemeenteraden regio Gelderland Zuid

Van deze informatieavonden is geen verslag gemaakt. Naar aanleiding van de informatieavonden is de presentatie over de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 door de GGD aan de griffiers verstuurd voor verspreiding onder de raadsleden.

31 mei 2016: Voortgangsgesprek inspecties met (interim) management

Op 31 mei 2016 hebben de inspecties een voortgangsgesprek gevoerd met het (interim)management van VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Uit dit voortgangsgesprek is niet zichtbaar teruggekoppeld aan het DB en AB.

6 juni 2016: Vergadering AB GGD GZ

Deze extra AB vergadering is georganiseerd op verzoek van de gemeente Beuningen, ondersteund door vier AB leden, om de bevindingen van collega AB leden en de gevoelens van de diverse gemeenteraden met elkaar te delen en om bij te praten over de actuele stand van zaken rondom Veilig Thuis. Tevens wil men graag een onderzoek naar wat er niet goed is gelopen.

Volgens het verslag van deze vergadering zijn de volgende thema's en aandachtspunten aan de orde geweest [*rekenkamers: de genoemde punten zijn niet voorzien van een toelichting, waardoor een aantal punten moeilijk te duiden zijn*]:

- de inhoud van de verschillende moties
- het kwaliteitsmanagementsysteem van de GGD versus dat van Veilig Thuis
- de GGD is tot 2018 HKZ³³ gecertificeerd. Begin mei is de GGD bezocht voor een externe audit HKZ en kreeg op diverse vlakken complimenten
- reacties op de verschillende moties
- verscherpt toezicht
- positie en vertrouwensvraag DPG
- verwijtbaarheid van DPG, DB en AB (schuldvraag)
- zelfreflectie bij DPG, DB en AB
- leer- en verbeterpunten
- tekort aan budget bij de start van Veilig Thuis
- cultuurverschillen bij Veilig Thuis vanuit de verschillende 'bloedgroepen'
- ketensamenwerking Veilig Thuis- sociale wijkteams (afschalen)
- behoefte aan informatie van het klantenbestand Veilig Thuis per gemeente
- communicatie tussen DB, interim-manager en DPG
- begrotingswijziging 2e helft 2016 Veilig Thuis
- behoefte aan verduidelijking van de kosten per fte in het voorstel
- behoefte van de raden aan de cijfers met betrekking tot de werkvoorraad
- status en agendering van het onderzoek naar de positionering van Veilig Thuis Gelderland Zuid
- inrichting van de gemeenschappelijke regeling.

De interimmanager heeft zijn eerste ervaringen ook gedeeld met het AB:

- veel werkdruk en onzekerheid bij medewerkers
- veel tijdelijke 'hulptroepen' zijn ingeschakeld bij VT
- hij is druk geweest met de opzet van de begroting 2017 VT en met de informatieavonden rond de 2^e wijziging begroting 2016

³³ HKZ: Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector. HKZ stelt kwaliteits- en veiligheidsnormen op voor ruim 30 branches in Zorg en Welzijn. Aan deze normen is het HKZ-keurmerk verbonden. Een organisatie met dit keurmerk heeft intern de zaken goed op orde, stelt de klant principieel centraal en werkt voortdurend aan verbetering van de zorg- en dienstverlening. Inmiddels staan er bijna 4000 HKZ-certificaten uit en werken meer dan 10.000 organisaties met HKZ normen (bron: www.hkz.nl).

Uit de bespreking volgden onderstaande besluiten en afspraken door het AB:

- het AB formuleert een reactie op de hoofdlijnen van de verschillende aangenomen moties in de verschillende deelnemende gemeenten
- Veilig Thuis geeft aan de gemeente (wethouder) door als er problemen zijn met betrekking tot het afschalen naar de sociale wijkteams c.q. als de sociale wijkteams niet in staat zijn om afgeschaalde zaken goed op te pakken vanwege kwalitatieve of kwantitatieve redenen
- de Adviesfunctie³⁴ van gemeente Nijmegen wordt ingeschakeld t.b.v. evaluatie DB. Zij zal hiervoor een feitenrelaas opstellen en een aantal mensen kort bevragen. Opdracht zal worden gegeven door de wethouder Financiën van Beuningen. De voorzitter zal hiervoor contact zoeken met de wethouder Financiën van Beuningen
- het onderzoeksrapport naar de positionering van Veilig Thuis Gelderland Zuid (zie onder 10 juni 2016) wordt vrijdag 10 juni a.s. gezonden naar het AB met het verzoek van het DB om dit onderzoek voor 30 juni a.s. met de raad van de deelnemende gemeenten te bespreken, zodat de raad een zienswijze kan opstellen. Deze zienswijze van de raad kan tijdens de AB vergadering van 30 juni a.s. mondeling worden ingebracht.
- op 30 juni a.s. wordt tijdens de AB vergadering het onderzoek naar de positionering van Veilig Thuis Gelderland Zuid besproken en over de toekomstige positionering besloten [*rekenkamers: op 14 april 2016 was al besloten Veilig Thuis uiterlijk 1 januari 2017, maar zo mogelijk eerder, definitief onder te brengen bij de GGD*]
- bij de begroting 2017, die na 30 juni a.s. voor zienswijze wordt aangeboden aan de gemeenten, komt een informatiebrief; waarin o.a. de structurele aanpak, het systeem, de werkwijze en de rapportage aan de orde komt (zie [bijlage 4](#) betreffende begroting en jaarstukken)

7 juni 2016: Aangekondigd bezoek door de inspecties op de locatie van VTGZ

Op 7 juni 2016 hebben de inspecties een aangekondigd bezoek gebracht aan VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Het AB is hierover geïnformeerd via e-mail en in de vergadering van 30 juni 2016. In het verslag van het DB is hierover niets terug te vinden. De gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit bezoek.

9 juni 2016: Vergadering DB GGD GZ

In het verslag zijn twee opmerkingen van de Adviesfunctie opgenomen inzake de jaarstukken 2015:

- in het vervolg de deelnemende gemeenten meer tijd te geven hun zienswijze in te dienen;
- dat het negatieve resultaat in de jaarrekening 2015 geheel veroorzaakt wordt door Veilig Thuis. Deze opdracht is ter uitvoering bij de GGD neergelegd, zonder hiervoor voldoende middelen mee te geven. Door tekorten van projecten ten laste van de algemene reserve te brengen, wordt deze reserve gebruikt voor zaken waar deze niet voor bedoeld is. De Adviesfunctie adviseert om alleen projecten met voldoende financieringsmiddelen te aanvaarden.

In het verslag is niet opgenomen hoe het DB met deze adviezen omgaat.

³⁴ Sinds 1 juli 2005 worden de begroting- en verantwoordingsproducten van een aantal gemeenschappelijke regelingen waar de gemeenten in de regio Nijmegen in participeren beoordeeld door de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen. De gemeenschappelijke regeling (GR) van de GGD GZ is één van de regelingen die beoordeeld wordt. De Adviesfunctie is gepositioneerd bij de afdeling Financiën van de gemeente Nijmegen. De adviesfunctie adviseert primair de deelnemende gemeenten en in het verlengde hiervan het Algemeen Bestuur. De begrotingen en jaarrekeningen van de GR worden getoetst aan de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN) die jaarlijks worden vastgesteld. Daarnaast worden de financiële meerjarenpositie en de risico's van de GR beoordeeld.

In dit DB zijn de afspraken met het AB over de begroting 2017 en het rapport 'De toekomst voor Veilig Thuis Gelderland Zuid' bevestigd. Verder blijkt uit het verslag dat de Adviesfunctie de gevraagde tijdlijn (AB 6 juni 2016) niet wil opstellen; aan het AB zal in haar vergadering van 30 juni worden voorgesteld dat de interimmanager dit doet.

10 juni 2016:

Rapport positionering Veilig Thuis naar AB

In haar vergadering van 28 april 2016 heeft het AB besloten om het onderzoek naar de positie van Veilig Thuis waar de gemeenteraad van Tiel om gevraagd had (moties 16 december 2015 en 23 maart 2016) te onderschrijven en te verbreden naar alle deelnemende gemeenten van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland Zuid. Uit de gevoerde gesprekken hebben de onderzoekers de volgende problemen genoteerd (verkorte weergave door rekenkamers):

- voorbereidingstijd te kort
- impact samenvoegen AMK en SHG onderschat door GGD
- na de start heeft het ontbroken aan de juiste sturing en ontwikkeling
- te veel wisselingen in management
- te weinig kennis van werkveld en takenpakket bij management
- onvoldoende geïnvesteerd in samenwerking in de keten en intern
- landelijke afspraak dat politie meldt bij VT, waardoor wachtlijsten oplopen
- landelijke campagne huiselijk geweld en kindermishandeling
- geen afschaling indien mogelijk (zoals voorheen bij MBZ), maar altijd triage; dit zorgt voor extra veel werk
- hoge werkdruk medewerkers, te weinig tijd om te investeren in samenwerking
- meerdere werklocaties medewerkers
- verschillende registratiesystemen
- onvoldoende sturingsinformatie bij DB, AB; gemeenteraden zijn daardoor onvoldoende meegenomen in problematiek
- gemeenteraden onvoldoende geïnformeerd over problemen en oorzaken daarvan bij VT
- geen goede onderbouwing van toenemende kosten VT
- ondanks dat een aantal van de risico's van te voren bekend waren, is er onvoldoende opgeanticipeerd en gereageerd om deze af te wenden.

Er zijn vervolgens vier hoofdvormen onderzocht voor de positionering van Veilig Thuis:

- Veilig Thuis blijft ondergebracht bij de GGD
- Veilig Thuis wordt ondergebracht in een zelfstandige stichting
- Veilig Thuis wordt ondergebracht bij een andere organisatie
- Veilig Thuis wordt ondergebracht bij een andere Veilig Thuis organisatie.

Geconcludeerd is dat het 'onderbrengen van Veilig Thuis anders dan bij de GGD geen extra voordelen oplevert, maar wel tot meer vertraging zal leiden in het ontwikkel- en verbeterproces. Het realiseren van een andere organisatievorm kost tijd, geld en inzet van management en zal tot extra onrust bij het personeel leiden. Tijd, geld en inzet moet de komende periode juist aangewend worden om te komen tot de juiste ontwikkeling van Veilig Thuis'. Verder is gesteld dat 'Het een utopie is om te verwachten dat, gezien de stand van zaken, Veilig Thuis over een half jaar zover zal zijn dat het verscherpt toezicht er af gaat. (...)Opvallend is dat de inhoudelijke innovatieve kant ook nu, in het huidige construct, niet geborgd is. Deskundigheid, onder andere op het gebied van het handelingsprotocol en de ketenafspraken, alsmede kennis van inhoudelijk ontwikkeling en opleidingen, ontbreekt'.

Het verzoek van het DB aan de AB leden was om het rapport over de positionering van Veilig Thuis voor 30 juni te bespreken met de raden, zodat de zienswijzen van de raden in de AB vergadering van 30 juni (mondeling) kunnen worden meegenomen. Het rapport is in alle raden tijdig besproken.

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

14 juni 2016: Bestuurlijk voortgangsgesprek door de inspecties met het DB en het (interim) management van Veilig Thuis

De inspecties hebben op 14 juni 2016 een voortgangsgesprek gevoerd met het DB en het (interim)management van VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Het AB is hierover geïnformeerd in haar vergadering van 30 juni 2016; de gemeenteraden zijn hierover niet (zichtbaar) geïnformeerd.

20 juni 2016: Onaangekondigd bezoek door inspecties op locatie VTGZ

Op 20 juni 2016 hebben de inspecties een onaangekondigd bezoek gebracht aan VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). In de verslagen van het DB en AB is hierover niets terug te vinden. De gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit voortgangsgesprek.

20 juni 2016: Brief van de inspecties aan VTGZ

De brief zelf is niet in ons bezit. Uit het DB verslag van 22 juni 2016 blijkt dat de inspecties willen dat de brief die zij op 20 juni 2016 stuurden aan VTGZ verstuurd wordt aan de leden van het AB. Het DB heeft afgesproken dat de brief voorafgaand aan de vergadering van 30 juni 2016 ter inzage wordt gelegd voor de AB leden *[rekenkamers: uit de agenda en het verslag van die AB vergadering blijkt niet of dit gebeurd is]*.

22 juni 2016: Vergadering DB GGD GZ

In deze vergadering heeft het DB haar reactie op de brief van de inspecties dd. 20 juni 2016 voorbesproken. In zijn algemeenheid is afgesproken dat in de brief wordt opgenomen hoe met de suggesties van de inspecties wordt omgegaan. De suggestie van de inspecties om de aanmeldingen elders binnen te laten komen, wordt niet overgenomen *[rekenkamers: in november 2016 besluit het DB dat wel te doen om de organisatie de nodige rust te gunnen]*. Het argument van het DB is dat hierdoor de wachtlijsten aan de andere kant oplopen. Afgesproken is in de brief ook de resultaten mee te nemen uit de brainstorm die wordt gehouden met het personeel op 28 juni 2016 over het oplossen van de wachtlijstproblematiek.

29 juni 2016: Brief van VT aan inspecties

De brief betreft de reactie van VT op de brief van de inspecties aan VT dd. 20 juni 2016. Deze brief is niet in ons bezit.

30 juni 2016: Vergadering AB GGD GZ

Op deze agenda van het AB stonden de voortgang bij Veilig Thuis, het onderzoek naar de positionering van Veilig Thuis en diverse stukken met betrekking tot de financiën van de GGD in zijn algemeenheid en Veilig Thuis in het bijzonder.

Voortgang Veilig Thuis

Over de voortgang van Veilig Thuis is mondeling teruggekoppeld. Uit de agenda en het verslag blijkt niet dat de brief van de inspecties dd. 20 juni 2016 en de reactie daarop van VTGZ dd. 29 juni 2016 ter inzage lagen voor de leden van het AB, zoals het DB besloot op 22 juni 2016. Uit het verslag blijkt wel dat het AB naar aanleiding van de bespreking van de voortgang van VT heeft besloten:

- de interimmanager te vragen een feitenrelaas op te stellen (omdat de Adviesfunctie dat niet wil doen)
- een onafhankelijke toets te laten plaatsvinden op de gebruikte bronnen en of deze juist zijn geïnterpreteerd
- dat het DB daarna de duiding, waaronder leerpunten, formuleert
- dat het geheel ter bespreking aangeboden wordt aan het AB

Onderzoek positionering Veilig Thuis

Op basis van de ingebrachte zienswijzen van de deelnemende gemeenten concludeert het AB dat VT ondergebracht moet blijven bij de GGD GZ. Aan de interimmanager is opdracht gegeven om, mede op basis van het rapport 'De toekomst voor Veilig Thuis Gelderland Zuid', een voorstel te ontwikkelen voor de structurele vormgeving van VTGZ.

Financiën Veilig Thuis

Specifiek voor VT waren aan de orde de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 en de begrotingswijziging voor 2017. Met beide begrotingswijzigingen heeft het AB ingestemd; daarmee is de begrotingswijziging voor de 2^e helft van 2016 nu definitief en wordt de begrotingswijziging 2017 aan de raden voor zienswijzen voorgelegd.

7 juli 2016: Vergadering DB GGD GZ

In deze vergadering heeft het DB kennis genomen van de tweede voortgangsrapportage Verscherpt Toezicht. De rapportage betreft de periode half mei – half juni 2016: een afname van de wachtlijsten is nog niet zichtbaar. Verder is besloten dat de interimmanager een notitie maakt naar aanleiding van het rapport Van Montfoort betreffende de structurele vormgeving van Veilig Thuis.

11 juli 2016: Onaangekondigd bezoek door inspecties op locatie VTGZ en voortgangsgesprek inspecties met (interim)management VTGZ

De inspecties hebben op 11 juli 2016 een onaangekondigd bezoek aan VTGZ gebracht en een voortgangsgesprek gevoerd met het (interim)management (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 (opheffing verscherpt toezicht)). Hierover is niets terug te vinden in de verslagen van het DB en AB. De gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit voortgangsgesprek. In de gemeente West Maas en Waal is een aantal raadsleden hierover bijgepraat in het fractiespecialistenoverleg met de portefeuillehouder.

19 juli 2016: Vergadering DB GGD GZ

Het enige agendapunt in deze vergadering is de stand van zaken Veilig Thuis. Uit het verslag blijkt dat de interimmanager samen met een adviseur van de VNG werkt aan een 'Herstelplan': 'Dit 'Herstelplan' biedt overzicht/samenhang, beoogd resultaat en datum gereed van alle maatregelen die in deze interim-fase zijn en (moeten) worden genomen. De planning is om deze week het 'Herstelplan' te sturen aan de Inspectie'.

De situatie bij Veilig Thuis is een crisis genoemd. Aangegeven is dat men nu op 1 november 2016 aan de normen voor stap 1 wil voldoen *[rekenkamers: dit is niet gelukt, op 30 augustus 2016 hebben de inspecties het verscherpt toezicht met een half jaar verlengd; zij vinden de situatie, ondanks positieve ontwikkelingen, nog steeds zorgelijk]*.

18 augustus 2016: Onaangekondigd bezoek door inspecties op locatie VTGZ

Op 18 augustus 2016 hebben de inspecties een onaangekondigd bezoek gebracht aan VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Het DB is via e-mail geïnformeerd over dit bezoek van de inspecties. Het AB en de gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit onaangekondigde bezoek,

23 augustus 2016: Bestuurlijk voortgangsgesprek door de inspecties met het DB en het (interim) management van Veilig Thuis

De inspecties hebben op 23 augustus 2016 een bestuurlijk voortgangsgesprek gevoerd met het DB en het (interim)management van VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Uit dit gesprek is teruggekoppeld aan het AB door de brief van de inspectie dd. 30 augustus 2016 toe te voegen aan de stukken voor de vergadering van 6 oktober 2016; het PFO is dd. 31 augustus 2016 mondeling geïnformeerd over het gesprek met de inspecties. De gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit voortgangsgesprek.

25 augustus 2016: Vergadering DB GGD GZ

Uit het verslag van de DB vergadering dd. 25 augustus 2016 blijkt dat is teruggekoppeld uit het gesprek met de inspecties dd. 23 augustus. De adviseur van de VNG heeft aangegeven dat er met het verlengen van de herstelperiode tot februari 2017 vertrouwen bij de inspecties is in de GGD GZ. Op dit moment staan 15 van de 24 criteria van de inspecties op groen. Financieel is de prognose dat er een tekort is van bijna € 180.000. De verklaring hiervoor is dat een deel van de kosten van de medewerkers van JBG en de kosten voor de 10 uitzendkrachten niet zijn meegenomen bij het opstellen van de begroting. Afgesproken is dat een overzicht gemaakt zal worden op gemeenteniveau over het verloop van de afschaling naar de sociale wijkteams *[rekenkamers: in het AB van 6 juni 2016 was afgesproken dat Veilig Thuis aan de gemeente (wethouder) zou melden als er problemen zijn met afschalen naar de sociale wijkteams]*. Dit overzicht zal gedeeld worden met de portefeuillehouders voorafgaand aan het AB *[rekenkamers: dit is niet (zichtbaar) gebeurd]*.

30 augustus 2016: Brief van de inspecties

In deze brief gaan de inspecties in op hun bevindingen tijdens de monitoring van het verbetertraject sinds de instelling van verscherpt toezicht en de verwachtingen over het vervolg van het traject: 'De inspecties hebben geconstateerd dat de wachtlijsten een dalende trend laten zien. Deze ontwikkeling is positief, maar de situatie blijft desondanks zorgelijk. De inspecties hebben tijdens het onaangekondigd toezicht op 18 augustus 2016 vastgesteld en tijdens het bestuurlijk gesprek besproken dat Veilig Thuis Gelderland Zuid nu en op korte termijn geen voldoende zal halen voor een hertoets Stap 1'. Daarop volgt een achttal eisen en is aangegeven dat de inspecties uiterlijk 15 september 2016 een reactie willen ontvangen, waarin wordt aangegeven op welke wijze VTGZ binnen de (eventueel) te verlengen termijn van verscherpt toezicht aan de eisen gaat voldoen. 'Op basis van die reactie bepalen de inspecties of het verscherpt toezicht verlengd kan worden of dat andere interventies noodzakelijk zijn'.

De brief van de inspecties is aan geen van de gemeenteraden toegestuurd. In de gemeenten Heumen en West Maas en Waal is een aantal raadsleden in het fractiespecialistenoverleg door de portefeuillehouder bijgepraat over deze brief van de inspecties.

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
--	-------------	-----------	--------	----------	-----------	---------

Raden			35		36	
-------	--	--	----	--	----	--

31 augustus 2016: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

Een van de leden van het DB heeft de portefeuillehouders in de rondvraag bijgepraat over de stand van zaken bij Veilig Thuis: 'De inspectie was licht positief, wat hen opviel was dat personeel optimistischer was dan leiding'. Verder is in de terugkoppeling ingegaan op:

- de werkvoorraden (flink afgenomen sinds 19 augustus, maar nog niet voor overdracht naar de sociale wijkteams, die zijn nog erg hoog, omdat het VT personeel aarzeling / weerstand heeft om zaken aan de sociale wijkteams over te dragen)
- de stand van zaken van de uitvoering van het Herstelplan
- het onaangekondigde bezoek van de inspecties op 18 augustus *[rekenkamers: uit het verslag blijkt niet dat genoemd is dat VTGZ nu en op korte termijn geen voldoende zal halen voor de hertoets van stap 1, zoals op 18 augustus besproken tussen de inspecties en het DB].*

Aangekondigd is dat het DB nog gaat reageren op de brief van de inspecties dd. 30 augustus 2016 (zie 15 september 2016) en dat die gedeeld zal worden met het AB; ook komt er nog informatie naar het AB die ook naar de gemeenteraden zal gaan.

14 september 2016: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

In deze vergadering van het PFO is onder meer gesproken over het Uitvoeringsprogramma Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Uit het verslag blijkt dat bij dit agendapunt tevens het Handelingsprotocol VNG juni 2014 incl. regionaal addendum als basis voor de inrichting en doorontwikkeling van Veilig Thuis is ingetrokken, en het Handelingsprotocol VNG november 2014 als basis voor de inrichting en doorontwikkeling van Veilig Thuis is vastgesteld *[rekenkamers: het is opmerkelijk dat zo'n besluit op dit moment wordt genomen door het PFO, omdat 1) het PFO geen beslissingsbevoegdheid heeft en 2) dit in september 2016 (impliciet) ook door de colleges is besloten met de vaststelling van de regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling].*

15 september 2016: Vergadering DB GGD GZ

Onder de mededelingen is opgenomen dat de hertoets van stap 1 in januari 2017 wordt uitgevoerd *[rekenkamers: is uiteindelijk maart 2017 geworden]* en dat eind februari 2017 het verscherpt toezicht wordt opgeheven *[rekenkamers: is uiteindelijk april 2017 geworden]*. De toets van stap 2 wordt dan in maart 2017 uitgevoerd *[rekenkamers: is uiteindelijk in juli 2017 uitgevoerd]*.

Het DB heeft tevens besloten het contract met de interimmanager te verlengen tot 1 mei 2017 en qua uren uit te breiden *[rekenkamers: op 4 november 2016 besluit het DB het contract met de interimmanager te ontbinden]*.

Er blijkt een probleem met de verdeelsystematiek in de begroting voor Veilig Thuis. Aan het AB zullen twee scenario's worden voorgesteld: 1) houden zoals het is en 2) harmoniseren van de bijdrage per gemeente. Het DB is voorstander van scenario 2.

Uit het halfjaaroverzicht blijkt een geprognosticeerd tekort van € 179.000 op de reguliere exploitatie en een tekort van € 67.000 op de exploitatie van het Aanvalsplan.

³⁵ De brief is in de gemeente Heumen toegestuurd aan de raadsdelegatie Veilig Thuis en met hen besproken.

³⁶ In de gemeente West Maas en Waal is een aantal raadsleden bijgepraat over deze brief van de inspecties in een fractiespecialistenoverleg met de portefeuillehouder. De raad heeft besloten de brief af te laten handelen door het college.

Ook het Feitenrelaas kwam aan de orde. Besloten is het Feitenrelaas met externe toetsing en duiding ter vaststelling door te leiden naar het AB voor de vergadering van 6 oktober 2016.

Bij de stukken voor deze vergadering was tevens het Organisatieplan VTGZ tot medio 2018 gevoegd. Dit plan bevat voorstellen tot tijdelijke aanpassing van de huidige organisatie. Het DB heeft kennisgenomen van het plan, besloten het door te leiden naar het AB en tevens:

- voor een periode van 2 jaar tussen de reguliere DB vergaderingen extra DB VT vergaderingen te plannen;
- zich twee keer per jaar door deskundigen van buitenaf te laten adviseren;
- het rapport Van Montfoort tot de evaluatie in januari 2018 leidend te laten zijn.

19 september 2016: Brief van VTGZ aan inspecties

De interimmanager heeft, in goed overleg met de leden van het DB, gereageerd op de brief van de inspecties dd. 30 augustus 2016. Aangegeven is dat inmiddels een opgaande lijn is te constateren en dat gestart kan worden met fase 2 uit het Herstelplan. Verder wordt in de brief aangegeven hoe wordt omgegaan met de door de inspecties gestelde eisen.

19 september 2016: Feitenrelaas

In haar vergadering van 30 juni 2016 heeft het AB opdracht gegeven aan de interimmanager een feitenrelaas op te stellen. Uit de inleiding blijkt dat de interimmanager heeft gekozen voor de volgende onderzoeksvraag: 'Welke besluiten heeft het Algemeen Bestuur sinds de start van de voorbereidingen genomen over de organisatie en de financiën van Veilig Thuis Gelderland Zuid?'. In het Feitenrelaas zijn de AB besluiten vanaf medio 2014 op een rij gezet. De voorbereidingsfase is beschreven aan de hand van wat hierover gezegd is in het Plan van Aanpak 2016 / 2017 uit september 2015. Bij haar besluit tot opstelling van het Feitenrelaas heeft het AB tevens het DB opdracht gegeven hier een duiding aan te geven. Dat heeft het DB als volgt gedaan: Constateringen:

1. Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft de afgelopen jaren de nodige problemen gehad, waaronder tekortschietende financiën. Dit laatste geldt nagenoeg alle Veilig Thuisorganisaties in Nederland: nagenoeg overal is het budget verhoogd. Randvoorwaardelijk was sprake van een valse start.
2. Het Algemeen Bestuur is sinds januari 2015 regelmatig geïnformeerd over de stand van zaken bij Veilig Thuis, o.a. via een probleemanalyse, stand van zaken notities en plannen om daarin verbetering te brengen. De praktijk bleek evenwel weerbarstiger, dan uit die informatie kon worden opgemaakt c.q. werd geconcludeerd.
3. De actualiteit, o.a. het Inspectierapport uit het najaar 2015 en de instelling van het Verscherpt Toezicht in het voorjaar 2016, heeft de structurele planmatige ontwikkeling van Veilig Thuis Gelderland Zuid overvleugeld. Hierdoor domineerde het acteren op 'ad hoc-basis'.

Leerpunten:

1. Bij het opzetten van een nieuwe taak met een maatschappelijke omvang en impact als Veilig Thuis, is goed oog hebben voor de randvoorwaarden en de haalbaarheid binnen die randvoorwaarden cruciaal voor het kunnen slagen daarvan. Bij de start moet meer aandacht worden besteed aan de haalbaarheid vanuit het oogpunt van het beschikbare budget.
2. Voor het dossier Veilig Thuis is het voor het bestuur van groot belang oog te houden voor structurele ontwikkeling van Veilig Thuis en de borging daarvan op langere termijn. Daarbij is goede informatievoorziening van groot belang. Het DB stelt voor dat in de periode tot 1 juli 2018 het AB elke vergadering wordt geïnformeerd via een voortgangsrapportage van de interim-manager *[rekenkamers: volgens de agenda's is dit gebeurd in de AB vergaderingen op 6 oktober en 15 december 2016, maar niet in de AB vergaderingen in 2017]*. Daarnaast blijft het DB de ontwikkeling nauwgezet volgen en vergadert met enige regelmaat uitsluitend over Veilig Thuis en informeert daarover het AB.

6 oktober 2016: Vergadering AB GGD GZ

Onder de Voortgang Veilig Thuis is teruggekoppeld dat de inspecties op 5 oktober (telefonisch) hebben laten weten dat de afname van de wachtlijsten positief is, maar dat het verscherpt toezicht met een half jaar wordt verlengd in verband met de 'fragiele organisatieontwikkeling'. Afgesproken is dat het DB zo snel mogelijk nadat dit besluit openbaar is (20 oktober 2016) een brief stuurt aan de raden.

Verder heeft het AB de begrotingswijziging 2017 en de managementrapportage t/m juni 2016 vastgesteld en kennis genomen van het memo Halfjaaroverzicht 2016, het memo Onderbouwing begroting 2017 en de Voortgangsrapportage VT over de periode juli – september 2016. Deze stukken zijn niet (zichtbaar) gedeeld met de gemeenteraden.

Het AB heeft deze vergadering kennisgenomen van het Feitenrelaas en de externe toetsing en de duiding door het DB (zie onder 19 september 2016) en heeft besloten deze vast te stellen en door te sturen aan de gemeenteraden.

Het Feitenrelaas is door de meeste gemeenteraden voor kennisgeving aangenomen:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

Tot slot heeft het AB deze vergadering ingestemd met het Organisatieplan. Dit plan gaat in hoofdlijnen in op de wettelijke opdracht, missie en visie, de organisatorische positie van VT binnen de GGD en de interne organisatie van VT.

13 oktober 2016: Vergadering DB GGD GZ

De reactie op de concept brief van de inspecties over verlenging van het verscherpt toezicht is besproken, evenals de wijze waarop over deze brieven gecommuniceerd zal worden. Afgesproken is dat de brief op 20 oktober as. wordt verzonden naar de raden, de colleges, de leden van het AB en van het RAO.

Naar aanleiding van de bespreking van de stand van zaken in relatie tot fase 2 uit het Herstelplan is onder meer besloten een groep gemeentesecretarissen te laten meedenken over bepaalde personele zaken en punten op het gebied van de bedrijfsvoering.

17 oktober 2016: Brief van inspectie betreffende verlenging verscherpt toezicht, inclusief reactie van het DB

De inspecties hebben besloten het verscherpt toezicht met een periode van zes maanden te verlengen. In de brief concluderen de inspecties: 'Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft belangrijke maatregelen getroffen ten aanzien van het terugdringen van de wachtlijsten, welke op peildatum 29 september 2016 zijn gedaald tot een aanvaardbaar niveau. Nog niet acceptabel is een te groot aantal onderzoeken dat langer dan tien weken open staat in de caseload van de medewerkers. Ondanks de verbeteringen die Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft doorgevoerd, voldoet zij nog altijd niet aan alle verwachtingen van Stap 1. Om verdere verbeteringen te realiseren is meer tijd nodig. De inspecties verlengen daarom het verscherpt toezicht met een periode van zes maanden. De inspecties nemen aan dat Veilig Thuis Gelderland Zuid binnen deze periode voldoet aan de verwachtingen van Stap 1. Ook verwachten de inspecties dat de wachtlijsten structureel laag en op een aanvaardbaar niveau blijven'.

20 oktober 2016: Berichten in media over verlenging verscherpt toezicht

Onder andere [De Gelderlander](#) en [Omroep Gelderland](#) berichtten over het verlengen van het verscherpt toezicht door de inspecties.

20 oktober 2016: Brief van het DB aan de raden betreffende de verlenging van verscherpt toezicht

Uit het verslag van de AB vergadering van 6 oktober en de DB vergadering van 13 oktober 2016 blijkt dat het DB op 20 oktober een brief aan de raden zou sturen over de verlenging van het verscherpt toezicht. Deze brief is in geen van de gemeenten op de agenda van raad (ingekomen stukken) terug te vinden:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

Op de agenda's van de raden stond wel de brief van de inspecties zelf. Die is in de meeste gemeenten voor kennisgeving aangenomen:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden		37				38

24 oktober 2016: Aangekondigd bezoek door de inspecties op de locatie van VTGZ

Op 24 oktober 2016 hebben de inspecties een aangekondigd bezoek gebracht aan VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). In de verslagen van het DB en AB is hierover niets terug te vinden. De gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit bezoek.

1 november 2016: Bestuurlijk voortgangsgesprek door de inspecties met het DB en het (interim) management van Veilig Thuis

Op 1 november 2016 hebben de inspecties een voortgangsgesprek gevoerd met het DB en het (interim)management van VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Het AB is niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit bestuurlijke gesprek; datzelfde geldt voor de gemeenteraden. In de gemeente West Maas en Waal is een aantal raadsleden hierover bijgepraat in het fractiespecialistenoverleg met de portefeuillehouder.

1 november 2016: Informele bijeenkomst AB

Uit het verslag van de DB vergadering van 13 oktober kan opgemaakt worden dat er een informele bijeenkomst voor het AB georganiseerd wordt op 1 november 2016. In deze bijeenkomst worden de AB leden geïnformeerd over de medewerkersbijeenkomst. Van deze vergadering zijn geen agenda, stukken en verslag beschikbaar.

4 november 2016: Vergadering DB GGD GZ

Aan deze DB vergadering nemen ook de gemeentesecretarissen van Nijmegen en Tiel deel. Bij de bespreking van de stand van zaken komt onder meer naar voren dat de portefeuillehouder zorg en welzijn van de gemeente Nijmegen een brief heeft ontvangen van de teamleiders van de sociale wijkteams Nijmegen, waarin wordt geschreven dat de kwaliteit van de verwijzingen door Veilig Thuis ernstig terugloopt en dat zij zich grote zorgen maken over de veiligheid van bewoners. Dit is (mede) aanleiding voor het DB om te besluiten op zoek te gaan naar een nieuwe interimmanager voor Veilig Thuis. Omdat in deze fase de nadruk nog meer ligt op het verbeteren van het functioneren van Veilig Thuis in de keten, op het goed afschalen naar het lokale veld en op de omslag die daarvoor intern noodzakelijk is, zijn andere competenties nodig in de aansturing van Veilig Thuis.

³⁷ In de commissievergadering waar deze brief op de lijst van ingekomen stukken stond, zijn naar aanleiding van de brief twee vragen gesteld.

³⁸ De brief van de inspecties betreffende de verlenging van het verscherpt toezicht is besproken in het presidium.

11 november 2016: Vergadering AB GGD GZ

Voorafgaand aan deze AB vergadering zijn geen stukken toegestuurd; in de vergadering is ingestemd met enkele door het DB voorgestelde maatregelen en zijn afspraken gemaakt over een informatiebrief aan en informatieavonden voor de raden over deze maatregelen *[rekenkamers: de brief is verstuurd op 14 november 2016; de informatieavonden vonden plaats op 15 november (zie hierna)]*.

14 november 2016: Brief van het AB aan de raden betreffende getroffen maatregelen bij Veilig Thuis

In de brief worden twee maatregelen beschreven:

- Per 11 november 2016 is een nieuwe interim directeur VT aangesteld met het profiel dat past bij de opgave voor de komende maanden. Hij heeft expliciet de opdracht gekregen om de ketensamenwerking binnen een half jaar te verbeteren, (...).
- De procesregie over de zorgmeldingen van de politie wordt bij het Veiligheidshuis neergelegd. VT zal in dit interdisciplinaire overleg met politie en overige partners deelnemen vanuit haar expertise. Hiermee wordt geborgd dat meldingen waarin politie en/of Openbaar Ministerie een rol hebben, adequaat worden opgepakt. Het AB gaat er in eerste instantie vanuit dat dit een tijdelijke maatregel is voor de duur van het verscherpt toezicht.

De maatregelen worden gerealiseerd binnen de begrotingskaders van VT. In de brief wordt tevens aangegeven dat er op 15 november *[rekenkamers: de volgende dag dus]* informatieavonden voor de raden worden georganiseerd over de situatie en getroffen maatregelen bij VT.

De brief en de informatieavonden was voor drie van de zes gemeenteraden aanleiding voor een bespreking van de stand van zaken bij Veilig Thuis en/of de wijze waarop de raden hierover geïnformeerd worden.

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden		39			40	41

15 november 2016: Informatieavonden voor gemeenteraden regio Gelderland Zuid

De GGD heeft een kort verslag van de informatieavonden verstuurd aan de griffiers voor verspreiding onder de raadsleden. Uit het verslag blijkt dat een DB lid een korte toelichting heeft gegeven op de raadsinformatiebrief dd. 14 november 2016 en dat daarna vragen gesteld en beantwoord zijn. De vragen gaan over de begroting, de inspecties, de cultuurverschillen, de samenwerking met het Veiligheidshuis, de afschaling naar de sociale wijkteams en de opdracht aan het nieuwe interim-management. Op de vraag wat het DB heeft geleerd van de afgelopen 11 maanden, is het antwoord: 'Er is een te groot verschil in het denken vanuit zorg vs. het denken vanuit veiligheid. Dit uit zich ook intern bij Veilig Thuis. Dit moet opgelost worden'. In beide informatieavonden is aangegeven dat binnen 2 tot 4 weken een voortgangsrapportage aan de raadsleden wordt aangeboden. *[rekenkamers: de voortgangsrapportage die aan de raadsleden is aangeboden is niet zichtbaar voor derden, omdat deze niet aan de gemeenteraad is aangeboden, maar aan (een selectie van) raadsleden zelf]*.

³⁹ De raad heeft deze brief niet specifiek besproken, maar heeft het wel uitgebreid over Veilig Thuis gehad naar aanleiding van de informatieavond op 15 november 2016.

⁴⁰ De portefeuillehouder heeft de griffier expliciet opdracht gegeven de brief onder de aandacht van de raadsleden te brengen.

⁴¹ De brief, en met name het feit dat de uitnodiging voor de informatieavond slechts één dag tevoren werd toegestuurd, is onderwerp van gesprek geweest in het Presidium (samen met de brief van de inspecties dd. 17 oktober 2016 betreffende de verlenging van het verscherpt toezicht).

18 november 2016: Voortgangsgesprek inspecties met (interim)management VTGZ

De inspecties hebben op 18 november 2016 een voortgangsgesprek gevoerd met het (interim)management van VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Uit dit gesprek is teruggekoppeld aan het DB en AB via de voortgangsrapportages van november 2016 en 5 december 2016, deze zijn geagendeerd en besproken; wat daar is besproken, is niet vastgelegd in het verslag. De gemeenteraden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit voortgangsgesprek.

24 november 2016: Vergadering DB GGD GZ

Het DB heeft kennisgenomen van de eindrapportage van de (ontslagen) interimmanager en besloten dat de nieuwe interimmanager behalve over de werkvoorraad ook één keer per maand moet rapporteren over de ketensamenwerking en de organisatieontwikkeling. In deze vergadering is verder besloten dat de zorgmeldingen van de politie via het Veiligheidshuis gaan lopen en dat ter besluitvorming een brief aan de raden wordt voorgelegd *[rekenkamers: naar aanleiding van het besluit van het AB op 11 november 2016 is hierover op 14 november 2016 al een brief aan de raden verstuurd; de daarin aangekondigde extra maatregelen(waaronder de wijziging in de werkwijze rond de zorgmeldingen van de politie) zijn aan de raden toegelicht op de informatiebijeenkomsten op 15 november 2016]*.

29 november 2016: Bestuurlijk voortgangsgesprek door de inspecties met het DB en het (interim) management van Veilig Thuis

Op 29 november 2016 hebben de inspecties een voortgangsgesprek gevoerd met het DB en het (interim)management van VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Het AB is niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit gesprek. Dat geldt ook voor de raden. In de gemeente West Maas en Waal is een aantal raadsleden hierover bijgepraat in het fractiespecialistenoverleg met de portefeuillehouder.

6 december 2016: Vergadering DB GGD GZ

Het DB heeft opmerkingen gemaakt bij de concept brief bij de voortgangsrapportage die besproken zal worden in het AB op 15 december 2016. De brief zal na vaststelling door het AB verstuurd worden aan de raden. Verder heeft het DB de notitie 'Werkproces zorgmeldingen politie' met een aantal opmerkingen vastgesteld. Ook deze wordt behandeld in het AB op 15 december 2016.

15 december 2016: Vergadering AB GGD GZ

De interim directeur heeft een toelichting gegeven op de stand van zaken van het verbetertraject bij Veilig Thuis. Hij heeft daarin de volgende punten naar voren gebracht:

- tot enkele weken geleden lag er op procesbeschrijvingsniveau nog niets vast en was nog niets uitgewerkt of geïmplementeerd *[rekenkamers: dit is opmerkelijk, omdat hier in het verleden meermaals op is ingezet]*. Hij is aan het werk gegaan om dit op te pakken.
- inhoudelijk zitten er goede mensen, maar het heeft aan sturing ontbroken, waardoor men op de oude voet verder ging en er een kloof ontstond tussen management en uitvoering.
- er worden nu gesprekken gevoerd met medewerkers over hoe de VT taken opgepakt moeten worden en wat dit betekent voor het werkproces en de rollen van de onderzoekers, de front office, de vertrouwensarts en de gedragswetenschappers. Dit wordt nu ingeregeld.

De voorzitter heeft toegevoegd dat het nu goed lijkt te lopen, dat het routeringsoverleg⁴² ingesteld is om een deel van de hoeveelheid meldingen af te vangen zodat de organisatie niet onder druk staat qua werkbelasting en om ervoor te zorgen dat in de keten beter wordt samengewerkt.

⁴² Routeeroverleg: in het routeeroverleg wordt per casus besloten over de te volgen route voor hulp.

Het AB heeft besloten:

- kennis te nemen en in te stemmen met de notitie 'Van Voorportaal naar routeeroverleg (routeringsknooppunt)' van Veiligheidshuis en Veilig Thuis.
- De informatiebrief, voortgangsrappportage en notitie 'Van Voorportaal naar routeeroverleg (routeringsknooppunt)' te zenden naar de raden en colleges.

De raden die de brief hebben ontvangen, hebben deze voor kennisgeving aangenomen:

	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

19 december 2016: Aangekondigd bezoek door de inspecties op de locatie van VTGZ en bestuurlijk voortgangsgesprek door de inspecties met het DB en het (interim) management van Veilig Thuis

In het verslag van de DB vergadering van 19 januari 2017 is over dit aangekondigde bezoek en voortgangsgesprek te lezen dat de inspecties hebben geconstateerd dat VTGZ op de goede weg is en dat de inspecties vertrouwen hebben in het management, de medewerkers en de gekozen aanpak. De leden van het AB zijn per e-mail geïnformeerd over dit voortgangsgesprek. De raden zijn hierover niet (zichtbaar) geïnformeerd.

19 januari 2017: Vergadering DB GGD GZ

Uit het verslag van deze DB vergadering blijkt dat:

- de inspecties kritisch gaan kijken naar de financiën en de formatie van de VT-organisaties; zij gaat dit voor zichzelf benchmarken om te kunnen bekijken of de huidige formatie past bij de taken van VT. Het DB staat positief tegenover deelname aan een VT-benchmark, maar gaat niet mee in het advies een bureau opdracht te geven onderzoek te doen naar de beschikbare en benodigde middelen.
- het DB heeft besloten de brief van de inspecties door te geleiden naar het AB (dit is gebeurd via e-mail).

Verder zijn afspraken gemaakt ter voorbereiding op de toets van stap 2: de samenwerking tussen VT en de gemeenten (sociale wijkteams). Hiertoe zullen ook twee extra (informatieve) vergaderingen van het AB belegd worden. Tot slot is besloten 'het interim-management te verlengen tot 1 juli, 1 september of nog langer'. Aangegeven is dat uitgezocht wordt of dit begrotingstechnisch haalbaar is.

24 januari 2017: Antwoord op Kamervragen over Veilig Thuis Gelderland Zuid

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft mede namens de minister van Veiligheid en Justitie [geantwoord](#) op vragen vanuit de Tweede Kamer over de voortdurende zorgelijke situatie bij Veilig Thuis Gelderland Zuid.

15 februari 2017: Bestuurlijk voortgangsgesprek door de inspecties met het DB en het (interim) management van Veilig Thuis

Op 15 februari 2017 hebben de inspecties een voortgangsgesprek gevoerd met het DB en het (interim)management van VTGZ (bron: brief van de inspecties dd. 4 april 2017 betreffende opheffing verscherpt toezicht). Het AB en de raden zijn niet (zichtbaar) geïnformeerd over dit voortgangsgesprek.

20 februari 2017: Onaangekondigd bezoek door inspecties op locatie VTGZ

Naar aanleiding van haar onaangekondigde bezoek op 20 februari 2017 hebben de inspecties een brief gestuurd aan het DB. De inspecties geven aan dat er op allerlei vlakken grote stappen gezet zijn in de goede richting (bron: DB verslag 24 februari 2017, de brief zelf is niet in ons bezit). De leden van het AB zijn per e-mail geïnformeerd over dit voortgangsgesprek. De raden zijn hierover niet (zichtbaar) geïnformeerd.

24 februari 2017: Vergadering DB GGD GZ

De voorzitter heeft teruggekoppeld uit de inspectiebezoeken van 15 en 20 februari 2017. Tevens is de procedure en planning van de hertoets van stap 1 doorgenomen. Verder is gebleken dat de begroting onvoldoende ruimte biedt voor verlenging van het interim-management. Afsproken is hier de volgende vergadering, aan de hand van een uitgewerkt voorstel voor een begrotingswijziging, op terug te komen. Voor de voorbereiding van de samenwerkingsafspraken (stap 2, die in juni 2017 getoetst zal worden) is besloten dat de bestuurlijke opdracht hiervoor wordt vastgesteld in de PFO's van de regio's Nijmegen en Rivierland.

9 maart 2017: Vergadering PFO Zorg en Welzijn regio Nijmegen

Het PFO heeft ingestemd met de bestuurlijke opdracht voor de samenwerkingsafspraken Veilig Thuis – regiogemeenten. De afspraken moeten uiterlijk op 1 juni 2017 zijn vastgesteld door alle regiogemeenten om aan de toets van stap 2 door de inspecties te voldoen.

16 maart 2017: Vergadering DB GGD GZ

Het DB heeft besloten dat:

- er één begroting GGD is, maar dat VT daarin wel apart zichtbaar gemaakt zal worden, zodat er – waar nodig – adequaat gereageerd kan worden;
- het interim-management verlengd zal worden en dat de verantwoordelijkheid voor VT per 1 juli 2018 weer aan de DPG wordt overgedragen;
- in de risicoparaagraaf van de begroting 2018 een melding opgenomen wordt van mogelijk meer meldingen per jaar bij VT, gezien de landelijke trend. Los van de risico-melding zijn de volgende ontwikkelingen genoemd:
 1. hoger aantal meldingen door aanscherping van de meldcode en groeiend 'awareness'.
 2. toename aantal meldingen oudermishandeling.
 3. onverminderde aandacht van inspecties, VWS en politiek ten aanzien van wachtlijsten, caseload en borgen veiligheid.
 4. doorontwikkeling van de eisen die aan Veilig Thuis zullen worden gesteld.
 5. wijziging in portfolio van Veilig Thuis: minder onderzoeken, meer consultatie en advies, ook ten aanzien van vroegsignalering en preventie.

Opgemerkt is dat door bovenstaande ontwikkelingen de begroting Veilig Thuis de komende jaren niet stabiel zal zijn.

- er incidentele en structurele meerkosten zijn voor VT. Bij de incidentele meerkosten gaat het om de kosten voor het interim-management; bij de structurele om onder meer 'opleidingskosten, kosten voor de ontvlechting van Veilig Thuis en Bijzondere Zorg, routeeroverleg en kosten voor uitvoerende capaciteit'. Beoordeeld moet nog worden of dit leidt tot begrotingswijzigingen.

28 maart 2017: Aangekondigde hertoets stap 1 door inspecties

Op 28 maart 2016 hebben de inspecties de aangekondigde hertoets van stap 1 uitgevoerd.

4 april 2017:

Verscherpt toezicht opgeheven door inspecties

Naar aanleiding van de hertoets van stap 1 concluderen de inspecties 'Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft zich voldoende verbeterd en voldoet nu aan 23 van de 24 verwachtingen uit het toetsingskader van stap 1, waaronder alle verwachtingen binnen het thema Veiligheid. Daarnaast zit voldoende voortgang in het nog openstaande verbeterpunt. Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft zicht op de instroom, doorstroom en uitstroom van adviezen en meldingen en stuurt hier op, met behoud van oog voor kwaliteit. Bovendien heeft Veilig Thuis de wachtlijsten triage, onderzoek en doorzetten naar lokale veld weggewerkt dan wel tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht. De inspecties heffen daarom per 4 april 2017 het verscherpt toezicht op.

BIJLAGE 2**OVERZICHT (VERBETER)PLANNEN IN CHRONOLOGISCHE VOLGORDE**

In deze bijlage zijn de (verbeter)plannen op een rij gezet die in de loop van de onderzoeksperiode zijn opgesteld. Voor deze plannen is steeds aangegeven in welk bestuurlijk gremium deze aan de orde waren en of en hoe ze in de gemeenteraden aan de orde waren. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende kleurcoderingen:

PFO/DB/AB ¹ :	Plan vastgesteld .	Plan voor kennisgeving aangenomen.	Plan niet (zichtbaar) aan de orde geweest.
Raden:	Plan besproken .		

¹ PFO: Portefeuillehoudersoverleg Zorg en Welzijn regio Rijk van Nijmegen
DB: Dagelijks Bestuur GGD Gelderland Zuid
AB: Algemeen Bestuur GGD Gelderland Zuid

DATUM	PLAN					
April 2014	Functioneel Programma van Eisen					
PFO/DB/AB	PFO: 17 april 2014 ¹		DB: niet van toepassing ²		AB: niet van toepassing	
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
Juli 2014	Programma van Eisen					
PFO/DB/AB	PFO: 10 juli 2014		DB: niet van toepassing		AB: niet van toepassing	
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
Najaar 2014	Programma van Eisen 2.0³					
November 2014	Implementatieplan					
PFO/DB/AB	PFO		DB		AB	
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
December 2014	Voorstel Monitoring en Beheer					
PFO/DB/AB	PFO: 17 december 2014		DB		AB	
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
Juni 2015	Probleemanalyse en voorstel tot oplossing					
DB/AB	DB			AB		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
September 2015	Plan van Aanpak 2016 / 2017					
DB/AB	DB: 10 september 2015			AB: 01 oktober 2015		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

¹ In het verslag van deze vergadering is niets terug te vinden over het geagendeerde Programma van Eisen, conform voorstel is dit wel doorgeleid naar de colleges.

² Op 10 juli 2014 heeft het PFO besloten, vooruitlopend op de besluitvorming door de colleges, de GGD opdracht te geven het AMHK gefaseerd te gaan realiseren. Daarmee krijgen ook het DB en AB van de GGD de verantwoordelijkheid voor (het voorbereiden van) het AMHK.

³ Een van de opdrachten aan de Directeur Publieke Gezondheid van de GGD was het Programma van Eisen in het najaar van 2014 uit te werken tot een Programma van Eisen 2.0; dit is niet gebeurd.

DATUM	PLAN					
November 2015	Verbeterplan naar aanleiding van toets stap 1 inspecties					
DB/AB	DB			AB: 23 november 2015 ⁴		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
Januari 2016	Jaarplan 2016⁵					
PFO/DB/AB	DB			AB		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
April 2016	Aanvalsplan					
DB/AB	DB: 21 april 2016 ⁶			AB: 28 april 2016		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
Juli 2016	Herstelplan					
DB/AB	DB: 19 juli 2016 ⁷			AB		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
Oktober 2016	Organisatieplan					
DB/AB	DB: 15 september 2016			AB: 06 oktober 2016		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						
Oktober 2016	Ontwikkelingsplan, tevens Jaarplan 2017					
DB/AB	DB			AB: 15 december 2016		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

⁴ Het Verbeterplan was in het AB aan de orde nadat het was verzonden aan de inspecties.

⁵ In de 2^e voortgangsaudit GGD GZ, onderdeel Veilig Thuis is aangegeven dat het Jaarplan 2016 is vastgesteld op 28 januari 2016. Door wie dat is gebeurd is niet genoemd. Op die datum waren er in elk geval geen vergaderingen van het DB of AB.

⁶ De opzet en inhoud van het Aanvalsplan is besproken, afgesproken is dat de directiesecretaris dit plan opstelt en dat het in de AB vergadering van 28 april 2016 onder de leden verspreid wordt.

⁷ De interim-manager heeft in deze DB-vergadering teruggekoppeld dat hij werkt aan een Herstelplan, waarvan het de planning is dat het nog deze week aan de inspecties wordt gestuurd.

DATUM	PLAN					
???	Actieplan ⁸					
DB/AB	DB			AB		
	Berg en Dal	Beuningen	Heumen	Nijmegen	West MenW	Wijchen
Raden						

⁸

De interim-directeur Veilig Thuis noemt dit plan in het gesprek dat hij voerde met de gemeenteraad van Nijmegen op 15 februari 2017: 'Verder hebben we een actieplan opgesteld. Er lagen al wat actieplannen van het vorige interim-management, maar het is altijd gemakkelijker en beter als je je eigen actieplan kunt opstellen. We hebben wel gebruik gemaakt van die actieplannen, maar we hebben een eigen actieplan, een verbeterplan gemaakt. Daarin staat hoe wij toewerken naar het opheffen van het verscherpt toezicht Veilig Thuis straks in april 2017'.

BIJLAGE 3

BESTUURLIJKE EN AMBTELIJKE ORGANISATIE ROND (VOORBEREIDING) VEILIG THUIS

In deze bijlage is op een rij gezet hoe de bestuurlijke en ambtelijke organisatie rond (de voorbereiding van het onderbrengen van) Veilig Thuis bij de GGD Gelderland Zuid eruit zag en ziet:

- Bestuurlijke organisatie blz. 1
- Ambtelijke organisatie 5

BESTUURLIJKE ORGANISATIE

PROJECTSTRUCTUUR TRANSITIES AWBZ-BEGELEIDING EN JEUGDZORG

Voor de transitie AWBZ-begeleiding en Jeugdzorg, waaronder de voorbereiding van Veilig Thuis, is in de regio Nijmegen een regionale projectorganisatie opgezet¹. Deze projectorganisatie functioneerde tot 1 januari 2015 en bestond bestuurlijk uit²:

- Regionaal BestuursTeam (RBT)
Het regionaal bestuursteam bestond uit vier wethouders, één gemeentesecretaris en drie afdelingshoofden uit de regio Nijmegen. De afdelingshoofden hadden een adviserende rol in het RBT. De taken van het RBT waren het voorbereiden van de onderwerpen AWBZ-begeleiding & Jeugdzorg ten behoeve van het regionale Portefeuillehoudersoverleg Onderwijs & Jeugd, op basis van de adviezen van de ambtelijke beleidswerkgroepen. De terugkoppeling was (behalve via de verslagen van het RBT) als volgt georganiseerd:
 - Voorzitter RBT: is verantwoordelijk voor terugkoppeling naar het PFO Onderwijs & Jeugd + PFO Zorg & Welzijn.
 - Gemeentesecretaris in RBT: is verantwoordelijk voor terugkoppeling naar het Platform Gemeentesecretarissen.
 - Afdelingshoofden in RBT: zijn verantwoordelijk voor terugkoppeling naar het afdelingshoofdenoverleg Zorg & Welzijn.
- Het RBT vergaderde 1 x per maand en had geen beslissingsbevoegdheid.

PFO ZORG EN WELZIJN

In het Portefeuillehoudersoverleg Zorg en Welzijn (PFO) zijn alle portefeuillehouders Zorg en Welzijn uit de regio Nijmegen vertegenwoordigd. In dit PFO werd onder meer de besluitvorming over Veilig Thuis voorbereid. Het PFO was een al bestaand gremium (en bestaat nog steeds) en heeft geen beslissingsbevoegdheid.

COLLEGES EN GEMEENTERADEN

In het (ambtelijk) Projectplan dd. oktober 2014 wordt ingegaan op de wijze waarop de colleges en gemeenteraden het projectresultaat kunnen beïnvloeden:

- 'De raden kunnen geen rechtstreekse opdrachten aan de projectorganisatie AMHK geven. De raden kunnen het projectresultaat beïnvloeden via besluitvorming over raadsvoorstellen' *[rekenkamers: er zijn in de voorbereidingsfase nooit voorstellen aan de raden voorgelegd; de raden hebben wel één of twee keer een informatiebrief ontvangen]*.
- 'De colleges kunnen eveneens geen rechtstreekse opdrachten aan de projectorganisatie geven. Beïnvloeding van het projectresultaat vindt in de regio Nijmegen plaats via het bestuursteam Transitie AWBZ en Jeugd en het PFO van de 9 gemeenten. In de regio Rivierenland via Stuurgroep Wmo/Jeugd en Tijdelijke Programmaraad Sociale ontwikkeling' *[rekenkamers: dit zijn gremia zonder beslissingsbevoegdheid]*. 'De colleges van de gemeenten in de regio's Rijk van Nijmegen en Rivierenland stellen het FPvE en het PvE vast door middel van goedkeuring van voorstellen aan B&W'.

¹ In de regio Rivierenland was sprake van een andere regionale samenwerkingsstructuur.

² Bron: Plan van Aanpak Transitie AWBZ-begeleiding en Jeugdzorg, zonder datum.

ALGEMEEN BESTUUR (AB) VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING GGD GELDERLAND ZUID

Het AB van de GGD Gelderland Zuid komt voor wat betreft (de voorbereiding van) Veilig Thuis in beeld vanaf 1 juli 2014. Dat is het moment dat het PFO besloot Veilig Thuis onder te brengen bij de GGD en de GGD de opdracht te geven Veilig Thuis voor te bereiden (zie besluit PFO Zorg en Welzijn 10 juli 2014). Hieronder zijn de meest essentiële bepalingen uit de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland Zuid opgenomen met betrekking tot het AB in relatie tot (de voorbereiding van) het onderbrengen van Veilig Thuis bij de GGD GZ.

Samenstelling

Het AB van de GGD Gelderland-Zuid bestaat uit één lid namens elke deelnemende gemeente. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen elk een lid aan – bij voorkeur de portefeuillehouder die verantwoordelijk is voor volksgezondheid – als lid van het AB.

Taken en bevoegdheden

Aan het AB behoren de taken en bevoegdheden toe die in de gemeenschappelijke regeling aan dit bestuur zijn opgedragen, alsmede alle bevoegdheden die niet aan het dagelijks bestuur (DB), de voorzitter of een bestuurscommissie zijn opgedragen. Het AB kan aan het DB of aan een bestuurscommissie bevoegdheden overdragen, met uitzondering van de bevoegdheid tot:

- het vaststellen en wijzigen van de begroting;
- het vaststellen van de jaarrekening;
- het vaststellen van verordeningen, tenzij de verordening een rechtspositionele regeling betreft die van toepassing is op het personeel van GGD Gelderland-Zuid;
- het vaststellen van het beleidsplan en het beleidsprogramma;
- het instellen van bestuurscommissies
- het oprichten van of deelnemen in stichtingen, vennootschappen, en coöperatieve en andere verenigingen, dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van de deelneming;
- het aanwijzen van een accountant.

Werkwijze en vergaderorde

Het AB vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het DB dit nodig oordeelt of als ten minste vier leden van het AB daar om verzoeken.

De vergaderingen van het AB zijn openbaar. Tot het sluiten van de deuren en het vergaderen in beslotenheid kan worden overgegaan met inachtneming van het bepaalde in [artikel 22 van de wet](#). *[rekenkamers: dit is in het dossier Veilig Thuis nooit gebeurd. Wel ontbreken de agenda's, stukken en verslagen van de AB-vergaderingen van 2 oktober 2014, 16 november 2015, 22 februari 2016, 28 april 2016, 6 juni 2016, 1 en 11 november 2016 op de betreffende [webpagina](#). Nergens blijkt uit dat dit niet openbare vergaderingen waren. De vergaderingen van 23 november 2015, 22 februari 2016 en 1 en 11 november 2016 zijn een 'informele vergadering' genoemd. De GR kent deze aanduiding niet; uit de stukken wordt ook niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Uit het verslag van de AB vergadering van 22 februari is op te maken dat het tijdens informele vergaderingen blijkbaar niet de bedoeling is dat besluiten worden genomen. Een van de niet aanwezige portefeuillehouders verbaast zich namelijk over het feit dat in het informele overleg op 22 februari 2016 besluiten zijn genomen en de voorzitter heeft hiervoor zijn excuses aangeboden. Overigens is ook de vergadering van 23 november 2015 een informele vergadering genoemd; de agenda, stukken en het verslag van deze vergadering zijn echter wel op de website te vinden].*

In een besloten vergadering van het AB kan niet worden beraadslaagd of besloten over:

- het beleidsplan en het beleidsprogramma;
- de begroting, de wijzigingen daarvan en de jaarrekening;
- het liquidatieplan;
- een voorstel tot het wijzigen van deze regeling.

Het AB beslist bij meerderheid van stemmen. De besluiten worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij elke gemeente voor iedere 20.000 inwoners of gedeelte daarvan één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Informatievoorziening en verantwoording

Het AB:

- geeft aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is
- verstrekt aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.

Een lid van het AB:

- verschaft aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van [artikel 16 van de wet](#) (betreffende onder meer informatie waarop geheimhouding is opgelegd), alle inlichtingen, die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
- is aan de raad die hij vertegenwoordigt, met inachtneming van [artikel 16 van de wet](#), verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.

DAGELIJKS BESTUUR (DB) VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING GGD GELDERLAND ZUID

Het DB van de GGD Gelderland Zuid komt voor wat betreft (de voorbereiding van) Veilig Thuis in beeld vanaf 1 juli 2014. Dat is het moment dat is besloten dat Veilig Thuis wordt ondergebracht bij de GGD en de GGD de opdracht wordt gegeven Veilig Thuis voor te bereiden (zie besluit PFO Zorg en Welzijn 10 juli 2014). Hieronder zijn de meest essentiële bepalingen uit de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland Zuid opgenomen met betrekking tot het DB in relatie tot (de voorbereiding van) het onderbrengen van Veilig Thuis bij de GGD GZ.

Samenstelling

Het DB bestaat uit de voorzitter en minimaal vier andere leden, aan te wijzen door en uit het AB. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het DB, niet zijnde de voorzitter, worden aangewezen van buiten de kring van het AB.

Werkwijze en vergaderorde

Het DB vergadert zo dikwijls als de voorzitter dit nodig oordeelt of tenminste twee leden van het DB zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen verzoeken, in welk laatste geval de vergadering binnen twee weken plaatsvindt. Het DB beslist bij meerderheid van stemmen, waarbij elk lid in de vergadering één stem heeft. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag. De [artikelen 54](#) (vergaderingen vinden achter gesloten deuren plaats), [56](#) (betreffende het quorum), [58](#) (betreffende stemmingen) en [59 van de Gemeentewet](#) (ook betreffende stemmingen) zijn van overeenkomstige toepassing.

Voor zover de gemeenschappelijke regeling niet anders bepaalt, kan het DB zijn werkzaamheden verdelen over zijn leden *[rekenkamers: in het rapport De positie van Veilig Thuis³, is geadviseerd om één van de leden van het DB aan te wijzen als portefeuillehouder voor Veilig Thuis. In de stukken van het DB en het AB is niet terug te vinden hoe met dit advies wordt omgegaan. Het college van Nijmegen schrijft daarover in de begeleidende brief bij het rapport aan de raad: 'Wat betreft de bestuurlijke verantwoordelijkheid vinden wij het belangrijk dat deze gedragen wordt door het gezamenlijke Dagelijks en Algemeen Bestuur van de GGD GZ, aangezien alle gemeenten in de regio gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor Veilig Thuis']*.

Het DB deelt zijn besluiten ter zake mee aan het AB.

Informatievoorziening en verantwoording

De leden van het DB zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het AB verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur. Zij geven ongevraagd aan het AB alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het DB te voeren en gevoerde bestuur nodig is. Zij geven – tezamen dan wel afzonderlijk – aan het AB, wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen. Het DB geeft aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het DB verstrekt aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.

Voorzitter van het AB en DB van de GR GGD Gelderland Zuid

De voorzitter wordt door het AB uit zijn midden aangewezen. Hij is belast met de leiding van de vergaderingen van het AB en het DB. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt hij vervangen door een lid van het DB, door dat bestuur aan te wijzen. De voorzitter vertegenwoordigt de GGD Gelderland-Zuid in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen gemachtigde. Voor de voorzitter gelden dezelfde regels voor informatievoorziening en verantwoording als voor het DB.

Commissies van advies

Het AB, het DB en de voorzitter kunnen commissies van advies instellen, met inachtneming van [artikel 24 van de wet](#).

Bestuurscommissies

Het AB kan commissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen. Het AB gaat niet over tot het instellen van een commissie als bedoeld in het eerste lid dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het AB. Het AB regelt, met inachtneming van [artikel 25 van de wet](#), hun bevoegdheden en samenstelling.

³ Rapport Van Montfoort dd. 30 mei 2016, opgesteld in opdracht van het AB (besluit AB-vergadering 28 april 2016).

AMBTELIJKE ORGANISATIE

PROJECTSTRUCTUUR TRANSITIES AWBZ-BEGELEIDING EN JEUGDZORG

Voor de transitie AWBZ-begeleiding en Jeugdzorg, waaronder de voorbereiding van Veilig Thuis, is in de regio Nijmegen een regionale projectorganisatie opgezet. Deze projectorganisatie functioneerde tot 1 januari 2015 en bestond ambtelijk uit (bron: Plan van Aanpak Transitie AWBZ-begeleiding en Jeugdzorg, zonder datum):

- **projectleider**
De projectleider werkte in opdracht van het regionaal bestuursteam. De projectleider was onder meer ambtelijk secretaris van het regionaal bestuursteam en het afdelingshoofdenoverleg en voorzitter van de regionale ambtelijke werkgroepen.
- **afdelingshoofdenoverleg Zorg & Welzijn**
Het afdelingshoofdenoverleg bestond uit de afdelingshoofden van de 9 gemeenten uit de regio Nijmegen. Vanuit het afdelingshoofdenoverleg namen drie afdelingshoofden deel aan het overleg van het bestuursteam (zie hiervoor). Het afdelingshoofdenoverleg kwam 1 x per maand bij elkaar.
- **regionale ambtelijke werkgroepen**
Er waren vier regionale ambtelijke werkgroepen, namelijk voor beleid, inkoop, bedrijfsvoering en communicatie. De regionale werkgroepen kwamen 1 x per 2 weken bij elkaar, of anders indien nodig.

PROJECTSTRUCTUUR SPECIFIEK VOOR DE VOORBEREIDING VAN VEILIG THUIS

Het project kent vanaf 1 januari 2014 ambtelijk de volgende structuur (bron: Projectplan, dd. oktober 2014):

- **ambtelijk opdrachtgevers**
De transitie managers voor de regio Nijmegen en de regio Rivierland zijn de ambtelijke opdrachtgevers van het project; zij hebben onderling afgesproken dat de transitie manager voor de regio Nijmegen gedelegeerd opdrachtgever namens hen beiden is.
- **projectleider**
De projectleider is integraal verantwoordelijk voor het project en stuurt (functioneel) de projectorganisatie aan. De projectleider hanteert de principes van projectmatig werken: sturing op Geld, Organisatie, Kwaliteit, Informatie en Tijd (GOKIT). De projectleider legt verantwoording af aan de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever over het gevoerde proces en de behaalde resultaten.
- **projectgroep**
De projectgroep zorgt voor de afstemming tussen de projectorganisatie en de reguliere organisatie, bewaakt de uitvoering van het project (tijd, geld, kwaliteit, informatie en organisatie) en zorgt voor de inhoudelijke voorbereiding van voorstellen aan de raad. De projectgroep bestaat uit de projectleider en medewerkers van de gemeente Nijmegen (meerdere functionarissen), regio Nijmegen, regio Rivierland, GGD, BJZ, Moviera en NIM.
- **ambtelijke werkgroepen**
Er zijn ambtelijke werkgroepen in het leven geroepen voor beleid, financiën en juridische zaken. Aan de ambtelijke werkgroepen nemen medewerkers deel van de gemeente Nijmegen (steeds meerdere functionarissen), vanuit de regio Rivierland en van de GGD, BJZ, het Veiligheidshuis, Moviera en de lokale toegangspoort. De projectleider participeert in alle ambtelijke werkgroepen.

PROJECTSTRUCTUUR VOORBEREIDING VEILIG THUIS VANAF JULI 2014

Vanaf het moment dat de opdracht aan de GGD is verstrekt om Veilig Thuis voor te bereiden zag de projectstructuur (binnen de GGD) er als volgt uit (bron: Implementatieplan, dd. 28 november 2014).

Overleg	Deelnemers	Frequentie	Rol & taak
Stuurgroep Veilig Thuis	Directeur Publieke Gezondheid GGD Transitiemanager BJZ ⁴ Manager MBZ ⁵ Projectcoördinator Veilig Thuis Lege stoel voor deelprojectleiders	1 x per 4 weken	Vaststellen documenten die naar opdrachtgevers gaan Besluitvorming kwesties (op advies projectcoördinator)
Projectgroep uitvoeringspraktijk	Manager MBZ (voorzitter) Projectcoördinator Veilig Thuis Beleidsmedewerker MBZ Teamleider Veilig Thuis Strategisch beleidsadviseur GGD Projectondersteuner (agenda en verslag) Lege stoel voor deelprojectleiders	1 x per 2 weken	Stand van zaken uitvoeringspraktijk Besluiten over operationele kwesties Advies aan de stuurgroep Afstemming communicatie Afstemming externe afspraken
Deelprojectleidersoverleg	Projectcoördinator Veilig Thuis Projectondersteuner (agenda en verslag) Manager MBZ Jurist VRGZ ⁶ P&O adviseur VRGZ Informatiemanager GGD Beleidsadviseur Financiën VRGZ Communicatieadviseur GGD Facilitair manager VRGZ	1 x per 4 weken	Afstemming voortgang Bijstelling implementatieplan Kwesties voor stuurgroep bespreken en met advies aanleveren Knelpunten in deelprojecten oppakken en oplossen
Overleg met opdrachtgevers	Directeur Publieke Gezondheid GGD Gedelegeerd opdrachtgever gemeenten Projectcoördinator Veilig Thuis Op afroep: Programmamanager Transitie Nijmegen en Programmamanager Transitie Rivierenland	Twee weken voor opleverdatum afgesproken resultaten	Voorbespreken besluitvormingsdocumenten voor ze naar bestuurlijke tafels gaan <i>[rekenkamers: wat exact met 'bestuurlijke tafels' wordt bedoeld is niet duidelijk].</i>
Afstemmingsoverleg met gedelegeerd opdrachtgever	Projectcoördinator Veilig Thuis Gedelegeerd opdrachtgever gemeenten	1 x per maand na de stuurgroep	Stand van zaken project Afstemmen op gezamenlijke trajecten (BJZ-Communicatie) Knelpunten bespreken Planning

⁴ BJZ: Bureau Jeugdzorg

⁵ MBZ: Meldpunt Bijzondere Zorg

⁶ VTGZ: Veiligheidsregio Gelderland Zuid

OPDRACHTGEVERS – OPDRACHTNEMERSOVERLEG

Vanuit Nijmegen werd vanaf 2015 het gedelegeerd opdrachtgeverschap VT ambtelijk ingesteld. Afspraken werden teruggekoppeld in een ambtelijk kernteam waar ook de regio Rivierenland in was vertegenwoordigd. In dit kernteam is begin 2015 afgesproken dat Rivierenland ook een gedelegeerd opdrachtgever zou aandragen. Dit is in de zomer 2015 gebeurd. Vanaf toen voerden de twee gedelegeerd opdrachtgevers⁷ regelmatig (ongeveer eens in de twee weken) overleg met de opdrachtnemer (de (interim)manager Veilig Thuis bij de GGD). De programmamanagers zorg vanuit Nijmegen en Rivierenland sloten in het najaar 2015 ook bij het Opdrachtgevers – Opdrachtnemersoverleg (OG-ON) aan (programmamanager Nijmegen was de voorzitter). Het OG-ON was de hele periode van het verscherpt toezicht actief. Het OG-ON vond eens in de 6 weken plaats. Daarnaast hadden de twee gedelegeerde opdrachtgevers voortgangsgesprekken met Veilig Thuis (de (interim)manager Veilig Thuis bij de GGD) om tussentijds te monitoren en de voortgang van de speerpunten binnen VT te bespreken. In dit overleg werd ook het OG-ON voorbereid. De gedelegeerde opdrachtgevers kregen wekelijks een overzicht van de wachtlijsten. In 2017 sloot ook een medewerker van het Veiligheidshuis aan bij het OG-ON omdat zij het routeeroverleg organiseren.

RAO

Regionaal Ambtelijk Overleg. In dit overleg bespreken de ambtelijke 'accountmanagers' GGD van alle gemeenten die in de GGD GZ participeren de stukken die in de eerstvolgende vergadering van het AB van de GGD aan de orde zijn. De DPG is voorzitter van het RAO en geeft dan een toelichting op de stukken, op basis waarvan de accountmanagers hun AB-lid informeren en onderling afstemmen. Het RAO vindt ongeveer anderhalve week voorafgaand aan de AB vergadering plaats. Vanaf december 2017 wordt voorafgaand aan of na afloop van het RAO een overleg gepland van een half uur tussen de accountmanagers onderling.

⁷ Voor de regio Nijmegen waren dit de projectleider voorbereiding Veilig Thuis (januari en februari 2015) en de beleidsmedewerker van de gemeente Nijmegen met Veilig Thuis in zijn / haar portefeuille (3 verschillende personen in de periode maart 2015 – april 2017). Voor de regio Rivierenland was dit een beleidsmedewerker van de gemeente Maasdriel.

BIJLAGE 4**BETROKKENHEID GEMEENTERADEN BIJ BEGROTINGEN, BEGROTINGSWIJZIGINGEN EN JAARSTUKKEN GGD GELDERLAND ZUID**

In deze bijlage is inzichtelijk gemaakt hoe invulling is gegeven aan de P&C-cyclus bij de GGD Gelderland Zuid. Daarbij is aangegeven of en wanneer deelnemende gemeentes gebruik hebben gemaakt van het recht om een zienswijze in te dienen. Achtereenvolgens is opgenomen:

• Totstandkoming van de begrotingen	blz. 1
• Verzending concept begroting naar gemeenteraden	1
• Zienswijzen gemeenteraden op concept begroting	2
• Vaststelling begroting door Algemeen Bestuur	3
• Opmerkingen bij de opzet en inhoud van de begrotingen	4
• Totstandkoming van de begrotingswijzigingen	6
• Verzending concept begrotingswijziging naar gemeenteraden	6
• Zienswijzen gemeenteraden op concept begrotingswijzigingen	8
• Vaststelling begrotingswijzigingen door Algemeen Bestuur	10
• Ontwikkeling begroting onderdeel Veilig Thuis	11
• Totstandkoming van de jaarstukken	13
• Verzending jaarstukken naar gemeenteraden	13
• Zienswijzen gemeenteraden op jaarstukken	14
• Vaststelling jaarstukken door Algemeen Bestuur	16
• Opmerkingen bij de opzet en inhoud van de begrotingen	17

Het verloop van de P&C-cyclus is geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling GGD-Gelderland Zuid. Voor de begrotingen, begrotingswijzigingen en jaarstukken is steeds aangegeven welke regels gelden en hoe hier invulling aan is gegeven. In de overzichten is gebruik gemaakt van kleurcoderingen:

Naleving regels uit GR	Er is voldaan aan de termijn uit de GR.	Er is sprake van bijzonderheden in de procedure.	Er is niet voldaan aan de termijn uit de GR.
Zienswijzen door raden	De raad heeft tijdig een zienswijze ingediend.	Er is sprake van bijzonderheden rond het inbrengen van de zienswijze.	De raad heeft geen zienswijze ingediend voordat het AB overging tot vaststelling van begroting / begrotingswijziging / jaarstukken.

Eventuele opmerkingen zijn in de betreffende cel aangeduid met een nummer en (onder dat nummer) toegelicht onder het overzicht met kleurcoderingen.

TOTSTANDKOMING VAN DE BEGROTINGEN

De totstandkoming van de begroting is beschreven in artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland Zuid (GGD GZ). Met name het eerste, vierde en vijfde lid van artikel 31 zijn in dit kader relevant. In deze paragraaf zijn deze artikelen achtereenvolgens opgenomen en is beschreven hoe hier in de praktijk invulling aan is gegeven. Deze paragraaf sluit af met een aantal opmerkingen bij de opzet en inhoud van de begrotingen.

Artikel 31, lid 1:

Het dagelijks bestuur zendt vóór 1 april een ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.

In onderstaand schema is aangegeven wanneer concept begrotingen door het DB zijn aangeboden aan de gemeenteraden en in hoeverre hierbij aan de termijnen uit de regelgeving is voldaan.

Verzending concept begroting naar gemeenteraden (volgens verslagen van de DB-vergaderingen)		
Concept begroting 2015	Concept begroting 2016	Concept begroting 2017
3 juli 2014 (1)	1 juli 2015 ¹ (1)	31 maart 2016 (2)
Opmerkingen: 1. Verzending van de concept begroting van 2015 en 2016 heeft later plaatsgevonden dan vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling GGD GZ. 2. De begroting is voor de deadline van 1 april 2016 verstuurd, maar was toen nog niet compleet. Op 7 juli 2016 is de hele begroting (als begrotingswijziging) voor zienswijzen toegestuurd aan de gemeenten.		

¹ Per 1 januari 2016 is de gemeenschappelijke regeling GGD GZ gewijzigd. Voor die tijd diende de begroting vóór 1 mei te worden ingediend.

Artikel 31, lid 4:

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

Hoewel uit deze bepaling geen reactietermijn blijkt, zorgt de bepaling in het vijfde lid (vaststelling begroting voor 1 juli) en het feit dat het DB elk jaar verzoekt de reactie van de raden voor de juni-vergadering van het AB te versturen ervoor dat de reactietermijn bij een tijdige toezending ongeveer zes weken bedraagt. In de WGR (artikel 35, lid 1) is voorgeschreven dat het DB de ontwerp begroting *acht* weken voor vaststelling door het AB toestuurt aan de raden van de deelnemende gemeenten.

In onderstaand schema is aangegeven of uit de verslagen van de vergaderingen van het AB blijkt of zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten zijn ontvangen.

	Zienswijze gemeenteraden op concept begroting (volgens verslagen van de AB-vergaderingen)		
	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Berg en Dal	Deels (1)	Ja (akkoord)	Ja (akkoord met opmerking)
Beuningen	Ja (akkoord)	Ja (akkoord)	Ja (akkoord met opmerking)
Heumen	Ja (akkoord)	Ja (akkoord) (3)	Ja (akkoord)
Nijmegen	Ja (akkoord) (2)	Ja (akkoord) (4)	Ja (akkoord) (4)
West Maas Waal	Ja (akkoord) (3)	Ja (akkoord)	Ja (akkoord)
Wijchen	Ja (akkoord) (5)	Ja (akkoord)	Ja (akkoord) (6)
Procedurele opmerkingen: 1. De Gemeente Berg en Dal bestond niet in 2014, toen de zienswijze op de begroting moest worden ingediend. De fusiegemeenten Groesbeek en Millingen hebben geen zienswijze ingediend, Ubbergen wel; 2. De raad van Nijmegen besloot, conform het delegatiebesluit, het inbrengen van de zienswijze af te laten doen door het college. De raad is door het college actief geïnformeerd over zijn besluit in te stemmen met de concept begroting 2015. 3. Hoewel volgens de stukken van het AB op de concept begroting van 2015 een zienswijze door West Maas en Waal en op de concept begroting van 2016 door Heumen is ingediend, zijn deze zienswijzen niet in de stukken van de betreffende raden aangetroffen; 4. De raad van Nijmegen besloot, conform het delegatiebesluit, het inbrengen van de zienswijze af te laten doen door het college. De raad is door het college niet actief geïnformeerd over zijn besluit in te stemmen met de concept begrotingen 2016 en 2017. 5. Hoewel Wijchen een zienswijze op de concept begroting 2015 heeft ingediend is het besluit hierover pas laat door de raad genomen (11 december 2014), waardoor het AB van de GGD de zienswijze niet heeft kunnen meenemen.			

Zienswijze gemeenteraden op concept begroting

Procedurele opmerkingen (vervolg):

6. In de commissievergadering is een advies gegeven over de zienswijze; onder voorbehoud van definitieve vaststelling door de gemeenteraad van Wijchen is deze aangeboden aan het AB. In het verslag van het AB is deze echter niet verwerkt.

Artikel 31, lid 5:

Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de begroting moet dienen.

In onderstaand schema is aangegeven wanneer begrotingen door het AB zijn vastgesteld.

Vaststelling begroting door Algemeen Bestuur (volgens verslagen van de AB-vergaderingen)		
Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
11 december 2014 (1)	17 december 2015 (1)	30 juni 2016 (2)
Opmerkingen: 1. De begrotingen van 2015 en 2016 zijn minimaal 5 maanden later door het AB vastgesteld dan vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling GGD GZ. 2. De vastgestelde begroting bevatte niet de begroting voor Veilig Thuis Gelderland Zuid en was dus niet compleet.		

Opmerkingen bij de opzet en inhoud van de begrotingen

De (concept) begrotingen 2015 en 2016 zijn door het AB expliciet vastgesteld als één programma. Dit betekent dat raden van deelnemende gemeenten niet om een zienswijze hoeft te worden gevraagd zolang de totale baten en lasten van de GGD niet wijzigen. Tekorten op een onderdeel mogen dus gecompenseerd worden met overschotten op een ander onderdeel. Door deze wijze van vaststellen door het AB te accepteren, geven de raden een stuurmogelijkheid uit handen. Voor de (concept) begroting 2017 is niet zo'n expliciet besluit genomen door het AB. De opzet van de begroting is hetzelfde, maar op 16 maart 2016 besloot het DB dat in de definitieve GGD begroting 2017, het product VT als apart onderdeel wordt gepresenteerd, zodat er waar nodig adequaat gereageerd kan worden. Het AB heeft hier op 30 juni 2016 mee ingestemd.

Overigens is in de opzet van de begrotingen geen enkel programma te herkennen, in de zin zoals BBV² die voorschrijft, namelijk met een opzet volgens de drie w-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we *daarvoor* doen?
3. Wat gaat *dat* kosten?

De tekst van de begrotingen bestaat uit een aantal vaste onderdelen:

- Beschrijving van het belang van gezondheid (hoofdstuk 2); dit hoofdstuk wordt elk jaar iets uitgebreider en gevoed vanuit onderzoek dat de GGD jaarlijks uitvoert;
- Beschrijving van het beleid (hoofdstuk 3). In de begrotingen van 2016 en 2017 gaat het om een samenvatting van de Meerjarenstrategie 2016 – 2019 (vastgesteld door het AB op 17 december 2015). In de begroting 2015 is teruggekoppeld uit Koersdocument, dat voorafgaand aan de Meerjarenstrategie is opgesteld. Hetgeen is opgenomen is eerder te karakteriseren als clusterings van activiteiten, dan als doelen van beleid. Enkele voorbeelden (alle uit begroting 2017):
 - De GGD bundelt kennis en expertise regionaal en (inter)nationaal en zet deze lokaal en regionaal in. Binnen het brede takenpakket vervult de GGD verschillende rollen: deskundig uitvoerder, kennis- en expertiseorganisatie, vertrouwde adviseur, crisisorganisatie, toezichthouder.
 - De veranderingen in de samenleving maken dat de GGD ook verandert:
 - We sluiten aan bij de behoeften van inwoners: (...).
 - De GGD heeft extra aandacht voor kwetsbare groepen: (...).
 - De GGD versterkt zijn rol als verbinder en makelaar: (...).
 - De GGD wil met zijn dienstverlening aansluiten bij de veranderende samenleving en de nieuwe taken van gemeenten. Om dit mogelijk te maken, investeren en innoveren wij intern en samen met onze ketenpartners op de volgende terreinen:
 - Partner op het gebied van een gezonde jeugd: (...).
 - Het organiseren van preventie in het sociaal domein: (...).
 - Samenwerken aan sociale veiligheid: (...).
 - Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving: (...).

² BBV: Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten. In het BBV zijn de eisen opgenomen waaraan de begroting en jaarstukken van gemeenten, provincies én gemeenschappelijke regelingen moeten voldoen. Uitgangspunt van het BBV is in de eerste plaats dat de begroting en jaarstukken voldoen aan de informatiebehoefte van de gemeenteraad. De waarborging van de informatiebehoefte van de gemeenteraad staat voorop, omdat het budgetrecht één van de belangrijkste rechten van de gemeenteraad is.

- Ontwikkelingen in productgroepen (hoofdstuk 4). In dit hoofdstuk zijn per productgroep de ontwikkelingen en speerpunten voor het begrotingsjaar beschreven. Onder de ontwikkelingen is beschreven wat er speelt op het gebied van de betreffende productgroep. Ook bij de speerpunten gaat het om weinig specifieke beschrijvingen van de activiteiten die voor het komende jaar op stapel staan. Enkele voorbeelden ter illustratie (alle uit de begroting 2017, productgroep Bijzondere Zorg & Veilig Thuis):

- Ketensamenwerking verder versterken en innoveren naar regie bij de burger;
- Versterken van de sociale veiligheid, samen met de sociale wijk- en gebiedsteams;
- Versterken van de netwerk- en regiefunctie in relatie tot de lokale toegangspoorten en lokale zorgstructuren;
- Ondersteunen van gemeenten bij het uitwerken van de monitorfunctie;
- Optimaliseren van kwaliteitsdenken: gebruik eenduidige werkprocessen, borgen Kwaliteit Management Systeem, versterken PDCA-cyclus(denken) en versterken resultaatgerichtheid van de professionals.

Het wordt aan de lezer / gebruiker van de begroting zelf overgelaten om de relaties te leggen tussen het beleid uit hoofdstuk 3 en de activiteiten uit hoofdstuk 4.

- In de bijlagen bij de begroting is een overzicht van baten en lasten opgenomen. Deze zijn niet gekoppeld aan de doelen van het beleid en/of de voorgenomen activiteiten (per productgroep). Voor de lezer / gebruiker van de begroting is het niet mogelijk om zelfstandig te bepalen wat de baten en lasten per onderdeel (bijvoorbeeld productgroep) van de begroting zijn.

TOTSTANDKOMING VAN DE BEGROTINGSWIJZIGINGEN

Diverse malen gedurende de onderzoeksperiode heeft het DB begrotingswijzigingen ingediend. Het zevende lid van artikel 31 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD GZ geeft hiervoor de spelregels. Na dit artikel is in deze paragraaf beschreven hoe hier in de praktijk invulling aan is gegeven. Deze paragraaf sluit af met een overzicht van de ontwikkeling van de begroting voor het onderdeel Veilig Thuis.

Artikel 31, lid 7:

Het bepaalde in dit artikel is, met uitzondering van de genoemde termijnen, van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. Bij begrotingswijzigingen is het echter niet noodzakelijk om aan de raden van de deelnemende gemeenten naar hun zienswijze te vragen, indien een begrotingswijziging niet leidt tot wijzigingen van het saldo van baten en lasten per programma of tot gevolgen voor de hoogte van de individuele gemeentelijke bijdragen.

In onderstaand schema is aangegeven wanneer begrotingswijzigingen door het DB zijn aangeboden aan de gemeenteraden.

Verzending concept begrotingswijzigingen naar gemeenteraden (volgens verslagen van de DB-vergaderingen)		
Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Geen begrotingswijzigingen voorgelegd aan raden (1)	Tussen 1 juli en 10 september 2015 Betreft: Toezicht Wmo, IKB en CAO (2,3)	30 juni 2016 Betreft: Veilig Thuis (5)
	26 november 2015 Betreft: Veilig Thuis 1 ^e helft 2016 (2)	15 september 2016 Betreft: harmonisatie financieringsstromen VT (6)
	Tussen 17 maart en 10 mei 2016 Betreft: Veilig Thuis 2 ^e helft 2016 (4)	
Opmerkingen: - Op de begroting van 2015 is geen begrotingswijziging ingediend, terwijl dit wel (meermaals) had moeten. Ten eerste eind 2014, toen de exploitatie-begroting VTGZ gereed was (zie bijlage 1). In de loop van het jaar werd voor andere oplossingen dan een begrotingswijziging gekozen toen tekorten (veroorzaakt door Veilig Thuis) bleken, namelijk het inzetten van de bestemde reserve en een extra bijdrage via Jeugdbescherming Gelderland; en het instemmen met een tekort van € 277.097. - De eerste wijzigingen op de begroting van 2016 worden ingediend nog voordat de concept begroting 2016 is vastgesteld. - De datum van indienen van de begrotingswijziging Toezicht Wmo, IKB en CAO op de begroting 2016 wordt niet duidelijk uit verslagen van de DB vergaderingen. Volgens het verslag van de DB vergadering van 26 november 2015 zou hier op 10 september 2015 over besloten zijn, maar in het verslag van die vergadering is niets terug te vinden over deze begrotingswijziging.		

Verzending concept begrotingswijzigingen naar gemeenteraden

Opmerkingen (vervolg)

4. De besluitvorming door het DB om de begrotingswijziging 2^e helft 2016 ter zienswijze aan de raden voor te leggen is moeilijk te herleiden. Dit komt doordat hier op meerder momenten over gesproken is:
 - Uit de besluitenlijst van het DB van de GGD GZ dd. 17 maart 2016 blijkt dat de begrotingswijziging 2^e helft 2016 wordt doorgeleid aan het AB met het verzoek om in te stemmen en om de begrotingswijziging voor zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden.
 - Uit de besluitenlijst van het DB van de GGD GZ dd. 21 april 2016 blijkt dat het AB heeft besloten de begrotingswijziging niet voor zienswijzen voor te leggen alvorens deze voorzien is van een gedegener argumentatie en onderbouwing.
 - Uit de besluitenlijst van het DB van de GGD GZ dd. 10 mei 2016 blijkt dat besloten wordt de begrotingswijziging 2^e helft 2016 met verbeterde onderbouwing aan te bieden aan de gemeenteraden. Als argumentatie wordt (overigens net als op 17 maart 2016) aangegeven dat de wijziging dient als opmaat voor de begroting 2017.
5. Het AB besloot op 30 juni 2016 de begrotingswijziging voor zienswijzen aan de raden te sturen.
6. Uit de besluitenlijst van het DB van de GGD GZ dd. 15 september 2016 blijkt dat een 'klein probleem' bestaat met de verdeelsystematiek voor de begroting van Veilig Thuis, zoals opgenomen in de wijziging van 30 juni 2016. Doordat de financiering van Veilig Thuis uit verschillende organisaties afkomstig is, bestaat een verschil in de bijdrage tussen gemeentes. Aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd om de verdeelsystematiek te harmoniseren en om te slaan per inwoner.

Op de begroting van 2015 zijn geen begrotingswijzigingen ingediend; hoewel dat door de toevoeging van Veilig Thuis aan het takenpakket wel had moeten gebeuren. Op de begroting van 2016 zijn vier begrotingswijzigingen ingediend en op de begroting van 2017 twee. Voor de begrotingswijzigingen 2016 en 2017 is in de volgende tabellen per begrotingswijziging aangegeven van welke gemeenten zienswijze zijn ontvangen. Voor het indienen van zienswijzen zijn geen termijnen genoemd in de gemeenschappelijke regeling GGD GZ. Het DB geeft de reactietermijn aan in de aanbiedingsbrief en houdt daarbij rekening met haar eigen vergaderkalender. In de tabel is ook aangegeven of een redelijke termijn³ is gehanteerd.

³ In lijn met artikel 35, lid 1 uit de WGR is hier door de onderzoekers acht weken gehanteerd.

	Zienswijzen gemeenteraden op concept begrotingswijzigingen 2016 (volgens verslagen van de AB-vergaderingen)		
	2016 betr. Toezicht Wmo, IKB en CAO	2016 1 ^e helft	2016 2 ^e helft
Berg en Dal	Ja (deels akkoord) (1)	Ja (akkoord)	Ja (akkoord)
Beuningen	Ja (deels akkoord) (1)	Ja (akkoord)	Ja (akkoord met voorwaarde) (5)
Heumen	Ja (deels akkoord) (1,2)	Ja (akkoord) (4)	Ja (akkoord met voorwaarde) (2,5)
Nijmegen	Ja (akkoord) (1,2)	Ja (akkoord) (2)	Ja (akkoord) (2)
West Maas Waal	Ja (deels akkoord) (1)	Ja (akkoord)	Ja (akkoord)
Wijchen	Ja (deels akkoord) (1,3)	Ja (akkoord) (3)	Ja (akkoord met voorwaarde) (6)
Algemene opmerkingen: Voor de begrotingswijziging 2016 betreffende Toezicht Wmo, IKB en CAO blijkt bij verschillende gemeenten (waaronder Beuningen, Heumen en Wijchen) de behandeling niet uit de vastlegging en stukken van de betreffende raden. Opmerkingen bij begrotingswijziging 2016 betreffende Toezicht Wmo, IKB en CAO: 1. Inzake begrotingswijziging 2016 betreffende Toezicht WMO, IKB en effecten CAO gemeenten geven Berg en Dal, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen aan akkoord te gaan met de wijziging m.b.t. Toezicht Wmo en IKB. Deze gemeenten gaan echter niet akkoord met begrotingswijziging inzake consequenties CAO gemeenten. Ook Beuningen geeft aan akkoord te gaan met de begrotingswijziging, maar dan met uitzondering van zowel de IKB als de CAO gemeenten. 2. Voor Nijmegen en Heumen geldt dat net als bij de concept begrotingen het indienen van een zienswijze door de raad op een begrotingswijziging is gedelegeerd aan het college. De raden zijn niet actief geïnformeerd over de door de colleges ingediende zienswijzen. Uitzondering is de Nijmeegse zienswijze op de begrotingswijziging voor de 2^e helft 2016, omdat hieruit een wijziging van de eigen begroting volgt. 3. De raad van Wijchen heeft het indienen van de zienswijze op de begrotingswijziging laten afhandelen door het college. De raad is door het college geïnformeerd over de ingebrachte zienswijze via een informatienota waarin alle financiën voor de GGD GZ over 2016 is gebundeld. Opmerkingen bij begrotingswijziging betreffende Veilig Thuis 1^e helft 2016: 4. De zienswijze van Heumen is afgehandeld door het college. De raad is hierover niet actief geïnformeerd. Opmerkingen bij begrotingswijziging betreffende Veilig Thuis 2^e helft 2016: 5. De raden van Beuningen en Heumen zijn beiden akkoord en verzoeken om een analyse naar productienormen en –aantallen en naar de ontwikkeling van de productieaantallen. Daarnaast wordt de GGD verzocht een aanvullende verantwoording te leveren over de aanvullende bijdragen en het aanvalsplan. Heumen wil bovendien dat de GGD de inzet van de aanvullende middelen monitort en de gemeenten hierover informeert. 6. De raad van Wijchen is akkoord met de begrotingswijziging en stelt hierbij als voorwaarde dat Veilig Thuis structurele verbeteringen doorvoert in haar werkwijze om zo snel mogelijk tot een stabiele, betrouwbare en efficiënte organisatie te komen.			

Op de begroting van 2017 zijn twee begrotingswijzigingen ingediend. In onderstaande schema is per begrotingswijziging aangegeven van welke gemeenten zienswijze zijn ontvangen.

Zienswijze gemeenteraden op concept begrotingswijzigingen 2017 (volgens verslagen van de AB-vergaderingen)		
	2017 betr. Veilig Thuis	2017 betr. Harmonisatie financiële stromen
Berg en Dal	Ja, (akkoord met opmerking) (1)	Ja (akkoord) (5,6)
Beuningen	Ja (deels akkoord) (2)	Ja (akkoord) (5)
Heumen	Ja (deels akkoord en opm.) (3)	Ja (deels akkoord) (5,6)
Nijmegen	Ja (akkoord)	Ja (akkoord) (5)
West Maas Waal	Ja (akkoord)	Onbekend (5,7)
Wijchen	Onbekend (wel opmerking) (4)	Onbekend (5)
Opmerkingen bij begrotingswijziging 2017 betreffende Veilig Thuis: 1. Berg en Dal is akkoord met de begrotingswijziging, maar geeft de GGD opdracht voor het invullen van de post 'te acquireren opdrachten' en verzoekt om kritisch te kijken naar de efficiency. 2. Beuningen is akkoord met de begrotingswijziging met uitzondering van de opgenomen kosten voor maatwerkvoorzieningen en gezondheidsmakelaar / buurtsportcoach voor de gemeente Beuningen. 3. Heumen is akkoord met de begrotingswijziging, maar vraagt om een vertaling van deze begroting naar aantal producten (aantal meldingen, onderzoeken etc.) en om een financiële verantwoording op productniveau na afloop van 2017. 4. Het standpunt van Wijchen blijkt niet uit het AB-verslag en is in Wijchen niet aangetroffen in de stukken van de raad. Wel heeft het college een zienswijze ingediend waarin zij de GGD o.a. opdracht geeft voor het invullen van de post 'te acquireren opdrachten'. Opmerkingen 2017 betreffende Harmonisatie financiële stromen: 5. De begrotingswijziging harmonisatie financiële middelen is op 15 september 2016 apart van de initiële begrotingswijziging 2017 betreffende Veilig Thuis aan de raden voorgelegd. De raden hebben hierdoor een zeer korte reactie termijn (minder dan 2 weken) gekregen voor het indienen van hun zienswijze. 6. Uit het verslag van de AB-vergadering blijkt niet dat Berg en Dal en Heumen een zienswijze hebben ingediend. Uit raadsstukken van beide gemeenten blijkt echter dat dit wel het geval was. 7. Het standpunt van West Maas en Waal blijkt niet uit het AB-verslag, de raad heeft via de begroting 2018 van de eigen gemeente ingestemd met de harmonisatie van de financiële stromen.		

Tot slot zijn de begrotingswijzigingen vastgesteld door het AB. In onderstaand schema is per begrotingswijziging aangegeven wanneer vaststelling heeft plaatsgevonden.

Vaststelling begrotingswijziging door Algemeen Bestuur (volgens verslagen van de AB-vergaderingen)					
2016 betr. Toezicht Wmo, IKB en CAO	2016 betr. Veilig Thuis	2016 Veilig Thuis 1^e helft 2016	2016 Veilig Thuis 2^e helft 2016	2017 betr. Veilig Thuis	2017 betr. Harm. fin. middelen
17 dec. 2015	22 dec. 2015	14 april 2016	30 juni 2016	6 okt. 2016	6 okt. 2016

ONTWIKKELING BEGROTING ONDERDEEL VEILIG THUIS

De begroting voor het onderdeel Veilig Thuis is in de jaren 2015, 2016 en 2017 meer dan verdubbeld (bedragen in €). In onderstaande tabel is aangegeven wat de omvang van de begroting voor het onderdeel Veilig Thuis was per 1 januari 2015, 1 januari 2016 en 1 januari 2017. Tevens is aangegeven tot welke begrotingswijzigingen is besloten en wat dit uiteindelijk ultimo 2015 en 2016 voor de omvang van de begroting betekende. Waar nodig is in de kolom 'opmerking' een toelichting of nadere informatie gegeven. In de **grijze cellen** in de tabel is aangegeven, welke overige bespreekpunten en besluiten met betrekking tot de financiën in het AB aan de orde waren.

BEGROTING(SWIJZIGING)	BEDRAG	OPMERKING
		OVERIGE BESPREEKPUNTEN / BESLUITEN MET BETREKKING TOT DE FINANCIËN
Begroting per 1 januari 2015	2.098.912	Bron: exploitatiebegroting 2015. Deze begroting 2015 is aan de orde geweest in het PFO op 17 december 2014 , maar niet (zichtbaar) in het DB en AB en is niet voor zienswijzen voorgelegd aan gemeenteraden.
Personele uitbreiding VT	748.000	AB besluit 25 juni 2015
Overige bespreekpunten / besluiten met betrekking tot de financiën Veilig Thuis:		AB 25 juni 2015: - Besloten is om de (bij de vaststelling van de jaarrekening 2014) gevormde bestemde reserve Veilig Thuis à € 342.744 in te zetten voor de dekking van een deel van de extra kosten VT in 2015. - Ingestemd is met een verwacht negatief resultaat Veilig Thuis 2015 van minimaal € 277.097.
		AB 1 oktober 2015: Eerdere capaciteitsvoorstel (6,94 fte, € 732.564) voorlopig aanhouden als risico.
		AB 17 december 2015: Voorstel voor extra benodigde middelen: - Extra personeel zoals benoemd in vergadering 1 oktober 2015 (€732.564) - Extra personeel als gevolg van inspectierapport (€ 249.147) - Extra materiële kosten als gevolg van inspectierapport (€ 82.837) Totaal: € 1.064.548. Besloten is de helft van het bedrag als begrotingswijziging voor zienswijzen voor te leggen aan de deelnemende gemeenten.
Begroting VT ultimo 2015	2.846.912	
Begroting per 1 januari 2016	1.985.137	In de stukken is niet te vinden wat de omvang van de begroting 2016 per 1 januari 2016 was. In de

BEGROTING(SWIJZIGING)	BEDRAG	OPMERKING
		OVERIGE BESPREEKPUNTEN / BESLUITEN MET BETREKKING TOT DE FINANCIËN
		halfjaarrapportage Veilig Thuis 2016 staat dat dit € 1.985.137 was. Dat is dus lager dan het bedrag van de begroting 2015 bij de start én aan het einde van dat jaar.
Begrotingswijziging 1 ^e helft 2016	532.274	AB besluit 17 december 2015 (voorleggen voor zienswijzen aan deelnemende gemeenten; vaststelling begrotingswijziging door AB dd. 14 april 2016). Het gaat om de helft van het bedrag aan extra benodigde middelen zoals in de vergadering toegelicht (zie hiervoor bij overige bespreekpunten / besluiten met betrekking tot de financiën).
Overige bespreekpunten / besluiten met betrekking tot de financiën Veilig Thuis:		AB 14 april 2016: - Vooralsnog niet in te stemmen met de voortzetting van de extra middelen voor Veilig Thuis in de tweede helft van 2016 (2^e helft van het bedrag aan extra benodigde middelen zoals benoemd in de vergadering van 17 december 2015, zie hiervoor bij overige bespreekpunten / besluiten met betrekking tot de financiën)). - Dat er eerst een betere cijfermatige en verdiepende onderbouwing voor de begrotingswijziging 2e helft 2016 VT wordt gegeven t.b.v. de zienswijzen van gemeenten. - Dat, op basis van de zienswijzen van gemeenten, op 30/06 besloten kan worden over de begrotingswijziging 2e helft 2016 VT.
		AB 28 april 2016: Ingestemd met Aanvalsplan en bijbehorende begroting: € 365.000
Begrotingswijziging 2 ^e helft 2016	1.595.990	AB besluit 30 juni 2016. De begrotingswijziging ligt uiteindelijk ruim € 1 miljoen boven de eerder ingeschatte extra benodigde middelen (zie AB 17 december 2015 hiervoor). Dit heeft te maken met het feit dat Veilig Thuis per 28 april 2016 onder verscherpt toezicht is geplaatst en het Aanvalsplan dat is opgesteld om tot een oplossing van de problemen te komen.
Begroting VT ultimo 2016	4.478.401	
Begroting 2017 per 1 januari 2017	4.251.881	

TOTSTANDKOMING VAN DE JAARSTUKKEN

De totstandkoming van de jaarstukken is beschreven in artikel 33, lid één tot en met drie, van de gemeenschappelijke regeling GGD GZ. In deze paragraaf zijn deze artikelen achtereenvolgens opgenomen en is beschreven hoe hier in de praktijk invulling aan is gegeven. Deze paragraaf sluit af met een aantal opmerkingen bij de opzet en inhoud van de jaarstukken.

NB. In BBV worden de jaarrekening en het jaarverslag samen de jaarstukken genoemd. Wij gebruiken in het vervolg die term, ook al wordt die niet gehanteerd in de GR en in de dagelijkse praktijk bij de GGD GZ.

Artikel 33, lid 1:

Het dagelijks bestuur biedt de jaarrekening over het afgelopen jaar en het jaarverslag, met daarbij gevoegd de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 213, derde lid van de Gemeentewet, jaarlijks vóór 1 april ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan onder gelijktijdige toezending aan de besturen van de gemeenten.

In onderstaand schema is aangegeven wanneer de jaarstukken door het DB zijn aangeboden aan de gemeenteraden.

Verzending jaarstukken en accountantsverklaring naar gemeenteraden (volgens verslagen van de DB-vergaderingen)		
Jaarstukken + Acc 2013 ⁴	Jaarstukken + Acc 2014 ⁴	Jaarstukken + Acc 2015
27 maart 2014 Jaarstukken	16 maart 2015 Jaarstukken	19 april 2016 (2)
9 april 2014 Acc.verslag (1)	27 maart 2015 Acc.verslag	
Opmerkingen:		
1. Verzending van de concept jaarstukken 2013 op 27 maart blijkt uit een brief aan de gemeenteraden die (onder meer) op de raadsagenda van Nijmegen staat (Politieke Avond 24 mei 2014). Het accountantsverslag is niet meegestuurd aangezien dit nog niet gereed was. Als oorzaak hiervan wordt genoemd afwikkeling van de fusie tussen de GGD regio Rijk van Nijmegen en regio Rivierenland en de gemeenteraadsverkiezingen. Uit het accountantsverslag zelf blijkt dat dit uiteindelijk op 9 april 2014 definitief is gemaakt. 2. Het DB heeft op 17 maart besloten om de verzending van de brief en de jaarstukken aan de raden uit te stellen tot na de vergadering van het AB op 14 april 2016. Reden hiervoor was dat het AB werd voorgelegd om het weerstandsvermogen met € 290.000 te laten aanvullen door de deelnemende gemeenten, zodat het weer op de norm uitkomt. Het AB is daar overigens niet mee akkoord gegaan. In plaats daarvan is besloten 'de DPG opdracht te geven om zich in te spannen om het weerstandvermogen in 2016 door de GGD zelf aan te vullen. Mocht dit in 2016 niet lukken, dan is het Algemeen Bestuur bereid om de gemeenten te verzoeken om de reserve aan te vullen. De raden zullen hierover geïnformeerd worden'.		

⁴ Per 1 januari 2016 is de gemeenschappelijke regeling GGD GZ gewijzigd. Voor die tijd dienden de jaarstukken vóór 1 mei te worden ingediend.

Artikel 33, lid 2:

De raden van de gemeenten kunnen binnen twee maanden na toezending bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen.

In onderstaand schema is aangegeven of uit de verslagen van de vergaderingen van het AB blijkt of zienswijzen ontvangen zijn op de jaarstukken.

	Zienswijzen gemeenteraden op de jaarstukken (volgens verslagen van de AB-vergaderingen)		
	Jaarstukken 2013	Jaarstukken 2014	Jaarstukken 2015
Berg en Dal	Geen ontvangen (1)	Geen ontvangen (5)	Ja (akkoord)
Beuningen	Geen ontvangen (2,4)	Ja (akkoord, maar met oude voorstel) (6)	Ja (akkoord)
Heumen	Akkoord met opm. (4)	Ja (akkoord) (7)	Ja (akkoord) (11)
Nijmegen	Alleen ambtelijke reactie (3)	Geen ontvangen (8)	Ja (akkoord) (12)
West Maas Waal	Akkoord met opm. (4)	Geen ontvangen (9)	Ja (akkoord, met opmerking) (13)
Wijchen	Akkoord met opm. (4)	Geen ontvangen (10)	Ja (akkoord)

Opmerkingen jaarstukken 2013:

- Volgens het verslag van de AB vergadering van 26 juni 2014 is geen zienswijze van Berg en Dal ontvangen, uit raadsstukken blijkt dat die wel is ingediend (akkoord met opmerking).
- De zienswijze van Beuningen is op 1 juli 2014 ingediend, buiten de termijn en daardoor niet meegenomen door het AB.
- Volgens het verslag van de AB vergadering van 26 juni 2014 was er uit Nijmegen alleen een ambtelijke reactie bekend. Het college besloot echter op 24 juni 2016 tot instemming met de jaarstukken 2013 zonder verdere opmerkingen. Dat het college hierover besloot heeft ermee te maken dat de raad van Nijmegen het inbrengen van zienswijzen heeft gedelegeerd aan het college. Uit het verslag blijkt niet dat deze zienswijze is meegenomen.
- Zienswijze van de raden van Beuningen (zie opmerking 2), Heumen, West Maas en Waal en Wijchen op de concept-jaarstukken is dat de raden akkoord gaan met de jaarstukken, maar niet met de voorziening frictiekosten logopedie.

Opmerkingen jaarstukken 2014:

- Volgens het overzicht van ingediende zienswijzen uit de raden van het AB dd. 25 juni 2015 is geen zienswijze van Berg en Dal ontvangen, uit raadsstukken blijkt dat die wel is ingediend (akkoord met opmerking).
- Volgens het overzicht van ingediende zienswijzen uit de raden van het AB dd. 25 juni 2015 is door Beuningen geen zienswijze ingediend. In het verslag het AB van dezelfde datum staat echter dat de zienswijze van Beuningen was akkoord te gaan met de concept jaarstukken zoals verstuurd op 16 maart 2015. Inmiddels liggen echter gewijzigde jaarstukken voor ter besluitvorming bij het AB.

Zienswijzen gemeenteraden op de jaarstukken

Opmerkingen jaarstukken 2014 (vervolg):

7. Volgens het verslag van het AB dd. 25 juni 2015 is door Heumen de zienswijze ingediend dat de gemeente akkoord is. Deze zienswijze is niet in de stukken van de gemeenteraad van Heumen teruggevonden.
8. Volgens het overzicht van ingediende zienswijzen uit de raden van het AB dd. 25 juni 2015 is door Nijmegen geen zienswijze ingediend. Uit stukken van de raad en het college van Nijmegen blijkt echter dat de raad het indienen van de zienswijze, conform het delegatiebesluit, heeft laten afhandelen door het college. Het college heeft op 23 juni 2015 besloten in te stemmen met de jaarstukken en met het wijzigen van de resultaatbestemming van de GGD. De raad is hierover niet actief geïnformeerd. Uit het verslag blijkt niet dat deze zienswijze is meegenomen.
9. Volgens het overzicht van ingediende zienswijzen uit de raden van het AB dd. 25 juni 2015 is door West Maas en Waal geen zienswijze ingediend. Het college heeft echter op 17 juni 2015 een zienswijze vastgesteld; deze is (ambtelijk) via e-mail aan de GGD toegestuurd.
10. Volgens het overzicht van ingediende zienswijzen uit de raden van het AB dd. 25 juni 2015 is door Wijchen geen zienswijze ingediend. Op 24 augustus 2015 (twee maanden na vaststelling van de jaarrekening 2014 door het AB) heeft het college ingestemd met de jaarstukken en de raad hierover geïnformeerd.

Opmerkingen jaarstukken 2015:

11. Uit het verslag van het AB dd. 20 juni 2016 blijkt dat Heumen als zienswijze heeft ingediend dat de gemeente akkoord is met de jaarstukken 2015. Deze zienswijze is niet in de stukken van de raad gevonden.
12. Het indienen van een zienswijze is door de Nijmeegse raad gedelegeerd aan het college. De raad is door het college niet actief geïnformeerd over de ingediende zienswijze.
13. De raad van West Maas en Waal is akkoord met in achtneming van de opmerking dat zij het onacceptabel vindt dat de GGD projecten aanvaardt waarvoor onvoldoende middelen zijn (o.a. Veilig Thuis). Dit mag in de toekomst niet meer gebeuren. Voorts is het geen vanzelfsprekendheid dat de algemene reserve automatisch wordt opgeplust. Daarnaast maakt de raad zich zorgen over het weerstandsvermogen van de GGD GZ.

Artikel 33, lid 3:

Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast vóór 1 juli, volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.

In onderstaand schema is aangeven wanneer de jaarstukken door het AB zijn vastgesteld.

Vaststelling jaarstukken door Algemeen Bestuur (volgens de verslagen van het AB)		
Jaarstukken 2013	Jaarstukken 2014	Jaarstukken 2015
26 juni 2014 (1)	25 juni 2015 (2)	30 juni 2016 (3)
Opmerkingen: 2013 is afgesloten met een tekort dat is gedekt door € 127.000 te onttrekken aan de Algemene Reserve. - De concept jaarstukken 2014 die voorlagen ter vaststelling zijn gewijzigd ten opzichte van het aan de raden verstuurd concept. Op het voorblad van dit agendapunt van de AB-vergadering wordt melding gemaakt van een resultaat in 2014 van € 1.267.000. In het accountantsverslag en het verslag van de adviesfunctie wordt echter gesproken van een resultaat van € 997.000. Het verschil van € 270.000 wordt volgens het voorblad veroorzaakt door: - een extra (incidentele) last van € 110.000 in 2015 vanwege een verkeerd geboekte subsidie die was ontvangen in verband met het uittreden van Mook & Middelaar. - extra uitgaven voor een benodigde efficiëncyslag en ontwikkeling van Veilig Thuis, en om het hoofd te bieden aan de hoge werkdruk. Bij narekening door de onderzoekers blijkt dat de voorgestelde bestemming optelt tot de oorspronkelijke € 1.267.000 en dus niet tot € 997.000, het feitelijk gerealiseerde resultaat. 2015 is afgesloten met een tekort van € 173.000 dat ten laste is gebracht van de Algemene Reserve. Deze is daarmee onder de normwaarde gekomen van het weerstandsvermogen op grond van de door het AB vastgestelde notitie Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen.		

Opmerkingen bij de opzet en inhoud van de jaarstukken

Een van de eisen uit BBV is dat de jaarstukken een spiegel zijn van de begroting. Dit is voor de gemeenteraad van belang omdat hij zo een goede vergelijking kan maken tussen de voornemens uit de begroting en het gerealiseerde volgens de jaarstukken. De jaarstukken van de GGD hebben niet dezelfde opzet als de begroting, maar kennen een eigen indeling. Onderdelen uit de begroting komen terug in de jaarstukken, maar het is aan de lezer / gebruiker zelf om uit te zoeken welk onderdeel uit de begroting waar behandeld wordt in de jaarstukken. Daar waar onderdelen terugkomen, sluit de opzet van het betreffende hoofdstuk niet aan op die uit de begroting. Meer specifiek (ter illustratie):

- Niet alle productgroepen uit de begroting komen terug in de jaarstukken;
- De speerpunten voor jaar x uit de begroting komen lang niet allemaal terug in de jaarstukken voor jaar x;
- Als speerpunten wel terugkomen in de jaarstukken dan wordt vaak over andere zaken een terugmelding gegeven dan in de begroting genoemd stonden.

Specifiek voor de jaarstukken 2016 (ter illustratie):

- Op de punten uit hoofdstuk 3 van de begroting (samenvatting meerjarenstrategie 2016 – 2019) wordt niet teruggekomen, in plaats daarvan is een beschrijving opgenomen van wijzigingen in het sociale domein.
- Voor diverse onderdelen wordt in tegenstelling tot de begroting ingegaan op het aantal keren dat een casus voorkwam of het aantal gerealiseerde producten, zo ook voor Veilig Thuis. Deze aantallen zijn niet afgezet tegen planningen, verwachtingen of realisatiecijfers uit eerdere jaren of de (lopende) begroting, waardoor deze weinig informatief zijn. Niet duidelijk wordt immers of de gerealiseerde aantallen hoog, normaal of laag zijn.
- De (verplichte) paragrafen die wel in de begroting zijn opgenomen, zijn niet opgenomen in de jaarstukken.
- In het jaarverslag is een afzonderlijk overzicht van baten en lasten voor Veilig Thuis gemaakt, dat was in de begroting nog niet het geval.

BIJLAGE 5

BETROKKENHEID GEMEENTERADEN BIJ BELEIDSPANNEN EN –PROGRAMMA’S GGD GELDERLAND ZUID

Deze bijlage gaat in op de uitvoering van de regels uit de gemeenschappelijke regeling (GR) GGD Gelderland Zuid rond het beleidsplan en –programma. Als eerste zijn de regels opgenomen, daarna is weergegeven of en hoe hier invulling aan is gegeven.

- Regels uit de gemeenschappelijk regeling rond het beleidsplan en -programma blz. 1
- Totstandkoming beleidsplannen en betrokkenheid gemeenteraden daarbij 2
- Totstandkoming beleidsprogramma's en betrokkenheid gemeenteraden daarbij 4

Voor het overzicht in één oogopslag is ervoor gekozen om tekst in **rode letters** weer te geven, als het gaat om zaken die in de gemeenschappelijke regeling zijn voorgeschreven, maar niet zijn uitgevoerd; danwel om zaken die zijn aangekondigd, maar niet zijn opgepakt.

REGELS UIT DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING ROND HET BELEIDSPLAN EN -PROGRAMMA

Per 1 januari 2016 is de GR aangepast, de regels rond het beleidsplan en –programma zijn toen niet gewijzigd.

In de regio Nijmegen golden deze ook al voordat de GGD's Nijmegen en Rivierenland per 1 juli 2013 fuseerden.

Artikel 27 Beleidsplan:

1. Het algemeen bestuur stelt een beleidsplan vast waarin het beleid dat het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid voornemens is uit te voeren, in grote lijnen wordt aangegeven. Het algemeen bestuur kan een of meer onderdelen van het beleidsplan afzonderlijk vaststellen.
2. Het beleidsplan beslaat een periode van vier jaar. Jaarlijks kan het algemeen bestuur besluiten over bijstelling van het beleidsplan.

Artikel 28 Beleidsprogramma:

Het algemeen bestuur stelt voor ieder jaar een beleidsprogramma vast, waarin de activiteiten van de GGD Gelderland-Zuid worden aangegeven. Het beleidsprogramma bevat voorts in ieder geval een overzicht van de voor de verwezenlijking van de activiteiten benodigde financiële middelen.

Artikel 29 Totstandkoming beleidsplan en - programma

De totstandkoming van het beleidsplan en het beleidsprogramma geschiedt op overeenkomstige wijze als in artikel 31, eerste tot en met vijfde lid van deze regeling, voor de begroting is aangegeven.

Voor de volledigheid is artikel 31, lid 1 tot en met 5, hierna opgenomen:

Artikel 31 Begrotingsprocedure

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór 1 april een ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2. Het dagelijks bestuur houdt bij het opstellen van de ontwerpbegroting rekening met begrotingsrichtlijnen.
3. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor eenieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede lid en derde lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor de begroting moet dienen.

TOTSTANDKOMING BELEIDSPANNEN EN BETROKKENHEID GEMEENTERADEN DAARBIJ

Het AB heeft een Meerjarenvisie vastgesteld voor de periode 2016 – 2019: '[Over bruggen](#)'. Voor de periode daarvoor is geen beleidsplan vastgesteld. De totstandkoming van de Meerjarenvisie 'Over bruggen' was als volgt (beknopt overzicht en overzicht met wijze van behandeling volgend uit de agenda en/of het verslag van de betreffende AB-vergadering):

Datum AB	Onderwerp
25 juni 2015	Informatieve bespreking over concept Meerjarenvisie
1 oktober 2015	Concept Meerjarenstrategie Hierna zijn de raden om zienswijzen gevraagd.
17 december 2015	Vaststelling Meerjarenstrategie

25 juni 2015 Informatieve bespreking over concept Meerjarenvisie in AB-vergadering

Uit het verslag van die AB-vergadering: De DPG geeft een toelichting over het proces en de routing. In dit concept is nog ruimte voor opmerkingen van het AB en de RAO¹ (uiterlijk 05/08). Er worden complimenten gemaakt over de opzet en prettige leesbaarheid. De GGD wordt verzocht om concreter te duiden wat de consequenties (kunnen) zijn van het hanteren van deze meerjarenstrategie. Naar aanleiding van het verzoek om de raden eerder in het proces te betrekken, vindt een discussie plaats met als uiteindelijke conclusie dat er geen wijzigingen aangebracht worden in het huidige proces. Het is nu een 80%-versie, waarvoor nog bestuurlijk en ambtelijk suggesties meegegeven kunnen worden. De 100% conceptversie komt 1 oktober 2015 in het AB en wordt vervolgens met verzoek om zienswijze aan de raden aangeboden. De definitieve versie komt dan ter vaststelling in de decembervergadering van het AB.

Besloten is:

1. Kennis te nemen van de concept Meerjarenstrategie GGD 2016 – 2019.
2. De opmerkingen over de concept Meerjarenstrategie in het algemeen en de focus, strategie en ambities in het bijzonder mee te nemen, evenals het commentaar en suggesties ter aanscherping en verbetering en de wensen/suggesties ten aanzien van ambtelijke consultatie.
3. De meerjarenstrategie te 'illustreren' met de consequenties van doorwerking.

1 oktober 2015: Concept Meerjarenstrategie in AB-vergadering

Uit de toelichting op het voorblad: Vanaf begin 2015 is er hard gewerkt aan de Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2016 – 2019. Er is gekozen voor een interactief traject aan de hand van 4 interne en externe 'tafels'. (...). Aan de interne tafels namen medewerkers vanuit elke afdeling deel. De oogst van de interne tafels vormde input voor een verdieping aan de externe tafels waar GGD'ers en keten- en netwerkpartners aan deelnamen. (...). Begin juni zijn alle thematafels in een geaggregeerde bijeenkomst gecombineerd om in de volle breedte nog commentaar en suggesties op te halen. Vervolgens is het eerste concept besproken in de vergadering van het AB van 25 juni 2015. De toen gemaakte opmerkingen en suggesties van de AB-leden zijn verwerkt in de bijgaande concept Meerjarenstrategie. Daarnaast is per gemeente één integraal ambtelijk advies gevraagd over de concept Meerjarenstrategie. Tien gemeenten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en ook deze opmerkingen en suggesties voor verbetering/aanscherping zijn verwerkt in bijgaande versie. *[rekenkamers: in de concept Meerjarenstrategie is alleen een korte feitelijke beschrijvingen van Veilig Thuis als taak van de GGD opgenomen; dat is ook nog zo in de definitieve versie].*

¹ RAO: regionaal ambtelijk overleg. In [bijlage 3](#) (organisatie) is een toelichting op het RAO opgenomen.

Uit het verslag blijkt verder dat het voor een aantal gemeenten niet mogelijk is voor 12 december 2015 (de gestelde deadline) hun zienswijzen in te dienen. Afgesproken is dat gemeenten waarvoor het niet mogelijk is voor 12 december 2015 schriftelijk hun zienswijze in te dienen, deze mondeling kunnen worden ingebracht, zodat de Meerjarenstrategie toch in de AB-vergadering van 17 december 2015 ter vaststelling geagendeerd kan worden.

Besloten is:

1. Kennis te nemen van de concept Meerjarenstrategie 2016 – 2019 GGD Gelderland Zuid
2. In te stemmen met het aanbieden van de concept Meerjarenstrategie voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten.
3. Uiterlijk ter AB vergadering op 17 december 2015 de zienswijze van de gemeente kenbaar te maken.

17 december 2015: Vaststelling Meerjarenstrategie in AB-vergadering

Uit het verslag: 'Met de Meerjarenstrategie wil de GGD inzicht bieden in de focus, strategie en ambities van de GGD voor de periode 2016 – 2019, vanuit de publieke dienstverlening die de GGD voor de gemeenten van Gelderland-Zuid vervult. De maatschappij verandert en de GGD sluit hier op aan, zodat de GGD de deelnemende gemeenten op goede wijze kan blijven ondersteunen bij het gemeentelijk beleid. De concept Meerjarenstrategie is 6 oktober jl. voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd. Het overzicht van de reeds ontvangen zienswijzen is bijgevoegd; ter vergadering wordt een geactualiseerd overzicht uitgereikt. Het bijgewerkte overzicht van zienswijzen is bij dit verslag gevoegd. De meerderheid van de gemeenten gaat akkoord², maar met de opmerking dat de raden graag eerder betrokken hadden willen worden. Mw. Pieters geeft aan eerder voorgesteld te hebben om voor de GGD een klankbordgroep van raadsleden in te stellen. Alle bestuursleden hebben toen aangegeven dit niet wenselijk te vinden. De portefeuillehouder van de gemeente Nederbetuwe geeft aan dat het betrekken van raadsleden een boodschap is aan het AB en niet aan de directeur. De portefeuillehouder van Beuningen geeft aan dat in Beuningen de raad de gemeenschappelijke regelingen heeft 'verdeeld' onder raadsleden. De vertegenwoordiger uit Culemborg (vervanger portefeuillehouder zorg) geeft aan dat de behoefte aan een beeldvormende sessie over VT ook van toepassing is op de Meerjarenstrategie'.

Besloten is:

1. De Meerjarenstrategie 2016 – 2019 GGD Gelderland-Zuid vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de stand van zaken m.b.t. (de ontwikkeling van samenhangende producten en diensten passend bij) de Meerjarenstrategie.
3. Het RAO aan de voorkant te betrekken voor de interactie met gemeenten ten behoeve van de ontwikkeling van samenhangende producten en diensten passend bij de meerjarenstrategie.

² Volgens het verslag van deze AB-vergadering gaan alle gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen akkoord, in de raadsstukken van de gemeente Heumen en Wijchen is echter niet terug te vinden dat de raad een zienswijze heeft vastgesteld.

TOTSTANDKOMING BELEIDSPROGRAMMA'S EN BETROKKENHEID GEMEENTERADEN DAARBIJ

Het AB heeft voor de jaren 2013, 2014, 2015, 2016 en 2017 geen afzonderlijke beleidsprogramma's vastgesteld zoals voorgeschreven in artikel 28 en 29 van de GR. Bij het opvragen van de beleidsprogramma's is ons aangegeven dat de inhoudelijke hoofdstukken van de begroting als beleidsprogramma beschouwd moeten worden *[rekenkamers: die voldoen echter niet aan de eisen die gesteld worden aan het beleidsprogramma in artikel 28 van de GR. Het ligt verder niet voor de hand dat de regelgever dit zo had bedoeld, omdat hij dan geen afzonderlijke procedure voor het beleidsprogramma naast die voor de vaststelling van de begroting had geformuleerd]*.

Er is wel een start gemaakt met een uitvoeringsprogramma bij de Meerjarenstrategie, maar uiteindelijk is alleen het onderdeel 'vernieuwende en verbindende producten in het kader van de Meerjarenstrategie' uitgewerkt. Hierna is op een rij gezet hoe dat proces is verlopen.

14 april 2016: Uitvoeringsprogramma Meerjarenstrategie in AB-vergadering

Op het voorblad bij dit agendapunt (en (deels) in het verslag) stond: De meerjarenstrategie 2016 – 2019 'Over bruggen' van GGD Gelderland-Zuid is 17 december 2015 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De vormgegeven versie van de meerjarenstrategie met daarbij de aanbiedingsbrief van de DPG is bijgevoegd. Dit jaar wordt de meerjarenstrategie verwerkt en geconcretiseerd in een uitvoeringsprogramma. In het uitvoeringsprogramma staan producten die de Meerjarenstrategie ondersteunen. Deze producten en diensten zijn:

- Nieuwe taken (waaronder Veilig Thuis)
- Activiteiten in het kader van verbinden en makelen
- Vernieuwende verbindende producten *[rekenkamers: de uitgebreide toelichting hierop hebben wij op deze plaats achterwege gelaten]*.

Het voorblad sluit af met een overzicht van de tijdsplanning voor de ontwikkeling van de vernieuwende en verbindende producten:

- 29 maart 2016: RAO geeft commentaar op idee c.q. 1e conceptversie van de producten
 - 21 juni 2016: RAO geeft commentaar op laatste conceptversie van de producten
 - 15 sept. 2016: uitvoeringsprogramma/vernieuwende producten ter kennisname naar DB
 - 6 oktober 2016: uitvoeringsprogramma/vernieuwende producten ter kennisname naar AB
- [rekenkamers: in deze planning is geen ruimte voor de gemeenteraden ingeruimd]*.

Besloten is: Kennis te nemen van het proces ten behoeve van de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma, behorende bij de meerjarenstrategie en dan met name van de vernieuwende verbindende producten.

In geen van de gemeenten is op de raadsagenda's iets teruggevonden over het uitvoeringsprogramma. In elk geval is vanuit de raden van Nijmegen en Wijchen bij het bespreken van de Meerjarenstrategie juist aangegeven benieuwd te zijn naar het uitvoeringsprogramma, en graag betrokken te worden bij de uitwerking daarvan *[rekenkamers: dat is door Nijmegen ook teruggekoppeld in het AB; ook vanuit Heumen werd dit toen aangegeven, hoewel dat in de raadsbehandeling niet is terug te vinden]*. De portefeuillehouder in Nijmegen heeft toegezegd dat dit uiteraard zal gebeuren. Tot op heden zijn de raden niet gevraagd mee te denken bij de (verdere) uitwerking van het uitvoeringsprogramma; vanuit de raden zelf is hier ook niet meer om gevraagd.

15 december 2016: Vernieuwende en verbindende producten in het kader van de Meerjarenstrategie in AB-vergadering

Op het voorblad bij dit agendapunt stond: 'In de vergadering van het AB van 14 april jl. is informatie verstrekt over de (ontwikkeling van de) vernieuwende en verbindende producten in het kader van de Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019. Destijds zijn met name de grote lijnen, waaronder de uitgangspunten, geschetst van de ontwikkeling van de vernieuwende en verbindende producten. Hieronder (en in de bijlagen) worden de vernieuwende en verbindende producten gepresenteerd. (...).De werkzaamheden die (zullen) worden verricht voor de GGD-brede producten vallen voor een groot deel binnen het uniforme pakket. In een aantal gevallen betreft het facultatieve taken (gezond ouder worden, onderdelen van een goed begin en welbevinden op school). In de bijlagen wordt het product beschreven en de stand van zaken per product. Deze zijn toegelicht in het regionaal ambtenarenoverleg. De producten bevinden zich in verschillende fasen; een aantal producten wordt momenteel al uitgevoerd, terwijl andere zich nog in de ontwikkelfase bevinden (zij starten in 2017)'. *[rekenkamers: Veilig Thuis komt in de beschrijving van de vernieuwende en verbindende producten enkele keren voor; het gaat dan steeds om één van de partijen waarmee samengewerkt wordt en/of waarvan de expertise wordt benut voor de realisatie van het betreffende product].*

Besloten is: Kennis te nemen van de vernieuwende verbindende producten in het kader van de Meerjarenstrategie.

BIJLAGE 6

NORMENKADER

In deze bijlage zijn de normen opgenomen die de rekenkamers hanteerden in het regionale onderzoek naar de governance van Veilig Thuis Gelderland Zuid. Voor het overzicht zijn de normen geordend naar de deelvragen voor dit onderzoek.

De **centrale** onderzoeksvraag is:

Welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?

De bijbehorende **deelvragen** zijn:

- Hoe is de besluitvorming over de vorming van VTGZ en de onderbrenging bij de GGD GZ (inclusief de daaraan gestelde condities en voorwaarden) verlopen, en welke rol hebben de gemeenteraden hierin gespeeld?

Normen:

Regionaal is niets geregeld voor hoe omgegaan moet worden met het onderbrengen van een nieuwe regionale taak. In diverse gemeenten zijn in lokale nota's verbonden partijen wel (algemene) uitgangspunten en regels geformuleerd. Die worden in het rekenkameronderzoek gehanteerd als norm. Daarnaast maken de rekenkamers gebruik van de toelichtingen op lessen voor de rol van de raad uit de Handreiking [Grip op regionale samenwerking](#)¹.

Verder hanteren de rekenkamers een aantal algemeen geaccepteerde uitgangspunten als norm:

- de besluitvorming dient eenvoudig traceerbaar, transparant en controleerbaar te zijn; dat geldt ook voor niet openbare besluiten;
- de besluitvorming vindt in het openbaar plaats, tenzij. De grenzen van tenzij worden bepaald door artikel 10 en 11 van de Wob;
- Vooraf is de te volgen procedure voor het organiseren van een nieuwe regionale taak vastgelegd. De te volgen procedure past binnen de geldende wet- en regelgeving;
- voorafgaand aan de besluitvorming zijn beschikbare opties geïdentificeerd;
- de opties zijn tenminste vergeleken op de criteria realisatie inhoudelijke doelen, eenmalige en structurele kosten, (bij)sturingsmogelijkheden door de gemeente(raad).
- in het kader van het onderzoek naar de opties is er contact geweest met betrokken partijen;
- voor de twee best scorende opties is een risico-analyse uitgevoerd. In het kader van die risico-analyse is er contact geweest met betrokken partijen;
- het voorgenomen besluitvormingsproces is gedeeld met de gemeenteraad;
- de gemeenteraad is voorafgaand aan besluitvormingsmomenten actief geïnformeerd door het college, het DB of het AB; en ook weer op het moment dat besluiten genomen zijn;
- de gemeenteraad heeft zo nodig zelf navraag gedaan naar de stand van zaken bij de voorbereidingen.

Rond het stellen van condities en randvoorwaarden zijn geen regels vastgelegd. De rekenkamers hanteren een aantal algemeen geaccepteerde uitgangspunten als norm:

- er is helder vastgelegd wat de inhoudelijke en financiële randvoorwaarden zijn waarbinnen de taak gerealiseerd moet worden;
- uit een confrontatie van de ambities en beschikbare middelen (personeel, financiën, organisatie) blijkt dat de geformuleerde condities en voorwaarden realistisch zijn;
- op de (tussentijdse) verantwoordingsmomenten is niet alleen gekeken naar de mate van realisatie van de doelen binnen de beschikbare middelen, maar ook naar het realiteitsgehalte van de condities en voorwaarden. Zo nodig heeft bijstelling plaatsgevonden.

¹ Grip op regionale samenwerking – handreiking voor raadsleden en griffiers, 3 juni 2015

- Hoe is de governance (sturing, beheersing, toezicht en verantwoordelijkheid) bij de start van VTGZ geregeld? Hoe verhoudt deze zich tot de wettelijke regels? Wat zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van gemeenteraden, colleges, Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur? Hebben de gemeenteraden in dit verband specifieke kaders aan hun colleges gesteld?

Normen:

De normen voor het beantwoorden van deze onderzoeksvraag vloeien voort uit de [Wet Gemeenschappelijke Regelingen](#), het beginsel openheid en integriteit uit de [Nederlandse code voor goed openbaar bestuur](#), de bepalingen uit de [gemeenschappelijke regeling GGD GZ](#), lokale regels in de Kadernota's verbonden partijen en de Nota Grip op samenwerking.

- Welke beleidsmatige doelen zijn geformuleerd voor VTGZ? Hoe zijn deze tot stand gekomen? En hoe zijn die financieel vertaald?

Normen:

- Inhoud:
 - dekken de inhoudelijke doelen de wettelijke opdracht af?
 - zijn de doelen zodanig geformuleerd dat erop gestuurd kan worden?
- Proces: er zijn geen regels voor het proces voor de totstandkoming van doelen in de voorbereidingsfase vastgelegd. Deze zijn wel af te leiden uit de regels voor totstandkoming van het beleidsplan en –programma uit de GR GGD GZ.
- Norm voor financiële vertaling is de samenhang tussen de 3 w-vragen in de begroting: 1) wat willen we bereiken (logsich volgend uit het projectplan, vanaf 2015 uit het beleidsplan en -programma), 2) wat gaan we daarvoor doen en 3) wat gaat dat kosten.
- Hoe zag de informatiestroom tussen Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur, colleges en gemeenteraden eruit rond de inrichting en het functioneren van VTGZ? En hoe zag die eruit voor de P&C-producten van GGD GZ: begroting, begrotingswijzigingen, jaarstukken, beleidsplan en uitvoeringsprogramma?

Normen:

De normen voor het beantwoorden van deze onderzoeksvraag vloeien voort uit de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, het [Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten](#), de [nota verbonden partijen van de commissie BBV](#), de beginselen doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, verantwoording en lerend en zelfreinigend vermogen uit de Nederlandse code voor goed openbaar bestuur, de bepalingen uit de GR GGD GZ, lokale regels in eventuele Kadernota's verbonden partijen (of vergelijkbare lokale afspraken) en de Nota Grip op samenwerking.

- Hoe hebben de bovengenoemde actoren, en de gemeenteraden in het bijzonder, gebruik gemaakt van hun bevoegdheden bij de aansturing van en controle op VTGZ?

Geen normen, antwoord op deze vraag volgt uit beantwoording voorgaande deelvragen.

- Welke lessen zijn er te leren uit de gang van zaken, zowel in de voorbereidende fase als tijdens de eerste jaren van VTGZ, en welke aanbevelingen komen hieruit voort voor de gemeenteraden, met name ten aanzien van hun kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid?

Geen normen, antwoord op deze vraag volgt uit beantwoording voorgaande deelvragen.

BIJLAGE 7

REACTIES VAN COLLEGES VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS OP HET RAPPORT

In het kader van hoor- en wederhoor zijn de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Beuningen, Heumen, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen en het Dagelijks Bestuur van de GGD Gelderland Zuid in de gelegenheid gesteld te reageren op de conclusies en aanbevelingen. In deze bijlage zijn de integrale reacties die wij van de colleges van burgemeester en wethouders ontvingen opgenomen:

Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berg en Dal	Blz. 1
Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Beuningen	3
Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heumen	6
Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen	9
Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente West Maas en Waal	11
Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wijchen	13

De integrale reactie van het DB van de GGD Gelderland Zuid is opgenomen in het hoofdrapport. Omdat de reacties van de colleges grotendeels overeenkomen, is de tekst van de reacties uit alle collegereacties opgenomen in het hoofdrapport; waar dat aan de orde is, is de afwijkende reactie per gemeente aangeven.

REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE BERG EN DAL

Geachte heer van Vroenhoven,

In deze brief geven wij Bestuurlijk Hoor- en Wederhoor (BHW) op uw rapport 'Grip op Veilig Thuis'. De centrale vraag van het onderzoek was: "welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?".

Vooropgesteld, wij delen met u het belang voor een goed functionerend Veilig Thuis zodat er snel en adequaat gehandeld wordt indien er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij danken u dan ook voor het overzicht en inzicht dat u ons met het rapport geeft.

Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de voorbereidingen op Veilig Thuis gezien moeten worden in de brede context van de transitie op het sociaal domein. De gemeenten stonden in 2014 voor een enorme uitdaging om alles voor 1 januari 2015 georganiseerd te krijgen. Het ging om een groot pakket aan nieuwe taken, het samenwerken en schakelen op verschillende regionale schaalniveaus, waarbij de deelnemende gemeenten per thema wisselen. In deze gecompliceerde context speelden veel belangen over het behouden of moeten afstaan van taken en hiermee samenhangende organisatorische consequenties. Informatie over aantallen uit de periode vóór 2015 was zeer beperkt beschikbaar en moeilijk met elkaar te vergelijken. Veilig Thuis was één onderdeel van het totaalpakket aan nieuwe taken op grond van de Wmo (inclusief Beschermd Wonen, opvang en begeleiding) en Jeugdhulp.

In uw rapport geeft u aan dat de colleges onvoldoende gestuurd hebben op de voorbereiding van Veilig Thuis. Ons inziens vormde het programma van eisen, wat in september 2014 door ons is vastgesteld een helder kader voor de opdracht van de GGD. Het onderbrengen van het AMHK bij de GGD en de GGD de opdracht te geven om zich hierop voor te bereiden waren hier als aparte beslispunten in opgenomen.

Wij onderschrijven met u het belang dat gemeenteraden van gemeenten die participeren in een gemeenschappelijke regeling erop moeten kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd. Vooral omdat de afstand tussen gemeenteraad en een gemeenschappelijke regeling groter is, dan wanneer een taak door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor moeten colleges en gemeenteraden dan wel voldoende in positie zijn. Wij onderschrijven daarom grotendeels uw aanbevelingen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Hieronder geven wij onze reactie op iedere aanbeveling.

Aanbeveling 1: Versterking kaderstellende rol van de raad; regel zaken vooraf dusdanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, het college en de portefeuillehouder hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Wij achten de huidige bestaande vastgestelde kaders (kadernota verbonden partijen) voldoende om een afweging te kunnen maken. Wij zullen extra aandacht hiervoor vragen bij betrokkenen.

Wij onderschrijven de aanbevelingen over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het opstellen van het beleidsplan, het opstellen van een algemeen en financieel kader voorafgaand aan de begroting, het versturen van het concept-verslag van het AB en het schrappen van een taak 'van ondergeschikt belang'. Op basis hiervan zullen wij de regiogemeenten voorstellen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland

Zuid aan te passen. Deze punten gelden wat ons betreft niet alleen voor de GR van de GGD Gelderland Zuid maar dienen te worden meegenomen in een regiobrede discussie voor alle verbonden partijen.

Daarnaast gaan wij in gesprek met de regiogemeenten over de aanbevelingen ten aanzien van het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD. Wij vinden het van belang om goed te kunnen sturen op de GGD en de mogelijkheden voor de gemeenteraad om te sturen en te controleren te vergroten. Voor de begroting 2019 vragen wij de GGD om die reden nu al om een begrotingsopbouw waar de volgende onderdelen in naar voren komen:

- Wettelijke taken (verplicht belegd bij de GGD op grond van de Wet Publieke Gezondheid
- Overige wettelijke taken van de gemeente belegd bij de GGD
- Facultatief aanvullende dienstverlening in opdracht van de gemeente.

Aanbeveling 2: versterking van de controlerende rol van de raad: maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan.

Wij zullen extra aandacht vragen voor een goede informatievoorziening op de website van de GGD Gelderland Zuid en naar de gemeenteraden. De overige twee punten bij deze aanbeveling richten zich primair op de gemeenteraad. Wij wachten voorstellen van de raad en griffie hieromtrent met belangstelling af.

Aanbeveling 3: versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

De aanbeveling omtrent de intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking richt zich op de gemeenteraad. De aanbeveling over het leren van ervaringen met toezicht en controle in andere sectoren nemen wij ter harte en wij nemen dit mee in het voorstel over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Wij zullen dit najaar samen met andere gemeenten een voorstel doen over aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport.

Ook geeft u in uw brief een persoonlijke reactie op het rapport. Wij hebben onze reactie gebaseerd op het rapport zelf. Uw persoonlijke reactie hebben wij voor kennisgeving aangenomen.

In de verwachting u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Berg en Dal,

De secretaris
E.W.J. van der Velde

De burgemeester
Mr. M. Slinkman

REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE BEUNINGEN

Geachte mevrouw Peters,

Inleiding

In deze brief geven wij Bestuurlijk Hoor- en Wederhoor (BHW) op uw rapport 'Grip op Veilig Thuis'. De centrale vraag van het onderzoek was: 'welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?'. Vooropgesteld, wij delen met u het belang voor een goed functionerend Veilig Thuis zodat er snel en adequaat gehandeld wordt indien sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij danken u dan ook voor het overzicht en inzicht dat u ons met het rapport geeft.

Brede context

Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de voorbereidingen op Veilig Thuis gezien moeten worden in de brede context van de transitie op het sociaal domein. De gemeenten stonden in 2014 voor een enorme uitdaging om alles voor 1 januari 2015 georganiseerd te krijgen. Het ging om een groot pakket aan nieuwe taken, het samenwerken en schakelen op verschillende regionale schaalniveaus waarbij de deelnemende gemeenten per thema wisselen. In deze gecompliceerde context speelden veel belangen over het behouden of moeten afstaan van taken en hiermee samenhangende organisatorische consequenties. Informatie over aantallen uit de periode vóór 2015 was zeer beperkt beschikbaar en moeilijk met elkaar te vergelijken. Veilig Thuis was één onderdeel van het totaalpakket aan nieuwe taken op grond van de Wmo 2015 (inclusief Beschermd Wonen, opvang en begeleiding) en Jeugdhulp.

In uw rapport geeft u aan dat de colleges onvoldoende gestuurd hebben op de voorbereiding van Veilig Thuis. Ons inziens vormde het programma van eisen dat in september 2014 door ons is vastgesteld een helder kader voor de opdracht aan de GGD. Dit programma hebben wij aangeboden aan onze gemeenteraad. Het onderbrengen van het AMHK bij de GGD en hen de opdracht te geven om zich hierop voor te bereiden waren hier als aparte beslispunten in opgenomen.

Geconstateerde onjuistheden

U beschrijft dat in de fase van uitvoering (pagina 13 van uw rapport) dat de problemen hardnekkiger blijken dan aanvankelijk gedacht en dat het Veilig Thuis niet lukt om werkprocessen te beschrijven en voortgangs- of verantwoordingsinformatie aan het DB, AB en de raden te presenteren. Wij willen u erop wijzen dat dit laatste niet geheel correct is, omdat de gemeenteraad tot de zomer van 2017 maandelijks informatie gekregen heeft van de GGD en sinds de zomer van 2017 stuurt de GGD maandelijks voortgangsrapportages naar de gemeente over Veilig Thuis zodat dit gemonitord kan worden. Voorts schrijft u op pagina 15 dat het Rijk de gemeenten een aanwijzing zou hebben gegeven om een DVO met JBG af te sluiten. Dit is echter niet het geval geweest. Wij verzoeken u deze twee onjuistheden te verwijderen uit uw rapport.

Aanbevelingen uit het rapport

Wij onderschrijven met u het belang dat gemeenteraden die participeren in een gemeenschappelijke regeling erop moeten kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd. Vooral omdat de afstand tussen gemeenteraad en een gemeenschappelijke regeling groter is dan wanneer een taak door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor moeten colleges en gemeenteraden dan wel voldoende in positie zijn.

Dit ontslaat overigens de gemeenteraadsleden niet van de verplichting om zelf ook actief informatie te vergaren of zich te laten informeren. Wij onderschrijven daarom grotendeels uw aanbevelingen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Hieronder geven wij onze reactie op iedere aanbeveling.

Aanbeveling 1: Versterking kaderstellende rol van de raad; regel zaken vooraf dusdanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, het college en de portefeuillehouder hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Wij achten de huidige bestaande vastgestelde kaders voldoende om een afweging te kunnen maken.

Wel onderschrijven wij de aanbevelingen over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het opstellen van het beleidsplan, het opstellen van een algemeen en financieel kader voorafgaand aan de begroting, het versturen van het concept-verslag van het AB en het schrappen van een taak 'van ondergeschikt belang'. Op basis hiervan zal in overleg met de regio-gemeenten een voorstel volgen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid aan te passen. Deze punten gelden wat ons betreft niet alleen voor de GR van de GGD Gelderland Zuid, maar kunnen worden meegenomen in een regio-brede discussie voor alle verbonden partijen. In deze discussie kan ook gesproken worden over het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD. Wij vinden het van belang om goed te kunnen sturen op de GGD en de mogelijkheden voor de gemeenteraad om te sturen en te controleren te vergroten.

Aanbeveling 2: versterking van de controlerende rol van de raad: maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan.

Wij zullen extra aandacht vragen voor een goede informatievoorziening op de website van de GGD Gelderland Zuid en naar de gemeenteraden. Het opstellen van een informatieprotocol kan hierbij een goede bijdrage zijn. (zie ervaringen MGR) De overige twee punten bij deze aanbeveling richten zich primair op de gemeenteraad. Wij wachten voorstellen van de raad en griffie hieromtrent met belangstelling af.

Aanbeveling 3: versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

De aanbeveling omtrent de intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking richt zich op de gemeenteraad. De aanbeveling over het leren van ervaringen met toezicht en controle in andere sectoren nemen wij ter harte.

Aanbevelingen uit de Beuningse oplegnotitie

Aanbeveling 1: behandeling jaarstukken Gemeenschappelijke Regelingen in Beuningse gemeenteraad

In overleg met de griffie zullen wij afspraken maken voor de behandeling van de jaarstukken van alle Gemeenschappelijke Regelingen in de inhoudelijke vak commissies en de gemeenteraad.

Ook zullen we de informatie over de jaarstukken op een overzichtelijkere wijze dan de huidige beschikbaar stellen op de website www.gemeentebestuur.beuningen.nl

Aanbeveling 2: informatievoorziening aan de Beuningse raad over de GGD GZ en andere GR'en

De aanbevelingen beschreven onder deze alinea richten zich op de gemeenteraad. De aanbeveling om te protocolleren hoe AB-stukken bij de gemeenteraad terechtkomen en om AB-stukken structureel in het college aan de orde te stellen nemen wij over. Wij zullen onze werkwijze hierop aanpassen.

Aanbeveling 3: adoptieteams

In de raadscommissie FAZ is gesproken over het afzien van de adoptieteams.

Wij zullen dit najaar samen met andere gemeenten een voorstel doen aan de gemeenteraad over aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
wnd. burgemeester

REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE HEUMEN

Geachte leden van de rekenkamercommissie,

In deze brief geven wij bestuurlijk hoor- en wederhoor op uw rapport 'Grip op Veilig Thuis'. De centrale vraag van het onderzoek was: "Welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?". Het eerste deel van deze brief betreft de regionale reactie op de aanbevelingen die u heeft gedaan in het regionale rapport. In de laatste paragraaf gaan wij in op uw aanbevelingen specifiek voor de gemeente Heumen.

Regionale reactie op de aanbevelingen in Grip op Veilig Thuis

Vooropgesteld, wij delen met u het belang voor een goed functionerend Veilig Thuis, zodat er snel en adequaat gehandeld wordt indien er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij danken u dan ook voor het overzicht en inzicht dat u ons met het rapport geeft. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de voorbereidingen op Veilig Thuis gezien moeten worden in de brede context van de transities in het sociaal domein. De gemeenten stonden in 2014 voor een enorme uitdaging om alles voor 1 januari 2015 georganiseerd te krijgen. Het ging om een groot pakket aan nieuwe taken, het samenwerken en schakelen op verschillende regionale schaalniveaus, waarbij de deelnemende gemeenten per thema wisselen. In deze gecompliceerde context speelden veel belangen over het behouden of moeten afstaan van taken en hiermee samenhangende organisatorische consequenties. Informatie over aantallen uit de periode vóór 2015 was zeer beperkt beschikbaar en moeilijk met elkaar te vergelijken. Veilig Thuis was één onderdeel van het totaalpakket aan nieuwe taken op grond van de Wmo en Jeugdhulp.

In uw rapport geeft u aan dat de colleges onvoldoende gestuurd hebben op de voorbereiding van Veilig Thuis. Ons inziens vormde het programma van eisen, wat in september 2014 door ons is vastgesteld, een helder kader voor de opdracht van de GGD. Het onderbrengen van het AMHK bij de GGD en de GGD de opdracht te geven om zich hierop voor te bereiden waren hier als aparte beslispunten in opgenomen.

Wij onderschrijven met u het belang dat gemeenteraden die participeren in een gemeenschappelijke regeling erop moeten kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd. Vooral omdat de afstand tussen gemeenteraad en een gemeenschappelijke regeling groter is, dan wanneer een taak door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor moeten colleges en gemeenteraden dan wel voldoende in positie zijn. Wij onderschrijven daarom grotendeels uw aanbevelingen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Hieronder geven wij onze reactie op iedere aanbeveling.

Aanbeveling 1: Versterking kaderstellende rol van de raad; regel zaken vooraf dusdanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, het college en de portefeuillehouder hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Wij achten de huidige bestaande vastgestelde kaders (In Heumen: Kadernota Grip op samenwerking) voldoende om een afweging te kunnen maken. Wij zullen extra aandacht hiervoor vragen bij betrokkenen.

Wij onderschrijven de aanbevelingen over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het opstellen van het beleidsplan, het opstellen van een algemeen en financieel kader voorafgaand aan de begroting, het versturen van het concept-verslag van het AB en het schrappen van een taak 'van ondergeschikt belang'. Op basis hiervan zullen wij de regiogemeenten voorstellen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland-Zuid aan te passen.

Daarnaast gaan wij in gesprek met de regiogemeenten over de aanbevelingen ten aanzien van het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD. Wij vinden het van belang om goed te kunnen sturen op de GGD en de mogelijkheden voor de gemeenteraad om te sturen en te controleren te vergroten. Voor de begroting 2019 vragen wij de GGD om die reden nu al om een begrotingsopbouw waar de volgende onderdelen in naar voren komen:

- Wettelijke taken (verplicht belegd bij de GGD op grond van de Wet Publieke Gezondheid)
- Overige wettelijke taken van de gemeente belegd bij de GGD
- Facultatief aanvullende dienstverlening in opdracht van de gemeente.

Aanbeveling 2: versterking van de controlerende rol van de raad: maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan.

Wij vragen extra aandacht voor een goede informatievoorziening op de website van de GGD Gelderland-Zuid en naar de gemeenteraden. De overige twee punten bij deze aanbeveling richten zich primair op de gemeenteraad. Wij wachten voorstellen van de raad en griffie hieromtrent met belangstelling af.

Aanbeveling 3: versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

De aanbeveling omtrent de intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking richt zich op de gemeenteraad. De aanbeveling over het leren van ervaringen met toezicht en controle in andere sectoren nemen wij ter harte en wij nemen dit mee in het voorstel over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Wij doen dit najaar samen met andere gemeenten een voorstel over aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland-Zuid naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport.

Reactie op de aanbevelingen in de oplegnotitie voor de gemeente Heumen

In de oplegnotitie doet u een aantal aanbevelingen specifiek voor de gemeente Heumen. Hieronder geven wij onze reactie op deze aanbevelingen.

U geeft aan dat uw Rekenkamercommissie twijfels heeft over de rechtmatigheid van het delegatiebesluit. U adviseert de raad om het delegatiebesluit van 28 februari 2008 in te trekken. De werkwijze met het delegatiebesluit is zo besloten door onze gemeenteraad. De raad is aan zet om dit, indien gewenst, te wijzigen.

Uw Rekenkamercommissie heeft onderzocht of de gemeenteraad voldoende is geïnformeerd. U heeft niet in alle gevallen kunnen vaststellen dat de raad daadwerkelijk is geïnformeerd, omdat er geen overzicht beschikbaar is waaruit eenvoudig blijkt dat de raadsmededelingen zijn ontvangen door de raad. Sinds april 2017 worden de raadsmededelingen opgenomen op de lijst van ingekomen stukken. U spreekt verder uw waardering uit dat de wethouder tweewekelijks terugkoppeling heeft verzorgd aan een delegatie van de raad. Dit heeft naar uw mening bijgedragen aan vertrouwen bij de raad over de voortgang bij Veilig Thuis.

Uw aandachtspunt daarbij is, dat het daarnaast nodig blijft om ook de voltallige gemeenteraad te informeren. Het belang van het informeren van de gemeenteraad onderschrijven wij. Naast de terugkoppeling aan de raadsdelegatie hebben wij, op verzoek van de raad, de raadscommissie Welzijn bijgepraat via mondelinge voortgangsrapportages en tijdens iedere commissievergadering bij het agendapunt 'mededelingen vanuit het college'.

U benoemt verder dat het overzicht en eenvoudig inzicht in een casus niet mogelijk is omdat de informatievoorziening van onze gemeente onvoldoende op orde is. Zoals ook al aangegeven in onze bestuurlijke reactie op uw onderzoek naar het ouderenbeleid, zijn wij het met u eens dat als gevolg van de wijze van opslag van documenten informatie moeilijk vindbaar is binnen de diverse informatiesystemen. Wij realiseren ons dat dit uw onderzoek heeft bemoeilijkt. Wij zijn bezig met de aanschaf van een zaakstelsel. Met de implementatie van dit stelsel verwachten wij ook de vindbaarheid van de informatie te kunnen verbeteren.

Tot slot

Wij verzoeken u deze reactie mee te nemen in het definitieve rapport dat naar de gemeenteraad wordt gestuurd. Wij zijn graag bereid om onze reactie nader toe te lichten en met u en de raadsleden te bespreken.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEUMEN,

De gemeentesecretaris,
Mr. D.C. van Eeten

De burgemeester,
drs. G.M. Mittendorff

REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE NIJMEGEN

Geachte heer Backus,

In deze brief geven wij Bestuurlijk Hoor- en Wederhoor (BHW) op uw rapport 'Grip op Veilig Thuis'. De centrale vraag van het onderzoek was: "welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?".

Vooropgesteld, wij delen met u het belang voor een goed functionerend Veilig Thuis zodat er snel en adequaat gehandeld wordt indien er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij danken u dan ook voor het overzicht en inzicht dat u ons met het rapport geeft.

Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de voorbereidingen op Veilig Thuis gezien moeten worden in de brede context van de transities op het sociaal domein. De gemeenten stonden in 2014 voor een enorme uitdaging om alles voor 1 januari 2015 georganiseerd te krijgen. Het ging om een groot pakket aan nieuwe taken, het samenwerken en schakelen op verschillende regionale schaalniveaus, waarbij de deelnemende gemeenten per thema wisselen. In deze gecompliceerde context speelden veel belangen over het behouden of moeten afstaan van taken en hiermee samenhangende organisatorische consequenties. Informatie over aantallen uit de periode vóór 2015 was zeer beperkt beschikbaar en moeilijk met elkaar te vergelijken. Veilig Thuis was één onderdeel van het totaalpakket aan nieuwe taken op grond van de Wmo 2015 (inclusief Beschermd Wonen, opvang en begeleiding) en Jeugdhulp.

In uw rapport geeft u aan dat de colleges onvoldoende gestuurd hebben op de voorbereiding van Veilig Thuis. Ons inziens vormde het programma van eisen, wat in september 2014 door ons is vastgesteld een helder kader voor de opdracht aan de GGD. Het onderbrengen van het AMHK bij de GGD en hen de opdracht te geven om zich hierop voor te bereiden waren hier als aparte beslispunten in opgenomen.

Wij onderschrijven met u het belang dat gemeenteraden die participeren in een gemeenschappelijke regeling erop moeten kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd. Vooral omdat de afstand tussen gemeenteraad en een gemeenschappelijke regeling groter is, dan wanneer een taak door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor moeten colleges en gemeenteraden dan wel voldoende in positie zijn. Wij onderschrijven daarom grotendeels uw aanbevelingen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Hieronder geven wij onze reactie op iedere aanbeveling.

Aanbeveling 1: Versterking kaderstellende rol van de raad; regel zaken vooraf dusdanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, het college en de portefeuillehouder hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Wij achten de huidige bestaande vastgestelde kaders (kadernota verbonden partijen) voldoende om een afweging te kunnen maken. Wij zullen extra aandacht hiervoor vragen bij betrokkenen. Bij de evaluatie van de Kadernota verbonden partijen wordt nader aandacht gegeven aan de herzieningstermijn voor de specifieke kaders, zaken waarover nadere afspraken gemaakt moeten worden in het specifieke kader en de informatie die per verbonden partij op de website gedeeld wordt.

Wij onderschrijven de aanbevelingen over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het opstellen van het beleidsplan, het opstellen van een algemeen en financieel kader voorafgaand aan de begroting, , het versturen van het concept-verslag van het AB en het schrappen van een taak 'van ondergeschikt belang'. Op basis hiervan zullen wij de regiogemeenten voorstellen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid aan te passen. Deze punten gelden wat ons betreft niet alleen voor de GR van de GGD Gelderland Zuid maar dienen te worden meegenomen in een regiobrede discussie voor alle verbonden partijen.

Daarnaast gaan wij in gesprek met de regiogemeenten over de aanbevelingen ten aanzien van het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD. Wij vinden het van belang om goed te kunnen sturen op de GGD en de mogelijkheden voor de gemeenteraad om te sturen en te controleren te vergroten. Voor de begroting 2019 vragen wij de GGD om die reden nu al om een begrotingsopbouw waar de volgende onderdelen in naar voren komen:

- Wettelijke taken (verplicht belegd bij de GGD op grond van de Wet Publieke Gezondheid
- Overige wettelijke taken van de gemeente belegd bij de GGD
- Facultatief aanvullende dienstverlening in opdracht van de gemeente.

Wij zullen hier deze maand al een brief over sturen met een afwegingskader voor de begroting 2019 voor de GGD Gelderland Zuid.

Aanbeveling 2: versterking van de controlerende rol van de raad: maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan.

Wij zullen extra aandacht vragen voor een goede informatievoorziening op de website van de GGD Gelderland Zuid en naar de gemeenteraden. Daarnaast wordt er voor de gemeente Nijmegen gewerkt aan een onderdeel Verbonden partijen op de website (pcportal.nijmegen.nl) waar de relevante stukken te vinden zijn. De overige twee punten bij deze aanbeveling richten zich primair op de gemeenteraad. Wij wachten voorstellen van de raad en griffie hieromtrent met belangstelling af.

Aanbeveling 3: versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

De aanbeveling omtrent de intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking richt zich op de gemeenteraad. De aanbeveling over het leren van ervaringen met toezicht en controle in andere sectoren nemen wij ter harte en wij nemen dit mee in het voorstel over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Wij zullen voor 1 oktober 2018 een voorstel doen over aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport.

In de verwachting u hiermee voorsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

drs. H.M.F. Bruls
burgemeester

mr. drs. A.H. van Hout
gemeentesecretaris

REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE WEST MAAS EN WAAL

Geachte mevrouw Satijn,

In deze brief geven wij Bestuurlijk Hoor- en Wederhoor (BHW) op uw rapport 'Grip op Veilig Thuis'. De centrale vraag van het onderzoek was: "Welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?".

Vooropgesteld, wij delen met u het belang voor een goed functionerend Veilig Thuis zodat er snel en adequaat gehandeld wordt indien er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij danken u dan ook voor het overzicht en inzicht dat u ons met het rapport geeft.

Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de voorbereidingen op Veilig Thuis gezien moeten worden in de brede context van de transitie op het sociaal domein. De gemeenten stonden in 2014 voor een enorme uitdaging om alles voor 1 januari 2015 georganiseerd te krijgen. Het ging om een groot pakket aan nieuwe taken, het samenwerken en schakelen op verschillende regionale schaalniveaus, waarbij de deelnemende gemeenten per thema wisselen. In deze gecompliceerde context speelden veel belangen over het behouden of moeten afstaan van taken en hiermee samenhangende organisatorische consequenties. Informatie over aantallen uit de periode vóór 2015 was zeer beperkt beschikbaar en moeilijk met elkaar te vergelijken. Veilig Thuis was één onderdeel van het totaalpakket aan nieuwe taken op grond van de Wmo 2015 (inclusief Beschermd Wonen, opvang en begeleiding) en Jeugdhulp.

In uw rapport geeft u aan dat de colleges onvoldoende gestuurd hebben op de voorbereiding van Veilig Thuis. Ons inziens vormde het programma van eisen, wat in september 2014 door ons is vastgesteld een helder kader voor de opdracht aan de GGD. Het onderbrengen van het AMHK bij de GGD en hen de opdracht te geven om zich hierop voor te bereiden waren hier als aparte beslispunten in opgenomen.

Wij onderschrijven met u het belang dat gemeenteraden die participeren in een gemeenschappelijke regeling erop moeten kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd. Vooral omdat de afstand tussen gemeenteraad en een gemeenschappelijke regeling groter is, dan wanneer een taak door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor moeten colleges en gemeenteraden dan wel voldoende in positie zijn. Wij onderschrijven daarom grotendeels uw aanbevelingen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Hieronder geven wij onze reactie op iedere aanbeveling.

Aanbeveling 1: Versterking kaderstellende rol van de raad; regel zaken vooraf dusdanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, het college en de portefeuillehouder hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Wij onderschrijven de aanbevelingen over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het opstellen van het beleidsplan, het opstellen van een algemeen en financieel kader voorafgaand aan de begroting, het versturen van het concept-verslag van het AB en het schrappen van een taak 'van ondergeschikt belang'. Op basis hiervan zullen wij de regiogemeenten voorstellen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid aan te passen. Deze punten gelden wat ons betreft niet alleen voor de GR van de GGD Gelderland Zuid maar dienen te worden meegenomen in een regiobrede discussie voor alle verbonden partijen.

Daarnaast gaan wij in gesprek met de regiogemeenten over de aanbevelingen ten aanzien van het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD. Wij vinden het van belang om goed te kunnen sturen op de GGD en de mogelijkheden voor de gemeenteraad om te sturen en te controleren te vergroten. Voor de begroting 2019 vragen wij de GGD om die reden nu al om een begrotingsopbouw waar de volgende onderdelen in naar voren komen:

- Wettelijke taken (verplicht belegd bij de GGD op grond van de Wet Publieke Gezondheid
- Overige wettelijke taken van de gemeente belegd bij de GGD
- Facultatief aanvullende dienstverlening in opdracht van de gemeente.

Aanbeveling 2: Versterking van de controlerende rol van de raad: maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan.

Wij zullen extra aandacht vragen voor een goede informatievoorziening op de website van de GGD Gelderland Zuid en naar de gemeenteraden. De overige twee punten bij deze aanbeveling richten zich primair op de gemeenteraad. Wij wachten voorstellen van de raad en griffie hieromtrent met belangstelling af.

Aanbeveling 3: Versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

De aanbeveling omtrent de intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking richt zich op de gemeenteraad. De aanbeveling over het leren van ervaringen met toezicht en controle in andere sectoren nemen wij ter harte en wij nemen dit mee in het voorstel over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Wij zullen voor 1 oktober 2018 een voorstel doen over aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport.

In de verwachting u hiermee voorsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van West Maas en Waal,

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

P.G. (Perry) Arissen

V.M. (Vincent) van Neerbos

REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE WIJCHEN

Geachte rekenkamercommissie,

In deze brief geven wij Bestuurlijk Hoor- en Wederhoor (BHW) op uw rapport 'Grip op Veilig Thuis'. De centrale vraag van het onderzoek was: "welke inzichten en concrete handvatten voor versterking van de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij bestuurlijke samenwerking kunnen uit de casus VTGZ worden afgeleid?".

Vooropgesteld, wij delen met u het belang voor een goed functionerend Veilig Thuis zodat er snel en adequaat gehandeld wordt indien er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij danken u dan ook voor het overzicht en inzicht dat u ons met het rapport geeft.

Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de voorbereidingen op Veilig Thuis gezien moeten worden in de brede context van de transitie op het sociaal domein. De gemeenten stonden in 2014 voor een enorme uitdaging om alles voor 1 januari 2015 georganiseerd te krijgen. Het ging om een groot pakket aan nieuwe taken, het samenwerken en schakelen op verschillende regionale schaalniveaus, waarbij de deelnemende gemeenten per thema wisselen. In deze gecompliceerde context speelden veel belangen over het behouden of moeten afstaan van taken en hiermee samenhangende organisatorische consequenties. Informatie over aantallen uit de periode vóór 2015 was zeer beperkt beschikbaar en moeilijk met elkaar te vergelijken. Veilig Thuis was één onderdeel van het totaalpakket aan nieuwe taken op grond van de Wmo 2015 (inclusief Beschermd Wonen, opvang en begeleiding) en Jeugdhulp.

In uw rapport geeft u aan dat de colleges onvoldoende gestuurd hebben op de voorbereiding van Veilig Thuis. Ons inziens vormde het programma van eisen, wat in september 2014 door ons is vastgesteld een helder kader voor de opdracht aan de GGD. Het onderbrengen van het AMHK bij de GGD en hen de opdracht te geven om zich hierop voor te bereiden waren hier als aparte beslispunten in opgenomen.

Wij onderschrijven met u het belang dat gemeenteraden die participeren in een gemeenschappelijke regeling erop moeten kunnen vertrouwen dat de taken die aan die partij worden toebedeeld op een adequate manier worden uitgevoerd. Vooral omdat de afstand tussen gemeenteraad en een gemeenschappelijke regeling groter is, dan wanneer een taak door de gemeente zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor moeten colleges en gemeenteraden dan wel voldoende in positie zijn. Wij onderschrijven daarom grotendeels uw aanbevelingen om de sturing en controle van de gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Hieronder geven wij onze reactie op iedere aanbeveling.

Aanbeveling 1: Versterking kaderstellende rol van de raad; regel zaken vooraf dusdanig dat de raad erop kan vertrouwen dat de raad, het college en de portefeuille-houder hun verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.

Wij achten de huidige bestaande vastgestelde kaders (paragraaf verbonden partijen) voldoende om een afweging te kunnen maken. Wij zullen extra aandacht hiervoor vragen bij betrokkenen.

Wij onderschrijven de aanbevelingen over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het opstellen van het beleidsplan, het opstellen van een algemeen en financieel kader voorafgaand aan de begroting, , het versturen van het concept-verslag van het AB en het schrappen van een taak 'van ondergeschikt belang'. Op basis hiervan zullen wij de regiogemeenten voorstellen om de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid aan te passen. Deze punten gelden wat ons betreft niet alleen voor de GR van de GGD Gelderland Zuid maar dienen te worden meegenomen in een regio brede discussie voor alle verbonden partijen.

Daarnaast gaan wij in gesprek met de regiogemeenten over de aanbevelingen ten aanzien van het benoemen van DB-leden en het aanpassen van de financiële verordening van de GGD.

Wij vinden het van belang om goed te kunnen sturen op de GGD en de mogelijkheden voor de gemeenteraad om te sturen en te controleren te vergroten. Voor de begroting 2019 vragen wij de GGD om die reden nu al om een begrotingsopbouw waar de volgende onderdelen in naar voren komen:

- Wettelijke taken (verplicht belegd bij de GGD op grond van de Wet Publieke Gezondheid
- Overige wettelijke taken van de gemeente belegd bij de GGD
- Facultatief aanvullende dienstverlening in opdracht van de gemeente.

Aanbeveling 2: versterking van de controlerende rol van de raad: maak afspraken over de wijze van informatievoorziening en de manier hoe hiermee wordt omgegaan.

Wij zullen extra aandacht vragen voor een goede informatievoorziening op de website van de GGD Gelderland Zuid en naar de gemeenteraden. Daarnaast omarmen wij het gebruik van de Samenwerkingswijzer Wijchen als platform om snel informatie over verbonden partijen te kunnen raadplegen. De overige twee punten bij deze aanbeveling richten zich primair op de gemeenteraad. Wij wachten voorstellen van de raad en griffie hieromtrent met belangstelling af.

Aanbeveling 3: versterking van de kaderstellende én controlerende rol van de raad

De aanbeveling omtrent de intergemeentelijke werkgroep bestuurlijke samenwerking richt zich op de gemeenteraad. De aanbeveling over het leren van ervaringen met toezicht en controle in andere sectoren nemen wij ter harte en wij nemen dit mee in het voorstel over de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.

Wij zullen dit najaar samen met andere gemeenten een voorstel doen over aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van de GGD Gelderland Zuid naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport.

In de verwachting u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

drs. R. Boer
secretaris

mr J.Th.C.M Verheijen,
burgemeester

BIJLAGE 8

VERKLARING VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

In deze bijlage is een verklaring opgenomen van afkortingen die in het hoofdrapport en bijlagenboek zijn gebruikt.

VERKLARING VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AB	Algemeen Bestuur (van de GGD) In bijlage 3 is een toelichting op het AB opgenomen
AMHK	Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (bestaat vanaf 1 januari 2015 onder de naam Veilig Thuis Gelderland Zuid)
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (bestond tot 1 januari 2015)
BJZ	Bureau Jeugdzorg
DB	Dagelijks Bestuur (van de GGD) In bijlage 3 is een toelichting op het DB opgenomen
DPG	Directeur Publieke Gezondheid (aanduiding voor de directeur van de GGD)
FPvE	Functioneel Programma van Eisen
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GZ	Gelderland Zuid
JBG	Jeugdbescherming Gelderland
MBZ	Meldpunt Bijzondere Zorg
OG-ON	Opdrachtgevers - Opdrachtnemersoverleg
P&C cyclus	Planning en Control cyclus
PFO	Portefeuillehoudersoverleg (regionaal overleg van wethouders met dezelfde portefeuille). Het Portefeuillehoudersoverleg zorg en welzijn in de regio Nijmegen is in het rapport en bijlagenboek aangeduid met PFO. In bijlage 3 is een toelichting op het PFO opgenomen
PvE	Programma van Eisen
RAO	Regionaal Ambtelijk Overleg. In bijlage 3 is een toelichting op het RAO opgenomen
RBT	Regionaal Bestuurs Team In bijlage 3 is een toelichting op het regionaal bestuursteam opgenomen
SHG	Steunpunt Huiselijk Geweld (bestond tot 1 januari 2015)
THEFD-criteria	Tempo, Haalbaarheid, Efficiency, Flexibiliteit en Doelgerichtheid
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland Zuid
VT	Veilig Thuis
VTGZ	Veilig Thuis Gelderland Zuid

